

št. 92 (21.025) leto LXX.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 24. novembra 1943 v vasi Žakriž nad Cerknem, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Doberdò" v Govcu pri Gorenji Trebuši od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 7786339

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 356320, fax 0481 356329

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

4 0 4 20

1,20 €

INTERVJU
Vladimir Nanut:
Opustiti evro
bi bila tragedija

11

NEDELJA, 20. APRILA 2014

Potrebujemo
oživljajoč
spomladanski
duh

DUŠAN JAKOMIN, DUHOVNIK

Potrebujemo oživljajoč spomladanski duh

Razlogov je več: od meteoroških do družbenih, moralnih, verskih.

Res bi se morali nadihati poživljajočega spomladanskega duha, da bi nas utrdil in nam dal novih moči, kot protitež vsakdanjemu boju, negotovosti, splošnemu nezaupanju, ki nam kdaj jemlje dušo. Postajamo zamajci brez duše? smo še sposobni dvigniti glavo?

S pomladjo se vrača Velika noč. Poseben dan, ni navaden praznik. Velika noč ni mejnik med vernim in nevernim, je dan ljubezni, vstajenja, s spodbujajočim sporočilom. Vernik črpa iz njega svojo gotovost. Vernik sprejema velikonočno sporočilo, ker ve, da bolezen, nesreča, težave, smrt niso zadnje stvari v človeškem življenju. Verjame, da obstaja nevidni razplet prav v znamenju velikočnega dogajanja. Nihče ni dolžan verjeti, a verujejočemu smo dolžni spoštovanje. Neverujuči, sposoben doživljanja globine človeškega življenja, bo znan poiskati v sebi razloge in smer za vztrajanje in ustvarjanje, smer lepote in življenja.

Eni in drugi, obremenjeni, čutimo vso težo današnjega zapletenega življenja, ker ne vidimo izhoda v zgolj človeških razmerjih. Potreben smo velikih in trajnih idealov in vrednot.

Vemo, da lahko zasveti luč v najbolj črni temi. A potreben je doprinos posameznika, da se to zgodi.

Nadaljevanje na 2. strani

RIM - Voditelj FI govoril o »pošastni obsodbi«

Berlusconi spet napadel sodnike

Tvega preklic alternativnega prestajanja kazni

MILAN - Pravnomočno obsojeni davčni utajevalec Silvio Berlusconi je - navkljub opozorilu, naj ne žali italijanskih sodnikov in sodstva, sicer mu bo preklicano alternativno prestajanje kazni - včeraj v televizijskem intervjuju spet napadel sodstvo. Izjavil je, da je žrtev »velikanske nepravičnosti« in »pošastne razsodbe.« Vodja Forza Italia je napovedal, da bo zmagal na evropskih volitvah. Najnovejše raziskave javnega mnenja pa kažejo, da je Berlusconijeva stranka še na tretjem mestu priljubljenosti volilcev, za Demokratsko stranko in Gibanjem petih zvezd.

Na 2. strani

OBVESTILO BRALCEM

Primorski dnevnik zaradi varčevalnih ukrepov, ki jih je leta 2012 sprejelo vodstvo podjetja, v torek ne bo izšel. Naslednja številka PD bo izšla v sredo, 23. aprila. Najnovije novice bodo v ponedeljek in torek objavljene na spletni strani www.primorski.eu.

Rešili ponesrečenega nemškega jamarja

Na 10. strani

Goriške trgovce ne obišče veliko turistov

Na 18. strani

V Gorici je v štirih urah ukradel tri kolesa

Na 18. strani

Z odlokom z dne 31.01.11
je Ministrstvo za Infrastrukture in Promet
pooblastilo tudi upokojene zdravnike
za izdajo zdravniških potrdil
o psihofizični sposobnosti za vožnjo.

Dr. Giuseppe CARAGLIU
torej izdaja
**zdravniška potrdila za podaljšanje
veljavnosti vozniškega dovoljenja
z novim spletnim postopkom,**
še vedno v ul. Rossetti 5,
vsak dan od 10h do 12h
in od 15h do 17h.

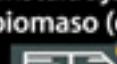
Ob sobotah pa od 10h do 12h.

Po potrebi, pokličite na tel. št. 339 6931345.

b'io
b'io trgovina
NATURALIA
z jestvinami, sadjem in zelenjavo

**Vesele
velikonočne
praznike**
Križ 340, na pokrajinski cesti,
tel. 040 220409

HYDROTECHNIK
Vanja Devetak
IZDELAVA, POPRAVILA
IN VZDRŽEVANJE OGREVALNIH,
PLINSKIH IN VODOVODNIH NAPRAV

Alternativni in
obnovljivi
energetski viri

Nabava, inštalacija in vzdrževanje
peči na biomaso (drva, pellet...)
znamke

ŠEMPOLJ 1/06, TS
TEL. 040-288312
MOB. 347-6282879

**Vesela
Velika noč**

ITALIJA - Obsojeni vodja Forze Italia na televiziji

Berlusconi spet napadel sodstvo

MILAN - Ko bi včerajšnje besede izrekel v času, ko bo začel prestajati do-sojeno kazen, bi pravnomočno obsojeni vodja Forze Italia Silvio Berlusconi romal v zapor. Kajti: ko so sodniki sprejeli predlog njegovih odvetnikov o prestajanju kazni s službovanjem v socialni strukturi, so v odloku jasno zapisali, da ne bo smel obsojenec napadati sodstva.

Prav to pa si je obsojenec Silvio Berlusconi privoščil v včerajšnjem intervjuju na njegovi televizijski postaji Canele 5. Izjavil je, da ga je prizadela »velikanska nepravičnost«, in da je bil žrtev »pošastne razsodbe.« Kritika na račun sodstva je več kot očitna, z njo je hotel ogreti svoje volilce, moral bo pa paziti, da ne bi kaj takega ponovil, ko se bo prestajanje kazni uradno začelo.

Berlusconi je potarnal, da po dveh desetletjih ne more več kandidirati. Izrazil je prepričanje, da bo evropsko sodišče za človekove pravice razveljavilo razsodbo (čeprav Strasbourg ni njegova mnenja ...). Svoje je potolažil z dejstvom, da je njegovo ime vseeno vključeno v volilni simbol stranke, kar naj bi predstavljalo jamstvo za njegovo nadaljnje politično delovanje.

Glavna tema njegovega televizijskega izvajanja so bile skorajšnje evropske volitve. Treba bo ponovno napisati vse evropske sporazume, ker so nas sedanji pripeljali na rob prepada, je ocenil. Obenem je napadel svojega zaveznika na področju volilne reforme, predsednika vlade Mattea Renzija, češ, da ni znižal davkov, temveč je ohranil davek na nepremičnine.

Davčni utajevalec iz Arcoreja je zelo optimistično napovedal, da »bomo zmagali na volitvah,« in pojasnil, kako se bo to zgodilo: »Če bomo večino desničarskih in sredinskih volilcev prepričali, da sedaj ne živimo v demokraciji, se bo njihova večina prelila v politično večino, kar bo pivedlo do volilne zmage.« Prihodnjo vlado bodo sestavljali le ministri Forze Italia,« je še najavil.

Nadaljevanje uvodnika

Obujam pogovor z nevečerjim, ki sprejema Kristusa kot sogovornika, saj Kristus ni zgolj vernikov sogovornik. Kristus govori vsem.

Vsakdo v nekaj veruje. Eni v lepoto, skupno korist, napredek, človekoljubje, pravico, drugi se dvignejo v transcendenco prisotne Nevidnosti. Smo lahko vsi večni Ikarusi, ki si nadenejo prave peruti, da se dvigujejo z vero v sebe, v človeka, v vrednote, v svoje talente, za katere bomo nekoč dajali odgovor. Vse to je v nas, to moramo obuditi. Naj bo to živo predvsem v mladem človeku. Velika noč je vedno v prebujajočem se spomladanskem času, ko zaveje nov osvežujoč duh. Potrebujemo ga, potrebujemo sprejemanje in davanje dobrih zgledov.

Preprostost, iskrenost, pristnost izkazuje danes papež Frančišek, prodoren zgled ne samo za verujoče, in sprejemajo ga tudi neverujoči, ker sta iskrenost in pristnost nepoštešljivi vrlini ustvarjalnega človeka.

Velikonočno-spomladanski duh, poln svežine, z vero v same sebe, z zaupanjem, v srcu vsakega bralca in bralke vošči

Dušan Jakomin, duhovnik

V letih, ko je vedril na čelu vlade ali iz opozicijskih vrst naskakoval predsedniški stolček, je Berlusconi nepoštešljivo krepil svoje napovedi z javnomenskimi raziskavami. Včeraj tega ni storil. Sam dobro ve, zakaj. Kajti: po zadnjih anketah naj bi njegova Forza Italia tonila v priljubljenosti italijanskih volilcev.

Demokratska stranka naj bi ta čas učvrstila prvo mesto s 35 odstotki (1,7 odstotka več kot v začetku aprila). Drugo mesto naj bi zasedlo Gibanje petih zvezd z 21,4 odstotka (plus 0,2), Forza

Italia pa naj bi zdrknila pod mejo 20 odstotkov: zanjo naj bi glasovalo 19,6 odstotka glasov (1,7 odstotka manj kot v začetku meseca). Vsak peti običajni volilec Forze Italia pa je izrazil pomislike o strankinem programu in dopušča možnost, da na evropskih volitvah »izda« Berlusconija.

Od ostalih strank je le Alfanova Nova desna sredina v anketi presegla 5 odstotkov (6,4 %). Severna liga naj bi računala na podporo 4,9 odstotka volilcev, za Ciprasovo levico pa naj bi glasovalo 2,9 odstotka volilcev.

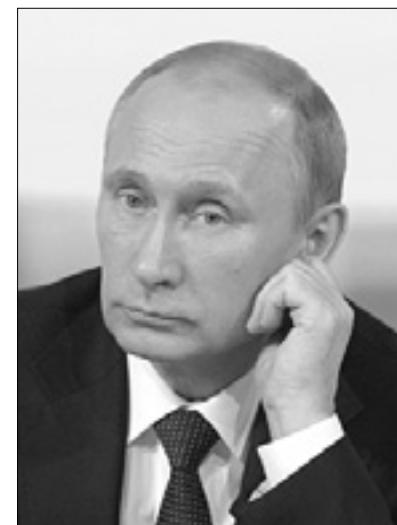
Berlusconi se je spet pojavljal na televiziji

ANSA

UKRAJINA - Po četrtkovem štiristranskem srečanju v Ženevi

Putin miri duhove

V Donecku (jugovzhod Ukrajine) si večina prebivalstva ne želi priključitve Rusiji - Kdaj plačilo plina?

ANSA

MOSKVA - Potem ko so odnosi med Rusijo in zahodnimi državami padli na najnižjo točko po koncu hladne vojne zaradi nasprotovanj glede ukrajinske krize, je ruski predsednik Vladimir Putin včeraj očitno umiril retoriko. Po njegovih besedah ne bi smelo nič ovirati normalizacije odnosov med Rusijo in Zahodom. Putinove bolj umirjene ocene prihajajo po četrtkovem štiristranskem srečanju med Rusijo, ZDA, Ukrajinou in EU v Ženevi, na katerem so sklenili dogovor o umiritvi razmer na vzhodu Ukrajine, kjer se ukrajinske vladne sile soočajo s proruskimi separatisti.

Normalizacija odnosov »ni odvisna od nas oziroma samo od nas. Odvisna je od naših partnerjev. Menim, da nič ne bi smelo ovirati normalizacije sodelovanja,« je izjavil Putin.

Ruski predsednik je ob tem še izrazil upanje, da bo Rusiji uspelo vzpostaviti dobre odnose z bodočim generalnim sekretarjem zveze Nato, nekdajšnjim norveškim premierom Jensem Stoltenbergom, saj je bilo sodelovanje z odhajajočim sekretarjem Andresom Foghom Rasmussenom bolj hladno.

»Imava zelo dobre odnose. Stoltenberg je zelo resna, odgovorna oseba in videli bomo, kako bodo odnosi prestali njegovo novo funkcijo,« je povedal Putin.

Ruski predsednik je prav tako znotra zagotovil, da daje Moskva Kijevu še en mesec časa, da poplača svoje dolbove za ruski plin. Gre sicer za dolg v višini 2,2 milijarde dolarjev. Obenem je Putin zatrdiril, da Rusija ne poskuša zrušiti ukrajinskega gospodarstva.

»Ne moremo večno čakati. Na ruski proračun in davkoplaćevalce ne moremo prenesti bremena države s 45 milijoni prebivalcev. Ne želimo spodbavati ukrajinskega gospodarstva, saj bi to pod vprašaj postavilo zanesljivost dobine plina Evropi,« je dejal Putin in vse evropske države pozval, naj oblikujejo ukrepe za financiranje ukrajinskega proračuna.

Večina prebivalcev ukrajinske jugovzhodne regije Doneck, ki je v zadnjem času središče protestnih akcij proruskih separatistov proti začasnim ukrajinskim oblastem, si ne želi priključitve Rusiji. A istočasno vlado v Kijevu označujejo za nelegitimno, so pokazali rezultati včeraj objavljene javnomenske raziskave. Med vprašanimi v tej regiji, kjer promoskovski aktivisti zasedajo vladna poslopja v več mestih, jih 52,2 odstotka nasprotuje priključitvi Rusiji.

Po drugi strani pa si 27,5 odstotka vprašanih želi nadvlade Rusije.

jih želi decentralizacije oblasti, je pokazala javnomenska raziskava kijevskega Inštituta za mednarodno sociologijo, ki jo je objavil ukrajinski tednik Zerkalo Nedeli.

Med 3200 vprašanimi s celotnega pretežno rusko govorečega jugovzhoda Ukrajine delež tistih, ki nasprotujejo pridružitvi Rusiji, naraste na 69,7 odstotka.

Na splošno prebivalci ukrajinskega vzhoda ostajajo zelo nezaupljivi do kijevskih začasnih oblasti. Po podatkih raziskave je za skoraj tri četrtine vprašanih začasni predsednik Oleksandr Turčinov nelegitim.

Rusija, ki ima po ocenah zveze Nato na vzhodni meji Ukrajine v pripravljenosti okrog 40.000 vojakov, je zadrila, da ima pravico vojaško posredovati v Ukrajini, da zaščiti pravice rusko govorečega prebivalstva.

A medtem 57,2 odstotka vprašanih iz regije Doneck zagotavlja, da njihove pravice niso bile kršene, dve tretjini pa nasprotujeta morebitnemu vojaškemu posredovanju Rusije. (STA)

Močan potres v Novi Gvineji

PORT MORESBY - Območje ob obali Papue Nove Gvineje v Tihem oceanu je včeraj stresel močan potres z magnitudo 7,5, je izmeril ameriški geološki inštitut. Epicenter potresa je bil 75 kilometrov jugozahodno od mesta Panguna na otoku Bougainville. Center za opozarjanje pred cunamiji v Tihem oceanu (PTWC) je že izdal opozorilo za Papuo Nove Gvineje in Salomonove otoke. Do potresa je prišlo v noči na nedeljo po lokalnem času, o škodi pa za zdaj ne poročajo. Naistem območju je že 12 ur prej zemljotres potres z magnitudo 6,6, ki pa po vsej verjetnosti ni povzročil škode ali žrtev. Papua Nova Gvineja sicer leži na takoj imenovanem ognjenem obroču, ki obdaja Tih ocean ter ga pogosto prizadeva potresi in bruhanje vulkanov.

V Siriji izpustili ugrabljeni novinarje

PARIZ - Štirje francoski novinari, ki so bili pred skoraj letom ugrabljeni v Siriji, so bili včeraj izpuščeni in se bodo v nekaj urah vrnili v domovino, je sporočil francoski predsednik Francois Hollande. Hollande je dodal, da so novinarji zdravi, in se zahvalil vsem, ki so prispevali k njihovi izpustitvi, poroča francoska tiskovna agencija AFP.

Novinar radija Europe 1 Didier Francois in fotograf Edouard Elias sta bila ugrabljeni 6. junija lani severno od Alepa. Novinar revije Point Nicolas Henin in samostojni fotograf Pierre Torres sta bila zajeta dva tedna kasneje v Rakiju na severu Sirije. Za zdaj ni znano, ali so novinarje izpustili ugrabitelji ali jim je uspelo zbežati, še poroča AFP.

Število žrtev na Everestu naraslo na 13

KATMANDU - Število smrtnih žrtev petkovega smrtonosnega snežnega plazu na Mount Everestu je naraslo na 13, so včeraj sporočili iz nepalskega ministrstva za turizem. Iz snega so potegnili še eno truplo, še vedno pa pogrešajo tri osebe. Iskanje pogrešanih so moralni včeraj prekinili, iskalno akcijo pa bodo nadaljevali danes. Po petkovi tragediji so iz snega potegnili 12 trupel, sedem preživelih pa so rešili. Plaz je sicer zadel skupino gorskih vodnikov. Upanja, da bodo pogrešane našli žive, je minimalno.

SEUL - Potonjeni trajekt

Od srede še vedno pogrešajo 273 ljudi

Aretirani člani posadke

ANSA

SEUL - Kapitan južnokorejskega trajekta, ki je potonil v sredo, je povedal, da je v evakuacijo ladje odlašal, ker se je bal, da bi močan tok potnike odnesel stran. 69-letni Lee Joon-seok in še dva člana posadke so bili v petek aretirani. Lee, ki ga policija že zaslišala, se je opravičil svojcem žrtev. Pojasnil je, da je dal posadki navodilo glede smeri plovbe, nato pa je za kratek čas odšel v svojo kabino in takrat se je zgodila nesreča.

»Tok je bil zelo močan, temperatura oceana je bila nizka in mislil sem, da će bi ljudje trajekta zapustili brez ustrezne presoje, če bi bili brez rešilnih jopičev in tudi če bi jih imeli, bi jih odneslo stran in bi se znašli v drugačnih težavah,« je dejal. Poleg kapitana je bil aretiran tudi Cho Joon-ki, ki je krmaril ladjo v času nesreče. Po njegovih besedah se je trajekta obnašal drugače, kot je pričakoval. »Sam sem naredil napako, vendar se je krnilo obrnilo dlje, ko bi se moral,« je zatrdiril.

Vsi trije aretirani, kot tudi večina od skupaj 28 članov posadke so preživeli, saj so trajekta zapustili, še preden je potonil. Potnikom so skoraj uro od začetka težav narocali, naj ostanejo na svojih mestih in naj trajekta ne zapuščajo, tako da so mnogi ostali ujetih v kabinah in niso imeli prave možnosti za rešitev. Število žrtev nesreče se je medtem povečalo na 29, 273 ljudi še vedno pogrešajo. Na trajektu Sewol, ki je plul na turistični otok Jeju, je bilo 476 potnikov in članov posadke, med njimi 325 dijakov in 15 učiteljev iz srednje šole v kraju Anson blizu Seula. Rešili so 174 ljudi.

PREPREČEVANJE TINITUSA

Moteče šumenje »TINITUS« rešeno s ZEN ZVOKI

Pevec Mal je svoje stanje izboljšal s tehnologijo MAICO

Zvižgi, šumenje, zvok slapov ali čričkov... to so simptomi zelo neprijetne težave - tinitusa.

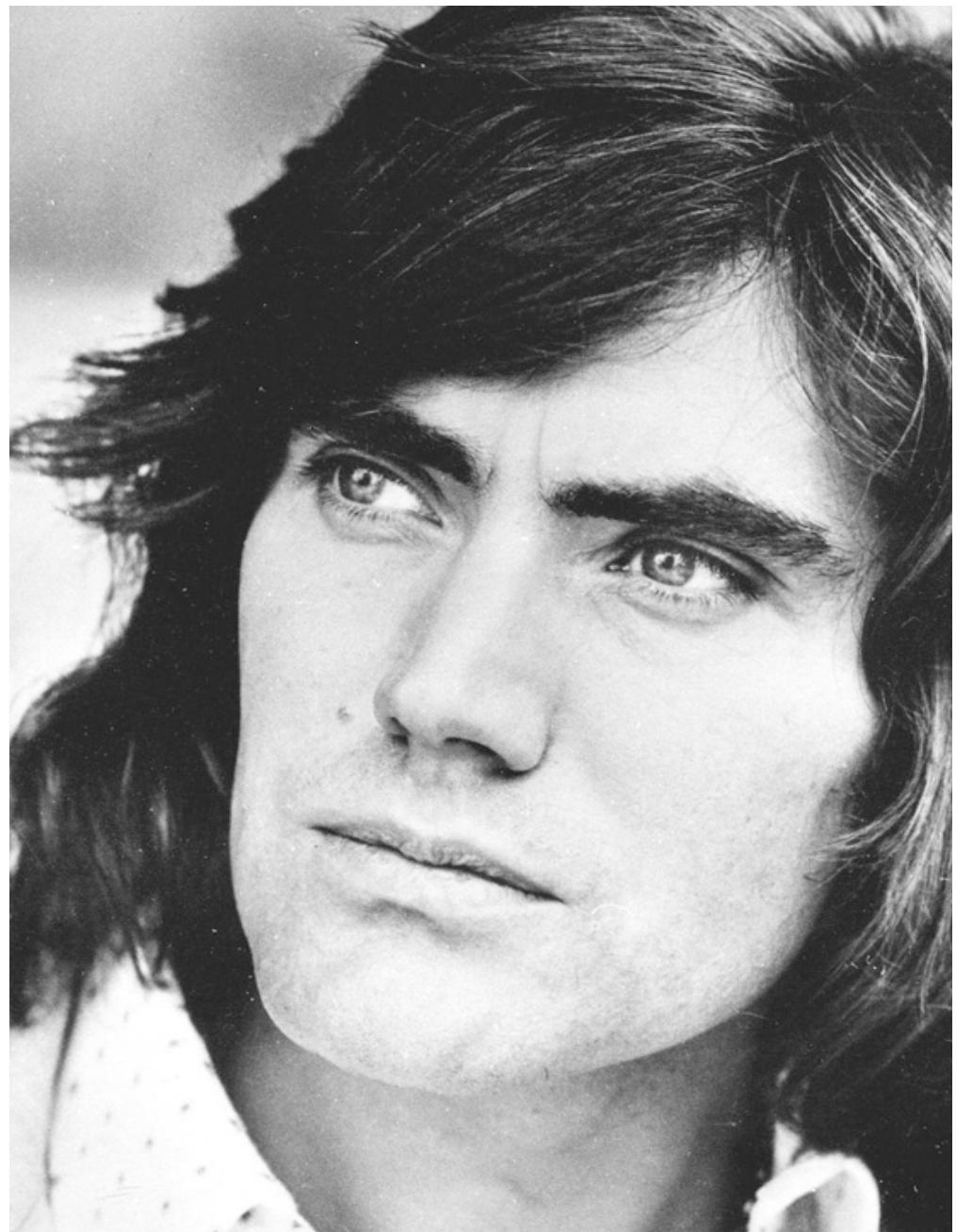
Tudi znani pevec Mal se spopada s tem, žal še pre malo poznam problemom. »Med krajšim izletom po Sahari nam je vodič svetoval, naj prisluhnemo tišini puščave. To izkušnjo se upošteva kot mistično, globoko, zelo pomembno. Sam sem slišal samo tisti neprijeten šum, ki spominja na tok vode. Odločil sem se, da moj sluh ne more ostati ujet v tisti šum, ki ga je naenkrat postalo resnično težko upravljati: prišel je trenutek, ko sem moral poiskati pomoč.«

Osebje podjetja Maico je izkazalo vso izkušenost in potrpežljivost, ki je nujno potrebna, zato da ti lahko predlagajo ustrezno rešitev.

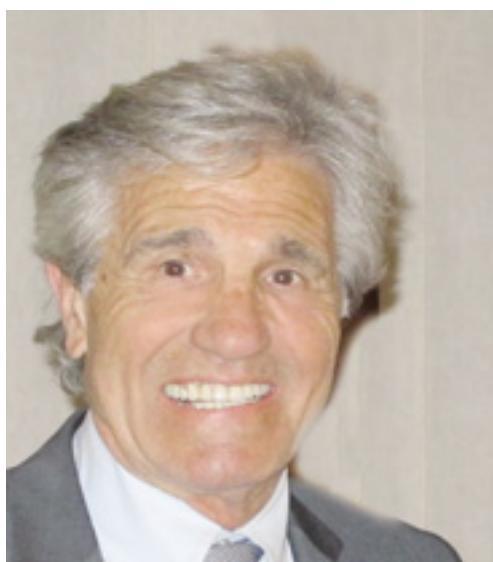
Pevec Mal: »Že dolgo let se opiram na znamko Maico: tudi ti se odloči za to! Sedaj sem v popolni harmoniji s svetom. Vsem, ki imajo težave s tinnitusom, svetujem, naj se zglasijo pri podjetju Maico.«

Pevec Mal in naš avdioprotetik.

PREPREČEVANJE GLUHOSTI

Prvak Nino Benvenuti.

Nino Benvenuti: pred podaljšanjem veljavnosti vozniškega dovoljenja se je zglasil pri podjetju Maico za preiskavo sluha

Sluh je potreben za koncentracijo in pozornost tudi, ko vozimo. Koncentracija v avtu vključuje tako vid kot sluh. Če ne slišimo dovolj dobro, je treba z večjo pozornostjo gledati cesto, kar pomeni, da se zlahka prej utrudimo in smo posledično bolj raztreseni. Ohraniti nadzor nad sluhom je pomembno, saj lahko takoj pogosto preprečimo tudi hude posledice!

Čakamo vas na sedežih podjetja MAICO, da pridete preizkusiti svoj sluh.

ČAKAMO VAS NA SEDEŽIH PODJETJA MAICO, DA PRIDETE BREZPLAČNO PREIZKUSITI SVOJ SLUH.

TRST

Ulica Carducci, 45 - Tel. 040/772807
URNIK: PON. - PET. 9.00 - 13.00 / 15.30 - 19.00 in OB SOBOTAH ZJUTRAJ

GORICA

Ulica Gen. Cascino, 5/a - Tel. 0481/539686
URNIK: PONEDELJEK - PETEK 9.00 - 13.00

TRŽIČ

Ulica Nino Bixio, 3 - Tel. 0481/414262
URNIK: PONEDELJEK - PETEK 9.00 - 13.00 / 14.00 - 18.00

Za kogar se bo odločil za novo tehnologijo , imamo do konca meseca ponudbo:

» 20% popust

» 4 leta garancije

» Davčni odbitek do meje 19%

» Brezplačna preiskava sluha

OB 25. APRILU - V kraju, kjer so bili pokopani Bobek, Ivančič, Kos, Tomažič in Vadnal

Villorba ni pozabila na žrtve 2. tržaškega procesa

Na predvečer spominsko srečanje z Lido Turk in Borisom Pahorjem, 25. aprila odprtje spomenika

TRST - V mestecu Villorbi pri Trevisu bodo letosjni 25. april praznovali s posebno in nadvise pomembno prireditvijo. Dan odporanstva in osvoboditve bodo namreč posvetili Viktoriju Bobku, Ivanu Ivančiču, Simonu Kosu, Pinku Tomažiču in Ivanu Vadnalu, ki jih je posebno fašistično sodišče na drugem tržaškem procesu obsodilo na smrt in jih je vod črnosrajčnikov 15. decembra 1941 usmrtil na openskem strelišču. Ob tej priložnosti bodo v njihov spomin odkrili spomenik.

V takratno krvavo dogajanje je bil posredno vpletjen tudi omenjeni kraj pri Trevisu. Ko je fašistični režim izpolnil svoje krvavo dejanje, se je znašel v dilemi, kam s trupli usmrčenih slovenskih fantov, da bi njihovi grobovi ne podžigali duha antifašističnega porata. Zato so jih odpeljali daleč od rodenih grude in jih v največji tajnosti pokopali prav v Villorbi. Dolgo ni nihče vedel za kraj pokopa, po daljšem pozivedovanju pa je Gisela, sestra Ivana Ivančiča, odkrila, da brat in njegovi tovariši ležijo na starem pokopališču Fontane v Villorbi, v predelu Chiesa Vecchia. Do konca vojne pa se o tem ni smelo govoriti in šele po osvoboditvi so sorodniki lahko prepeljali posmrtnе ostanke v Trst, kjer so 28. oktobra 1945 priredili na Velikem trgu svečan pogreb, ki se ga je udeležila ogromna množica.

Villorba očitno ni pozabila na dogodek pred 73 leti. Tamkajšnja občinska uprava je v sodelovanju s sosednjo občino Povegliano ter s krajevno sekcijo Vsevržavnega združenja italijanske pehotne vojske sklenila, da postavi Tomaziču in tovarišem spomenik na kraju, kjer so jih tajno in na hitro pokopali. Spomenik bodo, kot rečeno, slovesno odkrili med spominsko srečanjem. Poleg tega pa bodo na predvečer, to je v četrtek, 24. aprila, priredili spominsko srečanje z zgovornim naslovom: »Da bi ne pozabili na petrico italijansko-slovenskih domolju-

bov«. Na srečanju bo o dogodkih pred 73 leti govorila tudi Lida Turk, avtorica knjige o žrtvah drugega tržaškega procesa »December - Dicembre 1941«, častni gost večera pa bo pisatelj Boris Pahor. O padlih slovenskih fantih bosta govorila tudi prof. Marzio Favero in prof. Ernesto Brunetta. Srečanje bo potekalo ob 18.30 v vili Giovannina na Trgu Umberto I.

Osrednja svečanost z odprtjem spomenika Viktorju Bobku, Ivanu Ivančiču, Simonu Kosu, Pinku Tomažiču in Ivanu Vadnalu bo naslednjega dne, v petek, 25. aprila, ob 11. uri, na kraju nekdanjega pokopa Fontane Chiesa Vecchia v Ulici Molino. Svečanosti se bodo udeležili tudi nekateri svojci umorjenih slovenskih antifašistov.

Na fotografiji:
zgoraj
odkopavanje dotlej
tajnega skupnega
groba petih
ustreljenih na
pokopališču
Fontane
v Villorbi (1945);
spodaj veličastni
pogreb žrtv 28.
oktobra 1954, ki
mu je sledila
ogromna množica
od tržaškega
Velikega trga
po Korzu

ARHIV

ARHIV

ZGODOVINA - Ob 70. obletnici tragične smrti dr. Stanka Vuka, Danice Tomažič in dr. Draga Zajca v Trstu

Nova razkritja o trojnem umoru v ulici Rossetti

Po navedbah anonimne pričevalke naj bi bil v krvavi dogodek vpletel Albert Gruden s partizanskim imenom Blisk - Danice Tomažič naj ne bi nameravali likvidirati

TRST - Ob koncu svojega članka *Trpka resnica o trojnem umoru v ulici Rossetti*, ki ga je Primorski dnevnik objavil 9. marca 2014, sem izrazil upanje, da bi zgodovinar prof. Jože Pirjevec v dolegnem času še kaj razkril o pričevanju, na osnovi katerega zatrjuje, da so dr. Stanka Vuka, njegovo ženo Danico Tomažič in dr. Drago Zajca 10. marca 1944 v ulici Rossetti 31 v Trstu umorili slovenski komunisti iz vrst OF (prim. zbornik *Foibe. Una storia d'Italia*, Einaudi, Turin 2009, str. 101). Nisem pričakoval, da bom že nekaj tednov pozneje to pričevanje lahko slišal na lastna ušesa in zvedel za nekatere dodatne pomembne podatke.

Zato se moram zahvaliti Borisu Kuretu, ki je kot nekdajni predsednik Visokošolskega sklada Sergija Tončiča imel dalj časa v varstvu vilo Tomažičev v Trstu in je tedaj tudi marsikaj slišal o zgodovini te tako tragično zaznamovane družine. Kuret mi je namreč po branju članka v Primorskem dnevniku povedal, da verjetno ve za pričevalko, na katero se sklicuje prof. Pirjevec, in je potem res poskrbel, da sem se z njo tudi jaz srečal.

Do srečanja je prišlo 26. marca v Trstu, poleg mene pa se ga je udeležil Boris Kuret. Podobno kot prof. Pirjevcu je pričevalka tudi nama izrazila željo, da bi ostala anonimna. Potrdila je pisane prof. Pirjevcu, dodala pa je, da je v trojnem umoru v ulici Rossetti sodeloval Albert Gruden s partizanskim imenom Blisk (Šempolaj 1923, Sežana

Večstanovanjska
palača v ulici
Rossetti v Trstu,
v kateri je prišlo do
trojnega umora

ARHIV PD

1982). Ta je po njenih navedbah svoje sodelovanje v umoru izpovedal njeni mami, ki je bila Grudnova dobra znanka. Razodel ji je nadalje, da morilci prvotno niso imeli namena ubiti Danice Tomažič, a da so jih razmirek k temu »prisilile«.

Tudi na osnovi okoliščin, ki zadevajo istovetnost pričevalke in ki jih zatorej ne smem razkriti, sodim, da je njeno pričevanje resnicljubno

in zanesljivo. Poleg tega se ujema z mnogimi drugimi informacijami, ki sem jih v zvezi s to zadevo lahko preveril, od sumov nekaterih sorodnikov treh žrtv do biografskih podatkov o Albertu Grudnu - Blisku.

Klub vsemu temu ne trdim, da je krivda Alberta Grudna - Bliska na tak način neizpodbitno dokazana. Menim pa, da navedena dejstva ute-

Pohod ob dnevni upora proti okupatorju

Kot vsako leto, tokrat že peto leto zapored, bodo v Avberju organizirali pohod ob Dnevni upora proti okupatorju. Začetek pohoda bo v nedeljo, 27.4.2014 ob 10:00 izpred cerkve v Avberju.

Trasо pohoda vsako leto spremenijo, letos bodo kot cilj obiskali vasi Šepulje in Tomaj. Kot glavno temo pohoda bodo letos obudili spomin na požig šole v Avberju pred 70 leti, tovarišica Pavla pa bo spregovorila, kako je v času NOB Stjenko-va četa prišla v Tomaj.

Dolžina trase pohoda je približno 14 km, seštevek višinskih razlik pa 340 m. Pohod je lahek do srednje zahteven, poteka večinoma po kolovozih, delno pa po gozdnih stezhah. Za obutev priporočajo lahke pochodne gojzarje. Letošnji pohod bo potekal po valoviti kraški pokrajini, skozi gozdove, po skritih stezah, ki jih tuji zavojevalci ne poznajo.

Pohodniki se bodo zbrali v nedeljo, 27.4.2014 ob 9:30 v Avberju pri Francincovih. Začetek pohoda bo ob 10. uri. Spomnili se bodo požiga šole v Avberju, od katerega bo 7.5. minilo 70 let. Pot bo pohodnike vodila po gozdu do vasi Dobravlje, nato skozi Utovlje, nato do cerkvice Sv. Antona pri Šepuljah. Po starem izročilu velja, da so nekoč hodila samska dekleta molitv v prošit Boga, da bi dobile dobrega in ljubečega moža.

Pod najstarejšo trto teranovko se bodo udeleženci pohoda skozi šepulje sprehodili med vinogradi do vrha Tomaja, tam bodo pri cerkvi malo počivali, se okrepčali in pripravili improvizirani partizanski miting. Tovarišica Pavla bo spregovorila o tem, kako je prišla Stjenkova četa med NOB v Tomaj. Sledil bo povratak po lepih gozdnih stezah do Avberja. Tam se bodo pohodniki na turistični kmetiji »Pri Francincovih« okreplčali s kraško joto in klobaso.

Dolžina trase pohoda je približno 14 km, seštevek višinskih razlik pa 340 m. Pohod je lahek do srednje zahteven, poteka večinoma po kolovozih, delno pa po gozdnih stezhah. Za obutev priporočajo lahke pochodne gojzarje.

Za vsa dodatna pojasnila so prireditelji na razpolago tudi na tel. 041-660 561.

meljujejo takšno domnevo in torej predstavljajo pomemben prispevek k razkrivanju resnice o trojnem umoru v ulici Rossetti, do katere imajo pravico sorodniki žrtve, pa tudi krajevna slovenska in širša javnost. Ta krvavi dogodek je namreč prerasel v simbol tragedije, s katero so se primorski Slovenci soočali sredi 20. stoletja, in je široko znan tudi zaradi literarnih obdelav, ki jih je bil deležen izpod peres Borisa Pahorja, Toneta Partljiča, Fulvia Tomizze in drugih književnikov. Prav zato čutim dolžnost, da objavim, kar sem od pričevalke zvedel. Prepričan sem, da bi morali biti po 70 letih zmöžni pogledati zgodovinski resnici v obraz sine tra et studio.

Popravek in dopolnilo

Izkoriščam priložnost, da popravim napako, ki se mi je prikradla v članek *Trpka resnica o trojnem umoru v ulici Rossetti*. V njem sem namreč zapisal, da je bil dr. Drago Zajc podobno kot dr. Stanko Vuk krščansko-socialno usmerjen. Dr. Drago Zajc ml., istoimenski sin žrtve v ulici Rossetti, me je 11. marca 2014 opozoril, da je bil njegov oče bolj liberalno nastrojen. K mojim skopim biografiskim podatkom je dodal, da je njegov oče med drugim igral violinino in se s tem tudi bolj ali manj preživil v času študija, ker mu doma gmotno niso mogli veliko pomagati.

Martin Breclj

EVROPSKE VOLITVE - Kandidati za predsednika Evropske komisije

Kdo bo predsednik: Schultz, Juncker ali Verhofstadt?

BRUSELJ - Tokratne evropske volitve se od prejšnjih razlikujejo po tem, da so politične družine prvič imenovale kandidate za predsednika Evropske komisije, s čimer želijo volitve napraviti privlačnejše. V ospredju so trije obrazi najmočnejših strank, ki imajo dejansko edini možnost, da zasedejo ta ali kateri drugi visoki položaj v EU.

Evropske volitve tokrat prvič potečajo v skladu z lizbonsko pogodbo, ki določa, da je treba pri izbiri novega predsednika komisije upoštevati izid volitev. Šef komisije naj bi v skladu z volilno logiko postal kandidat zmagovalne evropske sile. A ohlapno besedilo dopušča veliko tolmačenj in dejstvo je, da bodo še vedno imele zadnjo besedo članice unije. Tako še vedno obstaja tudi možnost, da šef komisije ne bo nihče od imenovanih kandidatov ali da položaja ne bo zasedel kandidat zmagovalne stranke.

Martin Schultz

Prvak socialdemokratov Nemec Martin Schulz, knjigolub in nogometni navdušenec, je kandidat evropskih socialistov.

Schulz je rojen 20. decembra 1955 v majhnem nemškem mestu Hehlrath v bližini meje med Nemčijo, Nizozemsko in Belgijo. Poleg nemščine tako govori tekoči nizozemsko in francosko, pa tudi angleško, italijansko in španško. Leta 1982 je odprl svojo knjigarno, ki jo je vodil dvanaest let.

Branje, zgodovina in nogomet so njegovi hobiji. Kot najstnik je bil odličen nogometnaš, celo z obeti, da postane profesionalen igralec, a je poškodbu kolena to preprečila.

Politično pot je začel z 19 leti. Leta 1987 je postal najmlajši župan najosteje naseljene nemške zvezne dežele Severno Porenje - Vestfalija.

Enajstletno župovanje v Würselenu je, kot sam pravi, skovalo njegovo navdušenje nad evropskim projektom. V Evropski parlament je bil prvič izvoljen leta 1994. Deset let pozneje je bil izvoljen za vodjo politične skupine evropskih socialdemokratov. Na tem položaju je ostal do leta 2012, ko je postal predsednik Evropskega parlamenta.

Tudi Schulz velja za človeka brez dlake na jeziku. Njegove ostre izjave so leta 2003 tudi sprožile spor z bivšim predsednikom italijanske vlade Silviom Berlusconijem, ki mu je zabrusil, da bi bil idealen za filmsko vlogo varnostnika v koncentracijskem taborišču. V pogovoru za rubriko Na večerji s Financial Timesom je aprila lani povedal, da se je po tej izjavi počutil ponizanega. »Vse svoje politično življenje sem posvetil boju proti antisemitizmu in nacizmu. (...) Kako si me ta človek drzne tako napasti?« je pojasnil za FT.

Prav tako je tedaj za FT razložil, zakaj ne pije alkohola. Povedal je, da je poškodbu kolena pri 18 uničila njegove nogometne sanje ter da je zato padel v globoko krizo in začel veliko piti. Na vprašanje FT, ali je bil alkoholik, je odgovoril: »Ne vem (...) Odločil sem se, da ne bom več pil. Bil sem dovolj mlad, da sem zbral dovolj moči. To je bilo 26. junija 1980.« Datum si je zapomnil, ker vsak večer piše dnevnik, je tedaj še pojasnil za FT.

Jean-Claude Juncker

Prvak konservativcev je Luksemburžan Jean-Claude Juncker - evrostaraš, ki je v domačo politiko stopil z 28 leti. Leta 1984 je bil prvič izvoljen v luksemburški parlament. Od ja-

Evropski parlament v Strasbourgu

skupno kampanjo želite pokazati, da pot naprej vodi le z združenimi močmi. Rehn je v nagovoru na volilnem kongresu poddaril, da bosta s Verhofstatom kot »Simon in Garfunkel politike EU zgradila most čez razburkane vode.«

S kandidati tekmujejo tudi evropski zeleni in levica, nekateri pa kandidatujo bojkotirajo

Svoje kandidate so predlagali tudi evropski zeleni, četrta najmočnejša politična skupina, in sicer »kmeta sveta« Josepha Boveja in Franciska Kellera, ter šesta največja skupina, združena levica, ki je za kandidata imenovala karizmatičnega vodjo grške opozicione stranke Sirize Aleksisa Ciprasa.

Peta največja politična skupina, Evropski konservativci in reformisti, v kateri prevladujejo protifederalistična drža in britanski konservativci, kandidaturo bojkotira, češ da ni nobenega dokaza, da ljudstvo želi panevropske kandidate. Prav tako kandidata ni predlagala najmanjša skupina, evroskeptična Evropa svobode in demokracije, ki jo vodi Nigel Farage. (STA)

Povečan promet na mejnih prehodih s Hrvaško

LJUBLJANA - Med velikonočnimi prazniki se vsako leto poveča promet na mejnih prehodih s Hrvaško. Že v petek zjutraj so potniki na Obrežju izstopali iz Slovenije v sedmih kolonah, čakalna doba je bila okoli 45 minut, so opozorili na Policijski upravi Novo mesto.

Največjo gnečo pri izstopu iz države pa so pričakovali včeraj čez cel dan. Že v predprazničnih dneh so policisti na mejnih prehodih s Hrvaško zaznali povečan promet potnikov, osebnih avtomobilov in avtobusov. V preteklem letu je na veliki petek na mejnem prehodu Obrežje mejo prestopilo 35.300 potnikov v 12.334 vozilih, so navedli na novomeški policijski upravi. Povečan promet pričakujejo tudi na mejnih prehodih Metlika in Vipava.

Voznikom svetujejo, naj za prestop meje uporabljajo manj obremenjene mejne prehode. Na pot naj se odpravijo pravočasno in spremljajo prometne informacije. Vozijo naj previdno in strpno, upoštevajo cestnoprometne predpise in hitrost vožnje prilagodijo razmeram na cesti.

SLOVENIJA - Alenka Bratušek pred kongresom Pozitivne Slovenije

»Verjamem v zmago«

Slovenska premierka v intervjuju za mariborski Večer tudi o odnosu z ustanoviteljem stranke Jankovićem

Alenka Bratušek

da nas je to stalo veliko kredibilnosti. Ta se nam je v zadnjem letu močno dvignila, ker smo finančni minister, guverner centralne banke in jaz govorili z istim jezikom, ne kot razglasen orkester.«

Glede odstopa šefa nadzornikov NLB Franceta Arharja pa je dejala, da je slišala predvsem, da odhaja zaradi tega, ker si ena politična stranka dovoli res bistveno preveč vmešavanja v gospodarstvo.

Dotaknila se je tudi dokumentarnega filma Maske demokracije in zanikala, da bi od grškega lastnika televizije Planet TV Theodorjem Kyriakoujem zahtevala, naj televizija dokumentarca ne predvaja. Na vprašanje, ali si bo dokumentarec ogledala v kinu, pa je odgovorila: »V kinu nisem bila, odkar sem postala premierka. Če bi le našla čas zanj, bi si izbrala kak drug film in žanr.« (STA)

Zadruga Primorski dnevnik

Upravni odbor
sklicuje

Redni Občni zbor

V prvem sklicu, v ponedeljek, 28. aprila 2014 ob 11.30 na sedežu zadruge, Ul. Montecchi 6 v Trstu,
v drugem sklicu, v torek, 29. aprila 2014 ob 18.00
v Prosvetnem domu na Opčinah, Ul. Ricreatorio 1.

Dnevni red:

1. otvoritev, namestitev predsedstva in zapisnikarja, imenovanje verifikacijske komisije in skrutinatorjev;
2. poročilo Upravnega odbora o poslovanju v letu 2013;
3. predstavitev obračuna za poslovno leto, ki se je zaključilo 31. 12. 2013;
4. poročilo Nadzornega odbora;
5. razprava o obračunu in odobritev;
6. stanje na Primorskem dnevniku.

Guy Verhofstadt

Belgičec Guy Verhofstadt, vnet federalist in evropski osmoljenec, je kandidat liberalcev.

Verhofstadt, rojen leta 1953, je bil leta 1985 že namestnik predsednika vlade z vzdevkom »mali Thatcher« zaradi naklonjenosti ideologiji prostega trga. Od leta 1999 do 2008 je bil belgijski premier. Prvi sedež v Berlaymontu naskakuje že tretjič. Leta 2004 je bil kandidat za naslednika Romana Prodiha, a se mu ni izšlo. Tudi pet let pozneje ne, obakrat je prevladalo mnenje, da je prevelik federalist. Napisal je več knjig, med njimi Združene države Evrope, Nova doba imperijev in Premagovanje krize - kako lahko Evropa reši svet.

Podprtih je prepričana, da PS uspešno izpolnjuje tudi svoj program, a ceno koalicijskega usklajevanja vedno najdražje plača največja vladna stranka. Želi si sicer, da bi lahko koalicija delala do konca rednega mandata.

Ker so za stresne teste na vrsti evropske banke, dvomi, da bi lahko prišlo do prodaje banke, večjih težav pa ne vidi za Telekom. »Ne vem, koliko je interesentov, ker v prodajne postopke ne posegam, a naj bih bilo veliko.« Cene pa ni razkrila.

Dober mesec pred evropskimi volitvami je volilna mrzlica v Italiji dosegla višek, kot je jasno pokazal sredin incident in senatu. Predstavniki G5Z so med razpravo namenoma zagnali vik in krik proti zakonu, ki obravnava odnose med politiko in mafijo in kaznuje politike, ki sprejmejo volino podporo organizacij mafiskskega kova, v zameno pa obljubljajo denar in druge ugodnosti. Senatorji Grillovega gibanja so vlado in stranke, ki so podprle zakon, obtožili, da so ukrep razvodeneli, da so zagrožene prenizke zaporne kazni in da bo odobreni zakon samo omogočil pletenje zakulisnih vezi med politiko in organiziranim kriminalom. Namenoma so izvivali tako s svojimi nastopi, kot s kričanjem in tudi razkazovanjem portretov predsednika vlade Mattea Renzija in predsednika države Giorgia Napolitana. V svoji ihavosti so povsem »pozabili«, da so pred nekaj meseci njihovi kolegi v poslanski zbornici brez velikih pomislekov podprli isti zakon, ki je bil v spodnjem domu sprejet soglasno. Opravičevanje nekaterih poslancev G5Z, da so ravnali tako, ker so računali, da se bodo njihovi kolegi v senatu med drugim branjem zoperstavili predlogu, je samo potrdilo, da so imeli sredini izgredi izrazit pečat predvolilne propagande in da je bila vsebina zakona povsem stranskega pomena.

Sicer pa G5Z ni edino, ki si skuša v tem predvolilnem času zagotoviti čimvečjo medijsko odmevnost, čeprav tvega, da zdkrne čez rob sprejemljivosti, kot se je pripetilo samemu Beppeju Grillu z njegovo - milo rečeno - povsem neposrečeno priredo teksta Prima Levija »Se questo e un'uomo«, ki jo je opremil s prilagojenim posnetkom vhoda v Auschwitz »P2 Macht frei«. Evropske volitve so narekoval veliko potez tudi predsedniku vlade Matteu Renziju, nenzadnje ukrep, ki bo tistim, katerih osebni dohodki, ki ne presegajo (bruto) 25.000 evro letno, že z majsko plačo zagotovil povišek nekaj desetin evrov. Pa tudi želja, da bi bil v nekaj tednih sprejet novi volilni zakon in da bi se senat v prvem branju pred volitvami izreklo o ustavnih reformah, ki med drugim znatno krni pristojnosti zgornjega doma, ima izrazit predznak predvolilne propagande. Renzi je namreč prepričan, da bo samo z udejanjanjem obljubljenih reform lahko premagal evroskeptika Beppeja Grillia in prepričil, da bi se to antagonistično gibanje še okreplilo. Po drugi strani pa si želi volilno uveljavitev, ki naj bi mu dala kot predsedniku vlade večjo legitimnost, saj je prevzel vladno krimilo s tem, da je spodnesel strankarskega kolega Enrica Lettu. Berlusconi in njegovi sicer pretiravajo, ko trdijo, da je Renzi že tretji premier, ki ga niso izvolili ljudje, ker je predsednik Napolitano pri razpletu vladne krize ravnal po predpisih ustave, ostaja pa dejstvo, da je bil Renzi izvoljen samo za sekretarja Demokratske stranke, medtem ko se na političnih volitvah ni nikoli pomeril. Kar ga tudi osebno peče, saj je vedno trdil, da mora imeti predsednik vlade legitimnost volilnega uspeha.

Ceprav je nastopanje predsednika vlade včasih odbijajoče, ker je alergičen na kritike in napada tiste, ki ne soglašajo z njimi, kot da bi »pojedel znanje in modrost z veliko žlico«, mu je pa treba priznati, da je s svojo dinamičnostjo in tudi s stalnim nakazovanjem novih ciljev, prevzel vodilno vlogo na italijanski politični sceni in s tem potisnil na obrobje voditelja Forza Italia Silvia Berlusconija. Večkratni premier, ki bo v teh dneh začel prestajati nedvomno milo kazen, ki mu jo je odmeril milanskai nadzorni sodni senat (odslužil jo bo s skupno enim tednom dela v domu za ostrarele s posebnimi potrebami v kraju Cesano Boscone), je v

KAJ BODO POKAZALE EVROPSKE VOLITVE?

Italijanski politični sistem se spreminja

VOJMIROV TAVČAR

zadnjem dvajsetletju s svojimi predlogi, nastopi in obljubami vselej imel glavno besedo, predvsem pa je bil dovolj spreten, da je nasprotnikom (delna izjema je bil samo Romano Prodi) znal vsili svojo agenda in jih je prisilil, da niso razvili avtonomnega in izvirnega političnega projekta, ampak so večinoma odgovarjali na njegove izzive.

V zadnjih mesecih pa je Berlusconi moral prepustiti pobudo Renziju. Res je sicer, da si je odmeril svoj del medijske odmevnosti, ker igra vlogo državnika in sooblikovalca nove ustavne ureditve. Res je tudi, da je od Renzija dosegel nekaj uradnih srečanj (ne nazadnje dan potem, ko so milanski sodniki začeli razpravo o kazni, ki naj mu jo odmerijo), vendar ima taktirko zaenkrat trdno v rokah mladi Renzi.

Berlusconi je bil potisnjen na obrobje, potem ko je s sodbo kasajskoga sodišča postala polnomočna obsodba na štiri leta zaporne kazni zaradi davčne utaje (tri leta so mu odpisali s pomilostitvijo). Takoj po obsodbi je menil, da mu bo uspelo ohraniti oblast z zaostritvijo in zahtevo po razpoustu parlamenta in predčasnih volitvah. Zato je odrekel podporo vladni Enriku Lettu, vendar se je načrt izjalovil, ker se je uprla skupina njegovih parlamentarcev, ki so s podpredsednikom vlade Angelinom Alfanom ustanovili Novo desno sredino in zagotovili Letti zadostno parlamentarno podporo. Če naj verjamemo javnomenjskim raziskavam Nova desna sredina ne uživa med volivci velike podpore in ni sposobna odigrati vloge, ki jo je Forza Italija. Naj-

brž tudi ni posrečena poteza, da skuša v južnem okrožju pritegniti volivce s kandidaturo Giuseppe Scopelliti, nekdanjega predsednika Kalabrije, ki je bil prisiljen odstopiti, ker so ga sodniki v prvi stopnji z razsodbo, ki ni polnomočna, obsodili na šest let zapora in prepoved opravljanja javnih funkcij zaradi lažnih obračunov občine Reggio Calabria, v času, ko je bil župan glavnega kalabrijskega mesta. Kljub nedorečenosti pa postaja Nova desna sredina zadosten atraktivski pol za tiste parlamentarce, ki zapaščajo Berlusconija, ker menijo, da se njegova ladjica potaplja. Najbolj je odmevalo dejstvo, da je iz FI izstopil dolgoletni Berlusconijev tiskovni predstavnik Paolo Bonaiuti, v krajevnem merilu pa najbrž ni zanesljivo dejstvo, da z Novo desno sredino kandidira nekdanji tržaški župan Roberto Dipiazza.

Glede na dosedanje izkušnje je nedvomno preuranjeno proglašati Berlusconija za politično mrtvega, saj je milanski medijski mogotec znal do slej z veliko spremnostjo pridobiti veliko glasov in zato je pričakovati, da bo tudi v tej kampanji zaigral vse za vse in si skušal pridobiti zadostno podporo volivcev. Kaže, da je volilno letvico nastavil na 20 odstotkov glasov, predvsem pa mu gre za to, da ga ne bi prehitel Grillo. Kandidatne liste FI so šibke, Berlusconi bo zopet skušal staviti predvsem na prepričevanje volivcev, kar se mu je doslej med volilnimi kampanjami večkrat posrečilo.

Dosedanji napor in predvsem odločitev, da zaigra vlogo državovornega politika in prispeva k usta-

dar je problem Evropske unije (kako naj bi povezava bila, katere naj bi bile njene prioritete vloge, v kolikšni meri naj bi bila predvsem Evropa narodov in ne samo povezava držav) bil v nekaj dneh zopet v drugem ali celo tretjem planu.

Povedano kaže, da preživlja italijanski sistem obdobje spreminja, ki ni tako dramatično kot tisto v začetku devetdesetih let prejšnjega stoletja, vendar ima lahko daljnosežne posledice. Pred dvajsetimi leti je razpadel tedanji strankarski sistem, Severna liga je dosegla pomembno uveljavitev, na politično sceno je stopil Berlusconi. Kljub novim dejavnikom pa je ostala politična scena dejansko razdeljena na dva dela: na eni strani progresistično naravnana leva sredina (čeprav so si bile stranke večkrat v laseh in niso znale oblikovati neke bolj homogene politične enote), na drugi konservativna desna sredina, ki pa ni nikoli znala dozoreti v konservativno silo evropskega formata.

V zadnjem času pa je delitev na progresistični in konservativni tabor v dvomu, ker je z lanskoletnimi političnimi volitvami na prizorišču prisoten še tretji dejavnik, Gibanje 5 zvezd Beppeja Grillia, ki zavrača vsakršno tradicionalno politično oznamko, noče biti ne levičarsko ne desničarsko, ampak se proglaša za nekaj drugačega. G5Z označuje sedaj predvsem radikalno oporekanje celotnemu političnemu establismu.

Dejstvo, kot je zapisal Giovanni Orsina, da je zaradi navedenih sprememb manj vidna in najbrž tudi manj vplina tradicionalna delitev na levico in desnico v Italiji, je dala večjo težo razkolu med establismom in radikalnimi protestniki, ki jih sedaj poosebljata Grillo in njegovo gibanje. Morda gre samo za prehodno fazo in bo v prihodnji znova v ospredju tradicionalna delitev na desnico in levico. Ni pa povsem gotovo, saj je na evropski sceni veliko gibanj, ki bi jih težko opredelili s tradicionalnima politološkima kategorijama levice in desnice. Zaradi tega ni mogoče izključiti, da bi se Italija, kjer je odnos med družbo in uradno državo zapleten, v prihodnje lahko spremeni na neke vrste nevsakdanji politični laboratorij, v katerem bi oblast pripadla nekemu zmeremu centru, v opoziciji pa bi bila radikalna oporečniška sila, ki zaradi svojih stališč ne bi imela legitimnosti, da vlada (saj G5Z nima nekega jasnega programa in je težko razumeti, kaj hoče). Zopet bi bili priča - sicer v razmerah enaindvajstega stoletja - neke vrste reprizi tistega blokiranega sistema, ki je bil značilen za Italijo v desetletjih hladne vojne. Taka repriza nedvomno ne bi bila navdušujoča, predvsem pa za Italijo ne bi bila perspektivna.

Kako se bo razvil italijanski sistem bo v znani meri odvisno od predsednika vlade in Demokratske stranke. Če bosta udejanjila napovedano, če bosta znala zopet poognati gospodarski stroj in odpraviti vsaj del brezposelnosti, če bosta udejanjila večjo socialno pravičnost, če bosta zagotovila dovolj uravnotežen volilni zakon in uravnoteženo ustavno reformo, ki bo pospešila parlamentarno delo, obenem pa zagotovila zastopanost vsem (vključno z narodnimi skupnostmi), če bosta ovrednotila svoje socialistično izročilo, bo spreminjač ubralo pravno smer, peruti radikalnih protestnikov bodo pristrižene z učinkovitimi političnimi prijemi.

Marsikaj pa je odvisno tudi od raznih desničarskih formacij in od dejstva, ali se bodo znale razviti v konservativno silo evropskega formata, ki bo po eni strani tekmovala z Grilom, po drugi pa bo alternativna levi sredini. Razvoj v to smer bi bil nedvomno pozitiven, problem pa je, da med voditelji desničarskih formacij ni videti nikogar, ki bi imel dovolj moči in jasno vizijo cilja, ki ga hoče doseči.

23. APRILA, PRED 70 LETI, SO OBESILI 52 TALCEV V UL. GHEGA

Maščevanje in krut zločin okupatorja

MILAN PAHOR

Vletošnjem letu 2014 se vrstijo ena za drugo sedemdesetletnice tragičnih dogodkov, ki so se boleče zarezali v dušo narodnoosvobodilnega boja in odporniškega gibanja pri nas. Najprej 27. februar z Operacijo Bober, nato 2. april in atentat na kinodvorano na Opčinah ter nato 3. aprila ustrelitev 71 talcev na vojaškem streliscu, prav tako na Opčinah. Trupla 71 talcev so nato odpeljali v uničevalno taborišče Rizarna pri Sv. Soboti v Trstu, kjer so jih sezgali v krematorijski peči. To je bil začetek delovanja taborišča smrti v Rizarni, ki se je nadaljevalo vse do 29. aprila 1945, ko so pripadniki nemške enote minirali peč in jo uničili. Med omenjene dogodke spada tudi sedemdesetletnica obešanja, 23. aprila 1944, 52 talcev v Ulici Ghega v Trstu, v stavbi današnjega konservatorija Tartini. Takrat je bila tam vojaška menza, ki sta jo dva partizana diverzanta minirala dan prej in sicer 22. aprila 1944.

Okoliščine tega okupatorskega zločina so znane. Dalj časa je bila nekaka negotovost glede samega točnega števila obešenih talcev, čeprav je uradni razglas tržaške prefekture z dne 23. aprila 1944 v obliku lepaka uradno sporočil naslednje: »Dinamitni atentat na Deutsches Soldatenheim. Uradno se sporoča: včeraj, v soboto, so komunistični elementi izvršili dinamitni atentat na Deutsches Soldatenheim v Trstu, ki je zahteval življencev nekaj nemških vojakov in nekaj italijanskih civilistov. Aretiranih je bilo večje število oseb iz atentatorjem najbližjih krogov.« (To ni točno, ker so bili talci zaprti v zaporu Coroneo v Trstu in niso imeli z atentatom v Ulici Ghega prav nobene zveze. Opomba avtorja). »Hitro vojaško sodišče jih je obsodilo 51 na smrt. Soda je bila tudi izvršena takoj.«

Klub uradni številki 51 so se dolgo časa po vojni pojavljali seznamni talcev, na katerih je bilo najprej 49 imen, potem 50 in 51 ter šele v letu 1974 končna številka 52. Do nepopolnosti je najbrž prišlo, ker ni bilo mogoče takoj identificirati prav vseh talcev. Točnejše podatke so nato posredovali pričevalci.

Najbolj verodostojno pričevanje je prišlo na dan 23. aprila 1974 (ob 30-letnici tragičnega doodka). Tedaž že upokojeni nameščenec tržaškega pogrebnega podjetja je podal izjavvo. Pričevalec ni dovolil uredništvu Primorskega dnevnika, da bi objavili njegovo polno ime. Pričevalec je vsekakor Slovenec.

Omenjeni pričevalec je povedal, da so ga v nedeljo tistega usodnega tragičnega dne 23. aprila 1944 poklicali in rekli, naj s svojimi šestimi tovariši pripelj v poslopje v Ulici Ghega 52 krst. Nato naj obešenec snamejo z zank, jih položijo v krste in odpeljejo na pokopališče. Pričevalec je nadaljeval pripoved v rekel, da so sneli talce z zank ter jih položili v krste. Našeli so 52 trupel. Nato je še opisal prizorišče: trupla so visela predvsem desno in levo po stopnišču. Največ trupel je viselo v menzi, nekaj jih je bilo obešenih blizu oken, takod da so bila vidna s ceste. Talci so viseli povsod tam, kjer je bil prostor primeren za obešanje. V njegovem pričevanju je tudi zaključek. Tako je povedal, da je bila v tistem obdobju na pokopališču pri Sv. Ani vedno pripravljena velika jama za žrtve bombardiran in za druge primere. Pred tako jamo so nato uslužbeni pogrebnega podjetja pripeljali vseh 52 krst. Pri pogrebu so bili prisotni samo oni; ni bilo duhovnika, ni bilo niti nemških vojakov. Enota nemške vojske je nadzorovala le snemanje trupel z zank in polaganje žrtev v krste. Pričevalec – uslužbenec pogrebnega podjetja – je zao-krožil svojo pripoved še z dvema podatoma. Prav tako je imel žalostno nalogo pokopati na pokopališču pri Sv. Ani 8 (osem)

talcev, ki so bili ustreljeni na Opčinah ter leta 1930 štiri bazoviške junake.

Omenjeno pričevanje torej jasno govori o obešenju 52 talcev, seznam tržaške prefekture pa je imel 51 talcev. Nekateri drugi pričevalci so povedali, da so tiste dne Nemci kar na cesti pobrali še eno osebo, ko so peljali talce od zapora Coroneo do stavbe v Ulici Ghega. Tako je bilo število 52.

Nadalje je Primorski dnevnik dne 16. avgusta 1974 objavil pričevanje antifašista Bruna Pahorja z Jamelj. Omenjeni je povedal, da je bil takrat zaprt v zaporu Coroneo v Trstu v celici, kjer sta bila poleg njega še dva jetnika: 67-letni moški s Kostanjevico na Krasu ter 22-letni sin albanskega diplomata. Oba so takrat odpeljali iz celice brez prtljage in se nista več vrnili. Pozneje se je ugotovilo, da njunih imen ni bilo na seznamu 50 oseb, ki so ga pripravile nemške vojaške oblasti. Prav tako se je po vojni ugotovilo, da sta bila med 52 obešenimi v Ulici Ghega. Tako ponovno pride do števila 52.

Največ obešenih je iz Postojne in okolice, posamezniki so seveda iz Trsta, s Krasa, Vipavske doline, z Brd in Istr. Poleg teh oseb pa so bili številni iz raznih italijanskih krajev: s Sicilije, Caserte, iz Brindisijsa, Capo Orlando, Pinerola, Vidme in še mnogih drugih.

Podatke seveda hrani tudi Odsek za zgodovino pri Narodni in študijski knjižnici v Trstu. Obstaja seznam vseh 52 obešenih dne 23. aprila 1944 v Ulici Ghega v Trstu. Skratka, sedaj se jasno govori o 52 talcih.

Partizanski napad

Obešenje 52 talcev je bil zločin nemškega okupatorja. Bilo je maščevalno dejanje zaradi partizanskega atentata na nemški vojaški klub in menzo v Ulici Ghega v Trstu. Napad sta izpeljala po vsej primorski znana partizanska diverzanta Mirabat Sejdov, imenovan Ivan Ruski in Mehti Gusjenov Hussein Zadej, med primorskim borci poznan kot Mihajlo. Oba sta bila sovjetska vojna ujetnika in nato mobilizirana v nemško vojsko. Dobro sta obvladala nemščino, kar jima je omogočilo prosto gibanje med nemškimi vojaki. S svojo enoto sta prišla v naše kraje. Iz kasarne na Opčinah sta pobegnila s skupino drugih dvajsetih vojakov. Ivan Ruski v svojih spominih omenja nekatere aktivistike OF, ki so jim pomagale organizirati prebeg: Slavo Čebulec-Katru z Opčin, Milko Petelin iz Repnica, Marijo Štoka s Krajne vasi. Pridružili so se slovenskim primorskim partizanom. Mihajlo in Ivan sta bila vključena v Gradnikovo brigado, saj je v njej delovala »ruska četa«. Marca 1944 je štab XXXI. divizije začel zbirati prostovoljce za formiranje posebne udarne diverzantske skupine za posebne akcije proti Nemcem. Mihajlo in Ivan sta se prijavila med prvimi. Delovala sta predvsem kot diverzanta, bodisi v skupini bodisi sama. Bila sta iz-

Na fotografijah zgoraj, obešeni in delegacija iz Postojne leta 1985; Spodaj poslopje, kjer je danes konservatorij, desno razglas tržaške prefekture

ARHIV

redno drzna in bila sta izurjena za delovanje z eksplozivom.

Mihajlo je padel že med vojno na Vitoljah v Vipavski dolini. Ivan Ruski pa je vojno preživel in se vrnil v rodni Baku (Azerbajdzjan). Po vojni je večkrat prišel na Primorsko in v Trst. Osebno sem ga videl (bolj od daleč) na partizanskem mitingu leta 1967 v Bazovici. Ivan Ruski je napisal knjigo spominov Boji na obali Jadranu. Tam sta opisani obe diverzantski akciji: napad na kinodvorano na Opčinah in napad na nemški vojaški klub in menzo v Ulici Ghega v Trstu.

Prišluhnimo njegovi pripovedi: »Zvezcer 21. aprila sva z Mehtijem bila že v Trstu, kjer so najučakali tržaški aktivisti in naju sprejeli na stanovanje. Zjutraj naju je ilegalčeva hči popeljala po mestu, da bi nama pokazala objekt diverzije. (...) Prišla sva do vrat stavbe, kjer je bilo v nemščini napisano »Nemški vojaški klub. Samo za Nemce«. Mehti je ostal zunaj z minama v torbi, jaz pa sem šel v prvo nadstropje, da bi pregledal položaj. Dvorana je bila polna gostov. Na hodniku je stala vrsta nemških vojakov pri blagajni za kupone. Tam sem se nekaj časa prerival, nato sem odšel po stopnicah navzdol. Zatem sva odšla pod stopnišče na drugo stran dvorišča. Tam sva pripravila mino, vložila vanjo dva detonatorja, katerima sva na konico nadela stekleno ampulo s kislino in oblečeno v taniko bakreno prevleko. Ko je bilo že vse gotovo, sva z zombi stisnila vsako ampulo posebej, da se je steklo zdrobilo. Zdaj je kislina začela razjedati žico, ki je vezala ampulo in vzmet udarne igle. (...) Z mino sva šla čez dvorišče in po stopnicah v tretje nadstropje. Tam sta odložila mino na pripravljen kraj. (...) Nisva smela zamuditi niti minute, a obenem je bilo treba delati mirno in hladnokrvno. Ko sva šla h glavnemu vhodu, sva zagledala nemškega kapetana. Stekel sem k njemu, mu izkazal čast in naglo odprl vrata pred njim rekoč: »Prosim, gospod hauptman« (seveda po nemško) in se postavil v mirno pred njim. »Oh, hvala« se je zadovoljno nasmehnil oficir in šel po stopnicah navzgor. Midva sva šla za njim.

Vstopil je v oficirsko, midva v dvorano za vojake in podoficirje. Kako minuto sva stala pri vratih, da bi poiskala prazni mesti. Pri eni od miz sva opazila prazni stol. »Ali je dovoljeno«, sem vprašal vojaka, ki je sedel za mizo. Pokimal je z glavo. Mehti je polohil torbo zraven stola in prosil vojaka, da bi popazil nanjo in na prostor, medtem ko bova šla po kupone. »Pazil bom, brez skrbi; vsak trenutek bo prost še en stol in ga bom zasedel za vaju.« Z Mehtijem sva šla k blagajni in se nekaj časa prerivala zraven vrste čakajočih. Če bi takoj odšla, bi bilo narobe. Srce nama je burno razbijalo. Kaj će useka prezgodaj, mi je zoprna misel kljuvala v glavi. Od tedaj, ko sva strla ampule, je milino nekaj napetih minut. Počasi se je Mehiti prestolil proti vratom. Še en korak, drugi in tretji. Po njegovih stopinjah sem se še sam napotil. Še malo in bila sva zunaj. Obrišala sva si pot s čela, pogledala drug druga in se nasmejala.«

Na ulici sta nato Mihajlo in Ivan Ruski skočila na prvi tramvaj in se odpeljala. Bila sta že v predmestju in sta začela koračati v strmino, ko se je zaslila zamokla eksplozija.

Na napadu na vojaški klub in menzo je bilo ubitih pet nemških vojakov. Ker je veljalo pravilo, da je vsak Nemec vreden deset drugih navadnih oseb, so se nemške vojaške oblasti odločile, da bodo ustrelile 50 talcev. Ustrelili pa so jih 52.

Čas meglj spomin in prav je tako. Spomin pa ne sme v pozabavo. Prav tako ne smemo nikoli v pozabovo partizanski napad na nemški vojaški klub in menzo v Ulici Ghega v Trstu. Minilo je 70-let, spomin, ki je hkrati opomin, je stal, izročilo prav tako. V letu 2014 smo se spet spomnili na napad in na okupatorjev zločin, ko so obesili 52 talcev v notranjosti stavbe. Tega ne smemo nikoli pozabiti.

Imena 52 talcev

1.) Ivan BANOVIĆ (letnik 1924) Šibenski 2.) Franc BLAŽEK (1912) Brezje (Postojna) 3.) Anton BIZJAK (1887) Kojsko 4.)

**Un attentato dinamitardo
al "Deutsches Soldatenheim".**

Domenica si raccomanda:
ieri, sabato, diversi esemplari hanno riportato un attacco dinamitardo all' "Deutsches Soldatenheim", balaia a Trieste, che è costata la vita ad alcuni soldati tedeschi e ad alcuni civili italiani.
Numerosi armati in gran numero persone della marina per tentare l'attacco. La Corte marziale ha condannato a morte 51. La sentenza è stata eseguita immediatamente.

**Coprifuoco alle ore 20
per la città di Trieste**

La Prefettura della Provincia di Trieste comunica ufficialmente:
Da oggi, domenica 23, il coprifuoco per la città di Trieste ha iniziato alle ore 20.

Rozija Bizjak (1912) Hrašč (Postojna) 5.) Janez Blažič (1903) Studenec (Postojna) 6.) Just BLAŽINA (1901) Trst 7.) Miroslav Bogatec (1923) Križ (Trst) 8.) Ivan BOLE (1892) Landol (Postojna) 9.) Ivan BULIĆ (1918) Zadar 10.) Edoardo CAVALLARO (1913) Roccalumera (Sicilija) 11.) Srečko Cijan (1925) Sovodnje ob Soči 12.) Josip Dekleva (1907) Orehek (Postojna) 13.) Giulio DELLA GALA (1926) Caserta 14.) Marco EFTIMIADI (1921) Brindisi 15.) Bruno ESPOSITO (1924) Videm (Udine) 16.) Alberto FALISCHIA (1918) Pinerolo 17.) Francesco FALISCHIA (1903) Artegna 18.) Irma Geat (1908) Trst 19.) Stanko GRGIĆ (1919) Veliki Dol 20.) Angel GRIMEK (1903) Kobeglava 21.) Zora GRIMEK (1919) Avber 22.) Rudolf HRVATIĆ (1927) Zabrežec (Dolina pri Trstu) 23.) Stanko HUSU (1904) Orlek (Sežana) 24.) Franc JURMAN (1900) Sv. Petar u Šumi 25.) Hilarij KARIŠ (1908) Nabrežina 26.) Stanko KOCEVAR (1892) Ajdovščina 27.) Alojz KRIŽAJ (1897) Orehek (Postojna) 28.) Dragi KRIŽAJ (1928) Orehek (Postojna) 29.) Ivan KRIŽAJ 30.) Jurij KRIŽAJ (1915) Podgrad 31.) Eugenij MADALOZZI 32.) Angel MAKORIĆ (1913) Čavle (Rijeka) 33.) Carlo MILLO (1924) Vižinada 34.) Franc PAULIN (1876) Ozeljan 35.) Danilo PELLICON (1925) Sovodnje ob Soči 36.) Rudolf PERIC (1898) Brestovica 37.) Karel PETELIN (1915) Gorjansko 38.) Laura PETRACCO NEGRELLI (1917) Trst 39.) Franc PREMRU (1901) Hrenovice (Postojna) 40.) Salvatore SEMINARO (1900) Capo Orlando 41.) Ivan SERBLIN (1889) Sv. Petar u Šumi 42.) Luciano SOLDAT (1925) Trst 43.) Anton STEGEL (1895) Orehek (Postojna) 44.) Alojz ŠABEC (1910) Hrenovice (Postojna) 45.) Gilberto TONGNOLLI (1910) Trst 46.) Franc TURK (1915) Hrenovice (Postojna) 47.) Josip TURK (1926) Hrenovice (Postojna) 48.) Marija TURK (1920) Hrenovice (Postojna) 49.) Stanislav TURK (1922) Hrenovice (Postojna) 50.) Angelo OLIVELLI (1895) Scaracci (Firenze) 51.) Venčeslav ZENKO (1922) Rakitnik (Postojna) 52.) Anton ZOVČIĆ (1898) Sv. Petar u Šumi

V KULTURNEM DOMU - Simfoniki RTV Slovenija in Kvintet Ventus

Pomladne note v Novi Gorici

Na fotografijah:
levo Simfoniki RTV
Slovenija spodaj
Kvintet Ventus

VIDMAR

Kulturni dom Nova Gorica je v svoji pomladni ponudbi abonmajskih koncertov gostil Simfonični orkester RTV Slovenija s solisti, na aprilske abonmajske koncerte Pihalni kvintet Ventus iz Salzburga.

Vsaka od štirih skladb, ki jih je izbral Simfonični orkester RTV Slovenija, je bila povezana z barokom. Simfoniki so začeli z znamenito Glasbo za kraljevi ognjemeti Georga Friedrika Händla - festivalskim delom namenjenim praznovanju. Po krstni izvedbi novitete slovenskega skladatelja Pavla Mihelčiča za violino, violo, violončelo in orkester Concerto grosso št. 2 'Veter v tihem prostoru', je sledil znani - Bachov Tretji Brandenburški koncert, ki so ga simfoniki izvajali brez dirigenta kot je značilno za baročno izvajalsko prakso. Za zaključek pa so vključili Koncert za orkester Zoltana Kodalyja – obsežno enostavno orkestrsko delo, ki oblikovno izhaja iz Bachovih Brandenburških koncertov in čeprav je mlajše po nastanku, v sebi nosi nekaj baročnega pridiha. Nastal je na pragu štiridesetih let minulega stoletja po naročilu Čikaških simfonikov. V njem je izrazil parafrazo na ameriške paradne pihalne orkestre, ki se izraža v močnem zvoku trobilne sekcije.

Oblikovno se z barokom spogleduje tudi Concerto grosso Pavla Mihelčiča. V enostavnici skladbi je avtor liričnost nakazal fragmentalno in jo pomaknil v ozadje fraz. V njej se prepleta igra solistov – violina, viola in violončelo, njihov dialog je včasih zgoščen spet drugič prepričen introspekciji posameznika. Orkester bodisi gradi osnovno temo bodisi je zvočna kulisna in spreminja dogajanje znotraj solističnega tria. Vsa izbrana dela so se povezovala tudi v smislu poudarjanja solistične igre, saj so bili solisti orkestra pogosto v ospredju. Ne samo v delu Pavla Mihelčiča, kjer so se dopolnjevali odlični Benjamin Zier vogel, Katja Krajnik Kralj in Igor Mitrović, tudi druga dela so pogosto prepričala osrednjo vlogo posameznim solistom znotraj ansambla. Tako je izzvenel tehten večer v izvedbi Simfonikov RTV Slovenija pod taktirko kitajskega dirigenta En Shaa.

Pihalni kvintet Ventus Salzburg se stavlja diplomanti Univerze Mozarteum, ki prihajojo iz Nemčije, Madžarske, Tirolske in Avstrije, solisti treh orkestrov iz Salzburga: Mozarteum, Camerata in Komorni filharmoniki. Fagotist Christoph Hippler na nastopu v Novi Gorici pravi, da je »program izbran na tradicijo tistega, kar je predstavljala avstro-ogrška monarhija... potem pa je članek kvinteta nekaj premamilo in so z de-

lom brazilskega skladatelja Ronaldu Mirande posegli po Južni Ameriki. Mnenja smo, da je dobro programe oblikovati s skladbami iz različnih slogovnih obdobjij. Prizadevamo si, da na program vključimo čim več izvirnih skladb za pihalni kvintet, včasih pa se odločimo tudi za priredebe, saj je izvirni repertoar za pihalni kvintet razmeroma omejen. Tako sta na programu pristali priredebi Uveratura k operi Čarobna piščal in Suitsa iz opere Carmen.« Ventus je po prvem delu zazrem v galanten klasicizem z deloma Mozarta in Haydna, z glasbo madžarskih skladateljev Ligetija in Farkasa (skladatelja 20. stoletja) odprl vpogled v zvočnost, ki je hkrati atraktivna in zahtevna. Osrednjo težo je položil v niz šest bagatel Györgya Ligetija, ki je temeljno delo za pihalni kvintet. Kratke prijetne zveznečne miniature zahtevajo tehnično dovršenost in ubranost.

Vsek glasbenik se predstavlja solistično. Stari madžarski plesi iz 17. stoletja Ference Farkasa so tako kot Ligetijeve bagatele središčno delo za pihalni kvintet. Farkasovi Stari plesi so zanimivi za poslušalce, saj ne najdemo literature za pihalni kvintet iz 17. stoletja. Z Variacijami na chorose Ronaldu Mirande – tipične brazilske žalostinke pouličnih pevcev, pa je pokazal smernice novodobnega ustvarjanja glasbe za pihalni kvintet. Ventus Salzburg je zasedba s polnim zvočnim izrazom: niansiranja, vsebinska grajenja in spretne interpretativne rešitve črtajo lastnosti, ki z odprtostjo odkrivajo sodoben glasbeni izraz. Ventus sodi med komorne zasedbe, ki izhajajo iz priznane avstrijske tradicije s pridihom sodobnosti – za tehnično dovršene koncerete z zanimivimi glasbenimi zgodbami.

Metka Sulič

PADOVA - Katedra za slovenščino

Pisatelj Marko Sosič o slovenski identiteti

predstavitvi katere so prisotni z veseljem prisluhnili v knjigarni Laformadelibro. Pogovor sta povezovali Polona Liberšar, učiteljica slovenščine ter Neira Mercep, predavateljica hrvatske književnosti, obe z Univerze v Padovi. Pogovor je tekel na temo Mariske knjige ter življenja slovenske skupnosti na Tržaškem nekoč in danes ter o slovenski identiteti v Italiji in Sloveniji po osamosvojitvji.

Obiskovalci so knjigo z navdušenjem kupili. Založba Beletrina jim je prijazno omogočila, da so lahko na srečanju prebrali nekaj odломkov prevoda Sosičeve zadnje knjige Ki od daleč prihajaš v mojo bližino, prevod je delo Martine Clerici, ki so mu vsi zaželegli, da bi čim prej ugledal luč sveta ter da bi imel Marko Sosič še veliko razlogov, da jih še obišče.

TRST - Ob prvi obletnici smrti

Občuten poklon pianistu in pedagogu Dariu De Rosa

Tržaški glasbenik Dario De Rosa

Tržaški pianist in pedagog Dario De Rosa je ob prvi obletnici smrti doživel zelo občuten poklon, ki sta ga skupno organizirala društvo Chamber Music in konservatorij Tartini: v nabito polni Mali dvorani gledališča Verdi se je umetniški vodja ACM Fedra Florit s hvaležnimi besedami spomnil svojega pedagoga, nato prijatelja in sodelavca, ki jo je stalno podpiral in spodbujal.

S Tržaškim triom, ki se je rodil 1.1933, ko so bili De Rosa, violinist Renato Zanettovich in čelist Libero Lanina še kratkohlačniki, je mojster slaval kar šestdeset let nepreklenjene delovanja, z eno samo spremembou, ko je Lano l.1962 nadomestil čelist Amedeo Baldovino. Preko tritisoč koncertov z repertoarjem, ki je obsegal več kot osemdeset skladb, nešteči posnetki, nagrade in priznanja, so zavidljiv curriculum sestava, ki je svoje delovanje sklenil l.1995, nato pa se posvetil poučevanju na izpopolnjevalnih tečajih na Akademiji Chigiana v Sieni, v Fiesolah, nazadnje pa v Devinu, kjer Visoka mednarodna šola nosi njegovo ime. Fedra Florit je Triu pred leti posvetila knjigo, ustanovila pa je tudi mednarodni natečaj, ki nosi ime tria, De Rosa pa je igral pomembno vlogo tudi v okviru društva Chamber Music, kjer je bil vrsto let predsednik.

O njegovem delovanju na tržaškem konservatoriju Tartini je sprengovorila podravnateljica Silvia Tarabocchia, ki je omenila vrsto zelo uspešnih diplomantov: med triindvajsetimi pianisti, ki so diplomirali pod De Rosovim mentorstvom, sta kar dve tretjini dosegli najvišjo oceno in poхvalo, kljub temu pa je mojster opustil pouk klavirja in se raje posvetil komorni glasbi, ki je bolje odražala njegov odnos do umetnosti. Iz Turina je prišel muzikolog in glasbeni kritik Giorgio Pestelli, ki je obudil spomin na prve odmevne nastope Tržaškega tria po koncu druge svetovne vojne, ko sta na glasbenem obzorju poleg Trija zblesteli še dve zvezdi, dirigent Guido Cantelli in pianist Arturo Benedetti Michelangeli. Izpostavil je odlike De Rose, med katere sodi ideal klasičnega zvoka, ki mu je mojster stregel z ne-

nehinim študijem in poglabljjanjem v partiture, spomnil pa se je tudi na koncerte, ki jih je pianist štiriročno oblikoval s svojo ženo Maureen Jones.

Lepe besede sta pokojnemu mojstru posvetila tudi pianista obeh sestavov, ki sta bila povabljeni, da z glasbo dokažeta svojo hvaležnost nekdanjemu pedagogu. Tako Ars Trio kot Trio Debussy sta na tekmovanju Tržaškega tria osvojila prvo nagrado, prvi l.2001, drugi pa l.1997, in se nato lepo uveljavila na mednarodnem prizorišču. Ars Trio, ki ga sestavljajo violinist Marco Fiorentini, čelist Valeriano Taddeo in pianistka Laura Pietrocini, je zaigral Beethovenov Trio v D-Duru op.70 št.1 v dovršenem slogu, z lepo ubranostjo, a brez dodatka poustvarjalne fantazije, ki bi partituri vila bolj drhteč prizrok: čudoviti drugi stavek je sicer zazvenel lepo, a čustveno nekoliko hladno.

Trio Debussy je v skladu s svojim imenom izbral francoskega avtorja: Maurice Ravel je ustvaril unikat, ki so ga violinist Piergiorgio Rosso, čelistka Francesca Gosio in pianist Antonio Valentino podali s pravim pristopom, z bogastvom barv, ki so zazenele že v prvih taktih skladbe in se nato razborhotile do viškov. Lepa in doživeta izvedba je izvabila obilo aplavzov ter imenito zaokrožila žlahten večer.

Katja Kralj

Trst

Ulica dei Montecchi 6
tel. 040 7786300
faks 040 7786339
trst@primorski.eu

Nedelja, 20. aprila 2014

9

SV. IVAN - V parku bivše umobolnice deveta prodajna razstava Horti tergestini

Tridnevni praznik za ljubitelje cvetja in rastlin

Velikonočni vikend je lahko glavni motiv tudi za obisk prodajne razstave cvetja, ki bo še danes in jutri na ogled v parku bivše umobolnice pri Sv. Ivanu. Pod imenom Horti tergestini se že deveto leto zapored predstavlja zadruga Monte San Pantaleone in Združenje vrtnarjev FJK, ki sta tudi letos okrog sebe zbrala razstavljavce z vseh koncov Italije in nekaj razstavljavcev iz Slovenije. Včerajšnje otvritev slovesnosti se je udeležilo kar nekaj obiskovalcev, prisotne pa sta nagovorila tudi idejni vodji razstave Mariangela Barbiero in Giancarlo Carena, ki že devet let uspešno pripravljata ta dogodek.

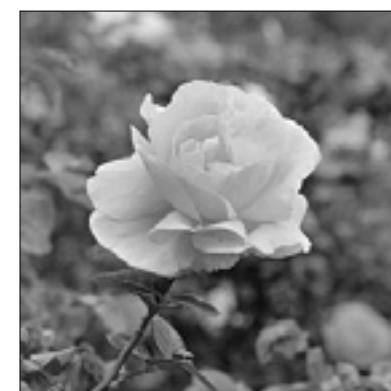
Včerajšnji sprehod med stojnicami, kar 90 jih je, je bil kljub dežju prijeten, saj je bilo mogoče občudovati različne vrste cvetja. V prelepem parku so se razcvetale vrtnice, dreveta, grmovnice, urejene gredice ... In kamor koli je seglo oko, je bilo videti čudovite vrtnice različnih vrst, tudi take, ki cvetijo samo v senci. Gre namreč za posebno vrsto vrtnic, ki se imenuje Comtesse du Barry, odkrivljena pa jih poseben vonj in različni odtenki rumene barve. Zelo živahno je bilo tudi pri glicinjah in v paviljonu, v katerem so poleg bižuterije, keramike in knjig, prodajali tudi orhideje. Različne vrste orhidej za različne okuse, razlikujejo pa se tudi njihove cene. Cena se namreč vrta od 8 do 18 evrov, za tiste najbolj posebne orhideje pa je potrebeno odšteći okrog 22 evrov. Glavne zvezde pomladanske razstave pa so tudi zelišča; mogoče je kupiti prav vse vrste zelišč za različno uporabo v kuhinji. Za ljubitelje kaktusov na povemo, da imajo na razpolago kar lepo izbiro teh rastlin. Videli smo tudi barvite nagelje, grmovnice, javorje različnih velikosti ... Ob vsem tem pa ne gre pozabiti dobre ponudbe vrtne opreme in drugih manjših predmetov, s katerimi lahko lčno opremimo naše vrtove ali terase.

Razstava Horti tergestini pa je zanimiva tudi zaradi različnih konferenc in vodenih ogledov. Današnja velikonočna nedelja se bo začela s sveto mašo v tamkajšnji cerkvi, v popoldanskem času pa bodo na sprednu konferenco in vodeni ogledi. Ob 15.00 bo v stavbi Villas občinstvo lahko prisluhnilo predavanju o pravem snovatelju modernega vrta. Ob 17. uri pa bo na isti lokaciji Barbara Isidoro predavalna na temo parfumov iz eteričnih olj. Ob 17.

Cvetje, rastline in druga razstavljena oprema so za obiskovalce prava paša za oči

FOTO DAMJ@N

uri se bo začel tudi sprehod po parku. Matteo Giraldi bo razlagal, kateri ptice živijo v Svetoviranskem parku. Priporočljivo je, da zainteresirani s seboj prinesejo daljnogled. Ob isti uri pa je predviden še en sprehod; ljubitelji aromatičnih zelišč bodo izvedeli veliko zanimivih reči o užitnih razstlinah. Za oba sprehoda velja, da je zbirna točka pred cerkvijo. Med 11. in 17. uro pa so na sprednu še drugi sprehodi, ki bodo zadovoljili ljubitelje arhitekture, urbanistike in umetnostne zgodovine.

Med novostmi letosnjne izdaje je tudi, da prireditev traja tri dni (namesto dva). Jutri organizatorji pripravljajo program, podoben nedeljskemu, izpostaviti pa večja predstavitev knjige I Giardini di Ferrante Goriani, ki bo na sprednu v stavbi Villas ob 17. uri. Malo prej, in sicer ob 11. uri, se bo na istem prizorišču govorilo o čaju ... (sc)

DEVIN - Prihodnji torek posvet v Zavodu Združenega sveta

Pot miru od Sarajeva do Krasa ob stoletnici prve svetovne vojne

V avditoriju Zavoda Združenega sveta v Devinu bo v torek, 22. aprila, ob 18. uri potekala okrogla miza na temo Pot miru: od Sarajeva do Krasa, na kateri bo govor o t.i. civilnih mirovnih enotah kot alternativi vojni, o čemer bodo govorili ravnatelj goriškega Kulturnega doma Igor Komel, duhovnik in predsednik Centra Balducci iz Zuglana Pierluigi Di Piazza, predstavnik Omizija mire Furlanije Julisce krajine Alessandro Capuzzo, project manager Zavoda Združenega sveta Simone Sgarbossa, bivši župan Občine Koper Aurelio Juri ter Maria Carla Biavati in Maurizio Cucci, člana mirovne mreže IPRI-CCP iz Bologne, medtem ko bo govor vodil predsednik Foruma Kultura za Gorico Andrea Bellavite.

Kot je bilo med drugim rečeno na včerajšnji dopoldanski predstavitvi pobude v kavarni San Marco v Trstu, kjer so ob Capuzzu in Komelu govorili še predsednik Odbora za mir, sožitje in solidarnost Danilo Dolci Luciano Ferluga, tržaška podžupanja Fabiana Martini, videmski občinski odbornik Federico Pirone, tržaška občinska svetnica Annamaria Mozzi, deželnji svetnik Franco Codoga, senator Francesco Russo in predsednica združenja Salaam otroci oljke Odinea Cupin, bo okrogla miza predstavljala prvi korak na poti do pobude Mirovni dogodek Sarajevo 2014, ki bo potekala v Sarajevu od 6. do 9. junija letos in kjer bodo v okviru številnih srečanj, delavnic in kulturnih prireditv razpravljalni o tem, kaj je bilo storjeno oz. kaj je treba še storiti na področju politik miru. Sarajevski dogodek bo posvečen stoletnici začetka prve svetovne vojne, povod za katero je bil prav atentat na avstrijskega

Pobudo so predstavili v kavarni San Marco

FOTO DAMJ@N

skega prestolonaslednika Franca Ferdinandu v bosansko-hercegovski prestolnici, ki je bila pred dvajsetimi leti tudi eno eno od žarišč tragične bratomorne vojne na Balkanu, zato pobudniki stavijo na sarajevsko srečanje v luči uresničevanja ideała Evrope, ki naj temelji na sožitju, dialogu in spoštovanju.

Glede devinskega posvetu je bilo med drugim poudarjeno, kako je pozitivno, da se tudi slovenske organizacije vključujejo v mirovne pobude, pobudniki pa so s tem poskušali povezati slovensko narodno skupnost v Italiji in italijansko narodno skupnost v Sloveniji, ki morata postati simbola miru in sožitja. Tovrstne mirovne pobude podpirata tudi Občina Trst, ki bo gmočno podprtla gostovanje skupine mladih v Sarajevu, in de-

želna uprava FJK, obenem je bilo poudarjeno, kako je pojem miru, ki na videz zanimalo le maloštevilne, v resnicu transverzalen pri izgradnji družbe, ki bi se zavedala pomembnosti demokracije in dejstva, da je človeška oseba cilj in ne sredstvo. Na včerajšnji predstavitvi so napovedali tudi drugo mirovno pobudo, Areno mire in razorožitve, ki bo potekala v petek, 25. aprila, v Veroni in se je bodo udeležili tudi mirovniki iz FJK (tržaški udeleženci se bodo zbrali na Oberdankovem trgu ob 8.30, odhod pa bo ob 9. uri), medtem ko združenje Salaam otroci oljke načrtuje poklon Sarajevu s pobudo, ki bi združila Slovence in Italijane z obmejnega območja ter občine na obeh straneh meje. (iz)

RAI: drevi ob 20.50 oddaja Alpe Jadran

Aprilsko epizodo oddaje Alpe Jadran uvaja reportaža o Križni jamni, ki jo pričevamo med najlepšimi vodnimi jamami na Krasu. Gledalci se bodo nato pridružili motoristom na mednarodnem srečanju v bavarskem gozdu, spoznali srečno družinsko življenje matere štirinajstih otrok iz Bocna ter odkrivali dragocena jedkana stekla, ki krasijo palace slovenske prestolnice. Po krajšem kulturnem premoru z novicami iz srednjeevropskega območja, bo v nadaljevanju oddaje najprej na vrsti prispevki o bremenskem bazenom predoru, ki je najdaljši na svetu in velja za evropski projekt stoljetja, nakar bodo gledalci lahko zapestali ob poskočni irsko-bavarski glasbi. Oddajo bodo sledili posnetki o tradicionalnih pripravah velikonočnih »božjih grobov« na Južnem Tirolskem. Oddaja bo na sporednu po slovenskem televizijskem programu RAI drevi ob 20.50 ter v ponovitvi v četrtek, 24. aprila, ob istem času.

Počastitev padlih pri Sv. Ivanu

SKD Slavko Škamperle ter Odbor za počastitev padlih v osvobodilnem boju od Sv. Ivana in Kolonje vabita v četrtek, 24. aprila, na proslavo v spomin na padle v borbi za svobodo, ki bo ob 18. uri s polaganjem vencev k obeležju pri Narodnem domu. Sledila bodo pričevanja slovenščini in italijanščini. Proslava bo potekala tudi v primeru slabega vremena. Udeleženci lahko prinesajo cvet kot simbol miru.

Park pri Svetem Ivanu, Trst

19., 20., 21. aprila 2014

razstavno-prodajni sejem rastlin
in vrtne opreme
deveta izvedba

www.hortiterestini.it

OBČINA TRST - Med vodilnim upravnim osebjem je le eden opravil slovenske šole

Slovenščina, neznanka za občinske direktorje

Med vodilnim upravnim osebjem tržaške občine je samo eden obiskoval slovenske višje srednje šole. Iz življenjepisov 33 direktorjev občinskih območij in služb ter 96 vodilnih funkcionarjev izhaja, da jih »zna« slovenski jezik skupno deset (štirje direktorji in šest vodilnih funkcionarjev), od teh pa je le en vodilni funkcionar obiskoval slovenske šole.

Na spletni strani tržaške občine so - na podlagi takoj imenovane »prozornosti« krajevnih uprav - objavljeni življenjepisi direktorjev in vodilnih funkcionarjev, v katerih so posamezniki vključili tudi znanje tujih jezikov. Direktorjev območij in raznih občinskih služb je 33. Štirje od teh so izjavili, da znajo slovenski jezik. In sicer: eden dobro, preostali trije pa začetniško. Slovensko dobro obvlada direktor območja za službe in upravo Walter Cossutta, Križan po rodu. Zadostno pa znajo slovensko direktor območja za šport Adriano Dugulin (»V osemdesetih letih preteklega stoletja sem sledil seminarju slovenščine v Ljubljani, nato sem sledil še seminarjem v Trstu, v Ul. Valdirivo in na Ljudski univerzi, a to je bilo že pred mnogimi leti ...«), direktor upravne službe krajevne policije Paolo Jerman (»Nisem delal slovenskih šol, govorim malo in malo razumem slovensko...«) in direktor naravoslovnih muzejev Nicola Bressi.

Med vodilnimi funkcionarji (v italijansčini: posizioni organizzative) jih je šest izjavilo, da »zna« slovensko: eden zelo dobro, eden dobro in štirje začetniško. Slovenščino zelo dobro obvlada odgovorni za informative in demografske službe, za inovacijo in decentralizacijo Mitja Bužan. Dokončal je trgovski tehnični zavod, na odgovorno mesto pa ni bil imenovan zaradi znanja slovenščine, je izrecno opozoril.

Eva vodilna funkcionarka je v življenjepisu izjavila, da obvlada dobro slovenščino. Ni obiskovala slovenskih šol, jezik pa jo je naučila mama.

Od štirih vodilnih funkcionarjev, ki zadostno obvladajo slovenščino, je eden »spoznal« jezik v slovenskem otroškem vrtcu, potem pa je obiskoval italijanske šole; eden je sledil več tečajem slovenskega jezika tržaške in devinsko-nabrežinske občine, sedaj pa »izpopolnjuje« jezikovo znanje s pomočjo sinka, ki obiskuje slovensko šolo; preostali dve vodilni funkcionarki pa govorita le »malo slovensko.«

Iz analize znanja slovenskega jezika direktorjev in vodilnih funkcionarjev tržaške občine izhaja sledeče. Od 129 oseb, ki upravljajo največje mestno podjetje, le eden odlično obvlada slovenski jezik, dva »dobro« znata slovensko, sedem pa »zadostno«. Le eden je obiskoval slovensko osnovno in srednjo šolo.

Podatek odpira nekaj vprašanj.

V preteklih desetletjih je predstavljalo delež slovenskih šolarjev od 8 do 10 odstotkov celotne tržaške šolske populacije. Delež vodilnih v tržaški občini z obvladanjem slovenskega jezika (kdor je sledil enemu ali dvema začetnima tečajema še ne obvlada jezik ...) se močno odmika od tega povprečja.

Mar to pomeni, da je tržaška občina malo »vabljiva« za nekdanje slovenske dijake? Mogoče.

Ali pa to pomeni, da na tržaški občini ni sposobnih slovenskih kadrov?

Tudi to bi lahko bilo mogoče.

Možna pa je tudi druga domnevna.

V povojnem obdobju so imeli istrski priseljenci in njihovi potomci olajšan dostop do javnih služb. Imeli so tudi večje možnosti za poklicno napredovanje. Desnosredinske občinske uprave so to podpirale, ker so si (tudi) s tem zagotavljale vojni konzenc.

So bili Slovenci s tem prikrajšani? Težko je odgovoriti na to vprašanje.

Gotovo pa je, da jim ni bilo delo v občinskem upravnem telesu olajšano.

Tako je bilo mogoče priti do sedanjega stanja, v katerem je slovenski delež v vodilni strukturi tržaške občine nekaj več kot ... nič.

Direktorji in vodilni funkcionarji so v izjavah o znanju tujih jezikov lahko izbirali med tremi stopnjami znanja: zadostnem, dobrem in zelo dobrem. Njihovo znanje smo točkovali (ena točka za zadostno znanje, dve za dobro, tri za zelo dobro). Rezultat je bil sledeč:

angleščina	193 točk,
francoščina	67 točk,
nemščina	41 točk,
španščina	18 točk,
slovenščina	13 točk.

Direktorji in vodilni funkcionarji tržaške občine torej bolje obvladajo oddajeno španščino kot tukajšnjo slovenščino.

Ole!

Marjan Kemperle

Mihec in Jakec, »najvišja« poznavalca slovenskega jezika na tržaški občini

ARHIV

ZGONIK - V nedeljo, 27. aprila, v športno-kulturnem centru

Radioaktivni val spet v živo

Voditelja Marko Sancin in Evgen Ban bosta povabila na oder paleto protagonistov znane oddaje radia Trst A

Z Radioaktivnih valov, dopoldansko paradno oddajo Radia Trst A, prihajo iz etra v domove poslušalcev vsakodnevni junaki, ki se nam bodo v letu 2014 ponovno predstavili v živo s čisto novim programom: voditelja Evgena Ban in Marka Sancin bosta v nedeljo, 27. aprila, na odrske deske športno-kulturnega centra v Zgoniku povabila celo vrsto novih in starih gostov: s svojimi normi prevodi bo občinstvo prevzela prevajalka Berta Bertoli, svojo prisotnost je objubil tudi novinar in pesnik Marij Ček, iz Rusije bo privršala Jelena Balerinova, po telefonu se bosta oglašila dr. neznanosti Italo Slavo in vsem dobro poznani Peter Silvijo. Umetniški duh se bo nato utelesil v zamejsko pesnico Srečko Veseljko, ki predstavlja vrh in hkrati dolino zamejskega pesništva in optimizma; s svojimi originalnimi plajgijati bo zamejski skladatelj Patrick Sol-

eggiato (za prijatelje, Solfi, seveda ...) pojavil udelenje v svet glasbe, medtem ko bo štajerska feministka Daliborka nudila ženskam celo vrsto nasvetov kako »udomačiti« moškega. Obilico glasbenih užitkov bo skušal pričarati virtuošni pianist maestro O-Čada. Večer bo ekipa začinila z glasbo, petjem in izborom aktualnih in futurističnih novic, za katere si prevzema vso odgovornost skrajno neodgovorno uredništvo. Za ton in primerno osvetlitev bosta poskrbela Vasja in Kekec, radioaktivno predstavo pa so s skupnimi močmi postavili na oder Nataša Živkovič, Tjaša Ruzzier, Boris Devetak, Evgen Ban, Marko Sancin, Marjan Kemperle in maestro Aljoša Starc sodelovanjem KD Promokras.

Oglej predstavo bo možen samo z nakupom vstopnic, ki bodo na voljo obiskovalcem pri blagajni 1 uro pred predstavo.

Z leve: Nataša Živkovič, Tjaša Ruzzier, Boris Devetak, Marko Sancin in Evgen Ban

REŠEVANJE - Včeraj popoldne ob cesti med Fernetiči in Colom

Nemškega jamarja potegnili iz Jame v Držencah

Jamarski reševalci službe 118 in kabinjerji so bili včeraj popoldne zaposleni z reševanjem 34-letnega nemškega jamarja Christophera Riegla, ki se je ponesrečil pri spustu v Jamo v Držencah, ki leži ob cesti med Fernetiči in Colom (na sliki FOTO DAMJ@N). Do nesrečje je prišlo okoli 14. ure, ko se je moški, ki se je na priozorišču mudil s skupino nemških jamarjev, začel spuščati po približno 80 metrov globokem breznu v jamo. Pri tem je, morda iz strahu, izgubil nadzor in začel hitro drseti navzdol, pri čemer se je hotel trdno pritreti za vrv, a si je s tem porezal roki, pri padcu pa se je udaril v komolec. Prijatelji so poklicali reševalce, ki so Rieglu iz jame potegnili okoli 17. ure, k sreči pa ni utrel hujših poškodb, nesreči pa je morda botrovalo dejstvo, da so bile vrvi, s katerimi so se Nemci spuščali v jamo, čisto nove, zato utegne biti spust z njimi zelo hiter, če ga ne znaš dobro dozirati.

DROGA - Aretacija V nahrbtniku je Nigrc nosil marihuano

Karabinjerji preiskovalnega oddelka tržaškega pokrajinskega poveljstva so preteklega 15. aprila pozno popoldne na Trgu Libertà arretirali 20-letnega nigrskoga državljanega Abubakra Mustafu Mohameda, pri katerem so našli 535 gramov marihuane. Mladenič, ki je v preteklosti bival v Trstu, zdaj pa je brez stalnega bivališča, je drogo v dveh zavojih iz celofana nosil nahrbniku, poleg tega je bila prepojena s kafrnim oljem, da ne bi njene prisotnosti zaznali morebitni policijski psi. Karabinjerji, ki že nekaj tednov delujejo na območjih, kjer se družijo mladi, pa so Nigrc kljub njegovemu previdnosti vseeno odkrili, ko je želet zapatiti železniško postajo, pri čemer sumijo, da je bila droga namenjena krajevni mladini, se pravi študentom in dijakom in predvsem mladoletnim. O aretaciji so obvestili dežurno tožilko Maddaleno Chergia, ki je od sodnika za predhodne preiskave zahvalila in dosegla pripor za mlašenčka, ki se zato zdaj nahaja v koronejskem zaporu.

Roki pravice nista ušla

Tržaška mejna policija je v prejšnjih dneh pri Fernetičih arretirala romunska državljanja, 28-letnega G.A. in 26-letnega I.P., ki sta se nahajala na dveh različnih avtobusih z romunsko registracijo. Pri pregledu so ugotovili, da ju išče policija: G.A. je rimske sodišče leta 2011 obsodilo na šest let zapora zaradi kraje in zbiranja ukradenega blaga, I.P. pa je sodišče v Bologni leta 2009 obsodilo na dve leti in štiri mesece zapora zaradi izkoriscenja prostitucije. Zdaj sta v koronejskem zaporu.

INTERVJU - Znanstveni direktor in ustanovitelj tržaške poslovne šole MIB School of management prof. Vladimir Nanut

Brez evra katastrofa

Ko bi se odrekli skupni evropski valuti, bi se zelo težko pobrali - Za izhod iz krize nujno sodelovanje vseh

»Tragedija.« Ko bi se Italija odrekla skupni evropski valuti, bi to bila katastrofa, iz katere bi se zelo težko pobrali. Kdor pa se danes ogreva za opustitev evra, bi se po uvedbi stare valute krepko kesal. Razlogov, zaradi katerih je bolje ostati v evroobmočju, je več. Med glavnimi pa je ta, da ostanemo v Evropi in skupaj z drugimi spremenimo pravila.

To nam je povedal znanstveni direktor in ustanovitelj poslovne šole MIB School of management iz Trsta **Vladimir Nanut**, s katerim smo se pogovorili o morebitnih posledicah, ko bi se Italija odrekla skupni evropski valuti. Profesor Nanut je rade volje pristal na pogovor in dal takoj jasno razumešti, kaj bi to pomenilo.

V tem posebnem zgodovinskem obdobju in glede na bližnje evropske volitve so se pomnožila stališča, da je bolje opustiti evro, čeprav ni nihče sposoben dobro razložiti, kakšna bi bila prava alternativna temu. Italijanski javni dolg je v februarju dosegel nov rekord: po podatkih zavoda Banca d'Italia se je namreč februarja povečal za 17,5 milijarde evrov in dosegel 2.107,2 milijarde. Konec februarja leta 2013 je znašal 2.018,2 milijarde. To pomeni, da se je javni dolg v enem letu povečal za 89 milijard evrov.

Opustitev evra bi nedvomno vplivala na državne obveznice, tudi odnos z bankami bi se spremeni. Kakšne bi bile torej v tej luči posledice za trge in za državo, ko bi opustili skupno evropsko valuto in spet uvedli staro?

Opustitev evra bi bila tragedija, prava katastrofa. To bi veljalo še predvsem za državljanje.

Zakaj?

Državnih obveznic ne bi maral več nihče. Zaradi tega ne bi bil več nihče pripravljen financirati valute, ki bi bila stalno podvržena devalvaciji. Jasno je namreč, da bi uvedba lire privreda takoj do devalvacije.

Zagovorniki izstopa iz evroobmočja zatrjujejo ravno to, in sicer da bi devalvacija pomagala izvozu in prispevala h gospodarski rasti oziroma rasti BDP. Ali to drži? Ali bi podjetja, ki že dalj časa trpijo zaradi gospodarske krize, imela kakšno korist?

Z uvedbo stare valute in možnostjo razrednotenja bi postali naši proizvodi nedvomno konkurenčnejši. Toda to bi bil kratkotrajni učinek, saj bi morali uvažati vse surovine, od kurilnega olja dalje. Prvotna prednost bi se torej takoj izničila zaradi povišanja cen uvoženega blaga. To bi sprožilo spiralno oz. začaran krog z nenehnimi devalvacijami, najbolj oškodovani pa bi bili šibkejši.

Opustitev evra bi torej krepko vplivala na vsakodnevno življenje ljudi. Kakšne bi bile prve oziroma najbolj očitne posledice, na primer glede kupne moči, plač in potrošniškega blaga?

Upokojenci bi npr. prejemali nižje pokojnine in bi se njihova kupna moč zmanjšala. Zmanjšala bi se seveda tudi vrednost plač. Vse to niso hipoteze. To se je že zgodilo v Argentini in drugih državah, kjer je so bile posledice, kot znano, zelo hude.

Kaj bi se zgodilo z bankami?

Premoženje bank, ki poslujejo z zakladnimi menicami, bi bilo izničeno, ker bi zakladne menice postale skoraj odpadni papir. Tiste, ki morajo poravnati dolbove s tujimi upniki, bi morale plačati v valutah, znatno trdnejših od lire, ki bi pač veljala zelo malo. Skratka, prava katastrofa. Zato ne morem razumeti, kako lahko nekatere osebe, ki so vsaj malo razumne, predlagajo opustitev evra.

Volilna računica?

Iskati glasove s predlogi, ki pomenijo katastrofo za državo, je neodgovorno.

Neodgovorno?

Seveda. Država bi doživelata tako hudo krizo, da bi potrebovali desetletja za vzpostavitev kolikor toliko normalnega ravnovesja. To bi vsekakor pomenilo, da bi morali ponovno trktati na evropska vrata. Državljanji pa bi s palico v rokah zasledovali tiste, ki so jih spravili v tak položaj. Plače bi pač izgubile na vrednosti, plače pa se nikdar ne prilagodijo inflaciji. To smo sicer že doživelji. Spomnimo se na 70. leta, ko je bila lira stalno podvržena devalvaciji in so banke npr. zahtevale zelo visoke obresti, tudi 20-odstotne. Vse to torej ni novo. Danes to doživljajo v Argentini, kjer izvajajo populistične politike.

Kaj pa bi se zgodilo na obmejnih območjih in specifično v deželi Furlaniji-Julijski krajini in Trstu, kjer že kupejo veliko v tujini?

V deželi FJK bi postal težko izkorisiti razliko v cehah. Kvečemu, razmere bi se obrnile. Slovenci oz. Avstriji, ki so v evroobmočju, bi prihajali kupovati v FJK in v Trst. Prebivalci FJK pa bi težko nakupovali čez mejo, ker bi zelo težko našli kaj cenejšega. Skratka, za občane in za podjetja ne bi bilo nobene prednosti.

Katere so torej prednosti udeležbe v evroobmočju?

To je temeljnega pomena. Problem je kvečemu v tem, da so bile nekatere napake storjene v prvih letih po uvedbi evra. V Italiji niso opravili reform, kot so to npr. storili v Nemčiji za povečanje produktivnosti. Uvedbo evra in nizke obrestne mere pa so v Italiji izkoristili le za ohranjanje neučinkovitosti in ne ravno izrazite konkurenčnosti. Odgovornosti so vsestranske. Za to je odgovorna država, ki ni preprečila spekulacij, ko so npr. cene poskocile in je en evro začel veljati v bistvu tisoč lir. Leta 2002 ni skratka v Italiji nihče nadzroval cen in menjave euro-lira, medtem ko so to storile vse ostale države evroobmočja.

V Italiji smo torej v naslednjih letih živeli lahkomiseln z iluzijo, da bo to trajalo v nedogled.

Tako pa ni bilo seveda mogoče nadaljevati.

Seveda ne, ker je treba prej ali slej plačati račun. Ni jasno namreč, zakaj bi

Znanstveni direktor in ustanovitelj tržaške poslovne šole MIB School of Management prof. Vladimir Nanut. Nanut je med drugim tudi predsednik združenja italijanskih šol za izobraževanje menedžerjev ASFOR, ki združuje najpomembnejše poslovne in menedžerske šole v Italiji.

moral trgi ali Nemčija še naprej finančirati naš deficit, če sami nismo sposobni uravnovesiti naših računov. To velja tako za Italijo kot za Grčijo. Italija se je k sreči pred dvema letoma za las rešila in ni padla v prepad.

Ali menite, da potrebujejo skupna valuta in evropske monetarne politike kakšno spremembo?

Evropske monetarne politike seveda niso bile vse pravilne. Toda po negativnem izidu referendumu v Franciji so se skupne evropske politike "ustavile" in so ostale le monetarne. Zaradi hudega stanja računov v šibkejših državah pa je moral EU usiliti politike varčevanja.

Ali je bila politika varčevanja prava izbira?

Politike varčevanja so bile potrebne, vendar so nazadnje pretiravali in je prišlo do deflacji in današnjih razmer. Italija je moralna kot Grčija, Portugalska, Španija in Irska uravnovesiti račune. Potrebne so bile nekatere boleče izbire. Ko pa so te izbire prestroge in preprečijo vsako možnost rasti, imajo dve negativni posledici, in sicer deflacijsko ter zmanjšanje notranjega povpraševanja, in torej proizvodnje.

Kako gledate torej na prihodnost, tudi spričo naglih sprememb v državi?

V prihodnosti se bo dokazalo, da predsednik vlade Matteo Renzi misli resno, da namerava izpeljati napovedane reforme in uravnovesiti račune, česar nismo storili v zadnjih desetih letih. Tega pa ne storil, ker naj bi to zahtevala Evropa. To je potrebno storiti za naše slike in naše vnuke, ker bomo drugače pustili za sabo državo v stečaju. Ko bo stanje države uravnovešeno, bomo lahko glede varčevalnih politik zahtevali od Evrope, da malo popusti, ker je nujno ponovno spodbujati gospodarsko rast. Če pa ne uredimo prej naših računov, od Bruslja ne moremo zahtevati nobenih sprememb.

Ali bo to Renzijevi vladi uspeло?

Ta vlada je lahko najboljša na svetu, a ne razpolaga z večino v parlamentu, zato tudi silovit pospešek ni mogoč. Italija plačuje namreč za napake, ki so bile storjene v zadnjih 30-40 letih in še predvsem v zadnjih 10 letih. Manevrski prostor je zato danes bolj omejen, ker nosimo na ramenih javni dolg in vse neizvedene reforme. Renzijeva vlada je na

pravi poti, toda pričakovati rezultate v kratkoročnem obdobju je iluzija.

Kaj se torej obeta v prihodnosti?

Ljudje se morajo zavedati, da bo še nekaj časa potrebna opreznost, predvsem pa da bo nujno krčiti javne stroške in čim več omejiti potrato. Seveda bo treba »rezati« pametno, za selektivne izbire pa je potreben dobro poznati razmere.

Kje je najtrši oreh?

Ena izmed nesreč te države so korporacije. Spraviti se na politike in menedžerje je lahko in enostavno, a v resnici sloni struktura države na skupinah ljudi oz. lobijev, ki na vseh ravneh zagovarjajo lastne privilegije namesto skupnih interesov. Pravice so torej nadomestili privilegiji.

Ali je delo Renzijeve vlade v tej smeri?

Da, Renzijeva prizadevanja gredo v to smer. Vendar je jasno, da je brez homogenih večine v parlamentu to delo zelo težko, ker skušajo mnogi kljubovati spremembam. Problem te vlade je namreč v tem, da se ni uveljavila na volitvah in ne razpolaga torej z lastno večino (kot se je to npr. zgodilo s predsednikom vlade Joséjem Luisom Zapaterom v Španiji, kjer so izvedli številne reforme), ampak deluje v koaliciji. V koalicijah pa se vedno skrivajo različni interesi oz. predstavniki različnih lobijskih in korporacij. Zato je tudi težko izvajati reforme.

Ali smo vsekakor na dobri poti za izhod iz gospodarske krize?

Da, toda vsi se morajo zavedati, da težav ne morejo rešiti izključno politiki, ker to pomeni le odlašati s problemom. V prizadevanjih za izhod iz krize morajo sodelovati vsi in moramo vsakdo opraviti svojo dolžnost. Vsi moramo biti prizadeleni delati več, delati bolje. Iz krize se ne bomo rešili, če bomo samo valili odgovornost na ramena politikov. Za to nosijo odgovornost vsi. Politiki, podjetniki, delavci, sindikati morajo vsi sodelovati pri gradnji novih temeljev, na katerih bo nastala nova država. Skratka, vsi smo na istem čolnu in moramo vsi veslati v isto smer. Če pa mislimo nekateri reševati samo lastne interese, se bo čoln potopil in bomo utonuli vsi.

Aljoša Gašperlin

ŠOLSTVO - Promocija in spodbujanje šolskega novinarstva

Priznanje za Adrenalin

Državno združenje šolskega novinarstva nagradilo svetoivanski šolski časopis - Že lani priznanje Novinarske zbornice

nje.

Nagrjeni Adrenalin je bil objavljen ob zaključku lanskega šolskega leta pod mentorstvom prof. Lie Legiša. Za uresničitev zahtevnega celoletnega projekta so prispevali učenci vseh treh razredov, a levji delež so opravile učenke 3. razreda Vida Skerk, Clara Stagni in Roberta Sabba. Kot veleva tradicija, je bila vsebina izredno pestrata: poleg poročil vseh šolskih dejavnosti in pobud (poučni izleti, zeleni teden, zimovanje na Rogli, predstavitve, koncerti, glasbena revija, sodelovanje z ustavnim RAI...), smo pripravili različne prispevke na temo človekovih pravic, anketo na temo glasbe, intervju, prispevke v italijanščini, angleščini in nemščini, oblikovali razne rubrike (zanimivosti iz spletja, kiksi v razredih, kuhinjski recepti, igrice, horoskop...), poročali o skupini mladih pesnikov, ki so ustvarjali pod mentorstvom prof. Sanje Širec, in poskrbeli za izvirno naslovnico.

Plaketo je v našem imenu iz rok predsednika dr. Cristianija dvignila prof. Lia Legiša, ki je ob tej priložnosti predstavila številni publiku naš projekt, specifiko naše šole v Trstu in ostalih slovenskih šol na našem teoritiju. Pa še to: priznanje je prejela le še ena šola iz naše Dežele FJK. (Redakcija Adrenalina, 3.r.)

SLOVENSKI TV PROGRAM RAI - Drevi Klepelutke ob 20. uri

Na sporednu petelinček Kirikih in obisk tržaške tkalske delavnice

Petelinček Kirikih že tri dni ni zatusnil očesa, prebivalci Mavrične jase pa se že pritožujejo, da jih ponoči zbuja s kirikihanjem. Da bi čimprej zaspal kot poln, mu prijatelji ponujajo najrazličnejše rešitve: Mila zeliščni čaj proti nespečnosti, Brkica vadbo mače preje, Zeljko zajčjo zelenjavno uspavanko. Ko pa se v Parku Papirku zaslisi šušljanje čarobnega uspavalna tete Krokete, bodo naenkrat zaspali kar vsi. Aprilsko polurno epizodo v družbi razigranih Klepelutk kot ponavadi dopolnjujejo razigrani otroški televizijski prispevki, med drugim tudi risanka Ples za med, v kateri bomo odkrivali, kako se čebele med sabo sporazumevajo. V nočnjini tv zgodbi iz naših krajev bomo tokrat obiskali tržaško tkalsko delavnico in se skupaj z malima navihankama Katrino in Petro vsedli za leseno statev in se preizkusili v nevsakdanjih ustvarjalnih izzivih.

V uredništvu Žive Pahor, je oddajo in prispevki pripravila Deva Pincin, lutke je izdelala Magda Martinci, scenarij je napisala Maja Vidmar. Ustvarjalsko ekipo dopolnjujejo še Jan Leopoli, Nikla Panizon, Franko Koro-

šec, Gregor Geč in Vesna Maher, ki so s svojimi glasovi Klepelatkam vdihnili dušo. Oddaja bo na sporednu noč po slovenskem televizijskem programu RAI ob 20. uri ter v ponovitvi v soboto, 26. aprila, ob 20.50.

Včeraj danes

Danes, NEDELJA, 20. aprila 2014

NEŽA, VELIKA NOČ

Sonce vzide ob 6.10 in zatone ob 19.57 - Dolžina dneva 13.47 - Luna vzide ob 0.27 in zatone ob 10.07.

Jutri, PONEDELJEK, 21. aprila 2014

SIMEON,
VELIKONOČNI PONEDELJEK

VREME VČERAJ: temperatura zraka 18 stopinj C, zračni tlak 1015 mb ustaljen, vlaga 45-odstotna, veter 15/45 km na uro severovzhodnik, nebo oblčano s padavinami, morje rahlo razgibano, temperatura morja 15 stopinj C.

OKLICI: Umberto Andreozzi in Francesca Romana Saule, Marino Katarinic in Michela Perossa, Mattia Polverari in Paola Bruno, Piero Camber in Marcella Roberta Spezzi, Stefano Furlani in Martina Zaccariotto, Marco Guarnerio in Valentina Maria Guardalben, Roberto Sluga in Michela Milan, Stefano Norbedo in Morena Castellano, Luca Ianza in Marta Vissani, Luca Panareo in Francesca Arnoldi, Pierpaolo Cilio in Vesna Reggente, Stefano Del Piccolo in Antonella Di Natale, Daniele Bradascia in Alessia Lanza, Antonio Rossi in Silvana Milosavljevic, Simone Marco Antonio Giovi in Maša Urban, Fabio Brandolin in Paola Pahor, Livio Horrakh in Anna Claudia Di Venanzio, Fabio Andrian in Rosa Vitanza.

Lekarne

Danes, 20. aprila 2014

Lekarne odprte od 8.30 do 13.00
Ul. Oriani 2, Miramarski drevored 117, Trg Cavana 1, Boljunc.

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00
Ul. Oriani 2 - 040 764441, Miramarski drevored 117 - 040 410928, Boljunc - 040 228124 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

Lekarne odprte od 16.00 do 20.30
Ul. Oriani 2, Miramarski drevored 117, Trg Cavana 1, Boljunc - 040 228124 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Trg Giotti 1 - 040 635264.

Jutri, 21. in v petek, 25. aprila 2014

Lekarne odprte od 8.30 do 13.00
Ul. dell'Istria 33, Ul. Belpoggio 4, Trg Giotti 1, Žavlj - Ul. Flavia 39/C, Fermeti.

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Ul. dell'Istria 33 - 040 638454, Ul. Belpoggio 4 - 040 306283, Žavlj - Ul. Flavia 39/C - 040 232253, Fermeti - 040 212733 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

Lekarne odprte od 16.00 do 20.30

Ul. dell'Istria 33, Ul. Belpoggio 4, Trg Giotti 1, Žavlj - Ul. Flavia 39/C, Fermeti - 040 212733 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Trg Giotti 1 - 040 635264.

Od torka, 22., do četrtekka, 24. in v soboto, 26. aprila 2014:

Običajni urnik lekarn: od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00

Ul. dell'Istria 33 - 040 638454, Ul. Belpoggio 4 - 040 306283, Žavlj - Ul. Flavia 39/C - 040 232253, Fermeti - 040 212733 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

Lekarne odprte tudi od 19.30 do 20.30

Ul. dell'Istria 33, Ul. Belpoggio 4, Trg Giotti 1, Žavlj - Ul. Flavia 39/C, Fermeti - 040 212733 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Trg Giotti 1 - 040 635264.

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)

Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.

Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111.

Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zeleno številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure.

Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Kino

AMBASCIATORI - 15.30, 17.40, 19.50, 22.00 »Transcendence«.

CINEMA DEI FABBRI - 16.00, 19.00 »Choco«; 17.30, 20.30, 22.00 »Alla ricerca di Vivian Maier«.

FELLINI - 16.00, 20.15 »Father and son«; 18.00, 22.20 »Quando c'era Berlinguer«.

GIOTTO MULTISALA 1 - 16.20, 18.00, 20.00, 22.00 »Grand Budapest Hotel«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 15.30, 17.10, 18.50, 20.30, 22.15 »Gigolò per caso«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 16.40, 18.15, 20.10, 22.00 »Ti sposo ma non troppo«.

KOPER - PLANET TUŠ - 13.40 »Bela in Sebastijan«; 15.45, 18.30 »Želja po hitrosti«; 20.40 »Ničelnih teorem«; 17.40, 19.40, 21.00 »Noe«; 18.40, 20.30 »Paranormalno 2«; 14.45 »Pustolovčine gospoda Peabodyja«; 13.30, 15.30, 17.30 »Rio 2- 3D«; 14.30, 15.10, 16.30 »Rio 2«; 20.00 »Stotnik Amerika: zimski vojak 3D«; 17.20 »Stotnik Amerika: zimski vojak«; 18.15, 20.20 »Transcendence«; 14.20, 16.00, 17.00 »Zvončica in piratska vila«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 11.00, 15.30, 17.10, 18.50, 20.00 »Rio 2 - Missione Amazzonia«; Dvorana 2: 11.00, 15.30, 17.50, 21.00 »Noah«; 21.50 »Noah 3D«; 11.00, 17.00, 19.20, 21.50 »Divergent«; Dvorana 3: 16.30, 18.45, 21.10 »Storia di una ladra di libri«; 20.15 »Un matrimonio da favola«; Dvorana 4: 11.00, 15.30, 17.45, 21.50 »Captain America, the winter soldier«; 11.00, 15.30 »Mr. Peabody e Sherman«.

SUPER - 15.40, 21.40 »Oculus«; 17.30, 19.40 »Nymphomaniac«.

THE SPACE CINEMA - 19.05, 21.45 »Captain America - The winter soldier«; 15.30, 18.15, 21.00, 21.50 »Noah«; 17.05, 21.40 »Un matrimonio da favola«; 14.50, 15.20, 17.00, 17.30, 19.40 »Rio 2 - Missione Amazzonia«; 15.00, 17.25, 19.10, 22.15 »Transcendence«; 15.40, 17.50, 20.20, 22.10 »Gigolò per caso«; 15.40, 17.50, 20.20, 22.10 »Ti sposo ma non tropo«; 15.00 »Mr. Peabody e Sherman«.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 15.15, 17.00 »Rio 2 - Missione Amazzonia«; 18.50, 21.20 »Noah«; Dvorana 2: 17.50, 20.00, 22.10 »Transcendence«; 16.00 »Rio 2 - Missione Amazzonia«; Dvorana 3: 15.30 »Noah«; 18.00, 20.10 »Rio 2 - Missione Amazzonia«; 15.20, 22.00 »Storia di una ladra di libri«; Dvorana 4: 15.30, 17.20, 19.50, 22.10 »Gigolò per caso«; Dvorana 5: 17.45, 20.10, 22.10 »Grand Budapest hotel«.

Danes praznjujeta zlato poroko draga

Elda in Ninko Škabar

Ob njenem lepem prazniku jima iskreno čestitajo in želijo še mnogo srečnih skupnih let

vsi domači

Osrečil nas je mali

Matija

Z mamo Ivo, očkom Damjanom in mamo Jano se veselimo in vso srečo želimo!

Nonoti, teta in strici

Čestitke

Štorklja je prek Štajerske mimo Devinščine v Žirjah pristala in malega MATIJO mamici Jasni in tatu Marku pripeljala. Srečni družinici želimo vse najlepše vsi prijatelji!

Pred 50. leti so v Stanjelu zvoni novi zvonili, NINKOTA in ELDO v cerkev vabilo. Še mnogo, mnogo zdravja, ljubezni in skupnega življenja jima vošči sestra Irma z družino.

Draga nona MILKA! Pošljava ti skrinjico najlepših želja in najboljših voščil za tvoj jutrišnji rojstni dan, pa še najine poljubčke in objemčke ulvi iz nje! Tvoja Kimy in Rassel.

Šolske vesti

JASLI V SLOVENSKEM DIJASKEM DOMU - Srečko Kosovel: nadaljujejo se vpisi otrok od 1. leta dalje za š.l. 2014/15. Info in vpisi v pisarni Dijaskega doma v Trstu, Ul. Ginnastica 72, od ponedeljka do petka, od 8. do 15. ure na tel. št. 040-573141 ali urad@dijaski.it.

DIZ J. STEFANA sporoča, da bo šola zaprta v soboto, 26. aprila.

LICEJ F. PREŠERNA sporoča, da bo uradno zaprti v soboto, 26. aprila.

NA DTZ Z. ZOISA bodo uradno zaprti v soboto, 26. aprila.

RAVNATELJSTVO LICEJA A.M. SLOMŠEK sporoča, da bo šola zaprta v soboto, 26. aprila.

Izleti

KTD LOKOVEC vabi na 14. Velikonočni pohod na Lašček v ponedeljek, 21. aprila. Zbor pohodnikov ob 9. uri na igrišču v Srednjem Lokovcu. Ob povratku ogled malega muzeja koča. Ob 13. uri pa bomo prisluhnili ansamblu »Topliška Pomlad«.

SPDT prireja v ponedeljek, 21. aprila, Pomladanski izlet na Kozlek (Snežniško hribovje) in ne na Lokovec, kot je bilo prvotno objavljeno. Na približno triurno krožno pot se bomo podali z osebnimi avtomobili, na razpolago je tudi društveni kombi. Izlet je primeren za vse. Zbirališče v Bažovici na Vagi, odhod ob 8.30. Info na tel. št. 040-413025 (Marinka).

ZGONIŠKA DRUŠTVA vabi na 14. Velikonočni pohod na Lašček v ponedeljek, 21. aprila. Zbor pohodnikov ob 9. uri na igrišču v Srednjem Lokovcu. Ob povratku ogled malega muzeja koča. Ob 13. uri pa bomo prisluhnili ansamblu »Topliška Pomlad«.

OMPZ F. BARAGA vabi na romarski izlet v soboto, 10. maja, na Štajersko: v Petrovče, Vransko in okolico. Program bo pester in bogat. Vpis in info na tel. št.: 347-9322123 ali 346-8222431.

PODPORNO DRUŠTVO V ROJANU, v sodelovanju s KRUTOM, vabi v nedeljo, 11. maja, na izlet z vodenim

Turistične kmetije

AGRITURIZEM ŠTOLFA

SALEŽ 46 je odprt do 20. aprila.
Tel. 040-229439

KMEČKI TURIZEM RADETIC SIDONJA

v Medji vasi je odprt ob sobotah, nedeljah in praznikih do 4. maja.
Tel. 040-208987

KMETIJA ŽAGAR

je odprta v Bazovici.
Vabljeni!
040-226382

MARIZA IN IGOR

imata osmico v Ricmanjih.

Osmice

BORIS PERNARČIĆ je odprt osmico v Medji vasi št. 7. Tel. 040-208375.

DRUŽINA CORETTI je odprla osmico v Lonjerju. Toplo vabljeni! Tel. št.: 340-3814906.

DRUŽINA LAURICA je odprla osmico v Dolini. Tel. št.: 040-228511.

DRUŽINA MERLAK je odprla osmico v Ul. San Sabba 6, v bližini Rižarne. Toči belo in črno vino z domaćim prizkom. Tel.: 329-8006516.

DRUŽINA PIPAN je odprla osmico v Samotorci. Tel. št.: 040-229261.

DRUŽINA ŠUC je odprla osmico, Briščki 18. Tel. 339-201944.

ERIKA IN MARTIN sta v Križu odprla osmico. Vabljeni! Tel. št.: 040-220605.

IVAN PERNARČIĆ ima odprto osmico v Vižovljah 1/C. Tel. št: 040-291498.

NA KONTOVELU »Kamence« je odprta osmica.

OSMICA je odprta pri Škerku v Praproto. Tel. št. 040 - 200156.

OSMICO je odprt Milič, Repen 49. Toplo vabljeni! Tel.: 040-327104.

OSMICO je odprt Miro Žigon v Zgoniku 36. Tel. št.: 040-229198.

OSMICO sta odprla Corrado in Roberta na cesti za Slivno. Tel.: 338-3515876.

PAOLO IN MARINKA sta v Mavhinjah na Punkišči odprla osmico. Tel. št. 040-299985.

PAOLO PAROVEL ima odprto osmico,

Mačkolje 33. Tel: 040-231572.
ROBERTO ŠAVRON je odprl osmico, v Gabrovcu 27. Pričakuje vaš obisk! Tel. št: 347-2511947.

SERGIO GIOVANNINI je odprl osmico v Ul. Modiano, 2 (Strada di Fiume). Toplo vabljeni.

V LONJERJU je odprl osmico Damjan Glavina. Tel.: 348-8435444.

Obvestila

POLETNE USTVARJALNE DELAVNICE: ZSKD sporoča, da še sprejema predprijave. Oddate jih lahko na info@zskd.eu ali tel./faks 040-635626. Več informacij na www.zskd.eu.

ŠC MELANIE KLEIN obvešča, da bo urad zaprt od danes, 20. aprila do 5. maja. Informacije: info@melanieklein.org, www.melanieklein.org.

GD VIKTOR PARMA-TREBČE vabi na občni zbor, ki bo v torek, 22. aprila, ob 20.00 v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju, v prostorih Ljudskega doma v Trebčah.

TPPZ P. TOMAŽIČ obvešča, da bo v sredo, 23. aprila, ob 17.30 odhod avtobusa iz Padrič za nastop v Postojni.

SKD PRIMOREC sklicuje volilni občni zbor v nedeljo, 27. aprila, ob 8.00 v prvem in v ponedeljek, 28. aprila ob 19.30 v drugem sklicu v Ljudskem domu v Trebčah. Poleg tega obvešča, da kdo želi pristopiti k novemu odboru se lahko prijavi do vključno četrtna, 24. aprila, na tel. št.: 339-2875603.

SLOVENSKO DOBODELNO DRUŠTVO vabi v četrtek, 24. aprila, na svoj redni občni zbor na sedežu, Ul. Mazzini 46, ob 17.30 v prvem in ob 18.00 v drugem sklicanju.

SVETOVALCI RAJONSKEGA SVETA za Zahodni Kras bodo polagali vence na redni občni zbor, ki bo v sredo, 30. aprila, ob 8. uri v prvem in v ponedeljek, 12. maja, ob 20. uri v drugem sklicu v Kraški hiši v Repnu.

SKP vabi na Prvomajski praznik pod šotorom v Križu v četrtek, 1. maja: ob 12. uri odprtje kioskov, ob 16. uri prvomajski pozdrav, ob 17. uri koncert TPPZ P. Tomazič in prijatelji. Sledi ples s Kraškim ovčarji.

ZKD PROSEK KONTOVEL vabi vse svoje člane in vaščane, da se udeležijo letošnjega rednega volilnega občnega zbora, ki bo v Kulturnem domu na Prosek u v četrtek, 24. aprila, ob 20. uri.

7. POHOD PO PARTIZANSKI KURIRSKI POTI: TKŠD Mejame iz Dan pri Divači ter KO borcev za vrednote NOB Divača, prirejata pohod v nedeljo, 27. aprila. Start ob 9. uri v Danah na približno 12 km oz. tri urno pot na Vareje, kjer bo krajša slovesnost s kulturnim programom. Pot je lahka do srednje zahtevna, poteka po gozdnih poteh. Prijave na tel. 00386-031652769 ali drustvomejame@gmail.com oz. na dan pohoda na startu.

GLASBENA MATICA vabi člane na redni občni zbor, ki bo v nedeljo, 27. aprila, ob 9. uri v prvem in v ponedeljek, 28. aprila, ob 19.00 v drugem sklicanju, na sedežu Glasbene matice v Trstu, Ul. Montorsino 2.

DSMO K. FERLUGA vabi člane na redni občni zbor volilnega značaja v ponedeljek, 28. aprila, ob 20.00 v prvem in ob 20.30 v drugem sklicu na sedežu društva v Miljah, Ul. Roma 22.

OBČINA REPENTABOR obvešča, da zbira gradivo za občinski časopis, ki bo predvidoma izšel v juniju. Razne dopise, članke, fotografije i.p. lahko predstavite neposredno v občinskem tajništvu ali na segerteria@com-monrupino.regione.fvg.it do 30. aprila.

UPRAVA OBČINE DOLINA obvešča, da bo polagala vence na spomenike padlim po vseh dolinske občine v sredo, 30. aprila. Začetek ob 15.00 pri Spomeniškem parku v Dolini.

VAŠKE ORGANIZACIJE IZ BAZOVICE vabijo na predvečer 1. maja, v sredo, 30. aprila, na prvomajski nočni pohod na Kokoš. Ob 19.45 poklon padlim partizanom pred vaškim spomenikom NOB. Zbirno mesto za pohodnike bo ob 20.15 pri kalu (cesta proti Lipici). Ob 20.30 prižig tabornega ognja in ob 21.00 start pohoda (ura nezahtevne hoje). Na vrhu bo prižig tabornega ognja ob petju in glasbi (letošnja novost), v sodelovanju s taborniki Kraških j'rt iz Sežane ter Klubom študentov. Na bazovskem vrhu dvig prvomajske rdeče zastave.

ZADRUGA NAŠ KRAS vabi svoje člane na redni občni zbor, ki bo v sredo, 30. aprila, ob 8. uri v prvem in v ponedeljek, 12. maja, ob 20. uri v drugem sklicu v Kraški hiši v Repnu.

SKP vabi na Prvomajski praznik pod šotorom v Križu v četrtek, 1. maja: ob 12. uri odprtje kioskov, ob 16. uri prvomajski pozdrav, ob 17. uri koncert TPPZ P. Tomazič in prijatelji. Sledi ples s Kraškim ovčarji.

POLETNA ZABAVA ZA OSNOVNOŠOLCE IN SREDNJEŠOLCE - Šc Melanie Klein in AŠD Zarja, v sodelovanju z ZŠSDI-jem, organizira športni/nogometni kamp in poletni center za otroke od 6. do 13. leta. Od 23. junija do 4. julija v prostorih športnega centra Zarja v Bazovici. Vpisovanje od 5. maja do 12. junija v uradu, v Ul. Cicerone 8 (pon. 15-19, sre. 14-18, čet. 9.30-12), ali na spletni www.melanieklein.org. Program in info: www.melanieklein.org, info@melanieklein.org, tel.: 345-7733569.

POLETNI CENTER PIKAPOLONICA - bogat program, zabava, delavnice, izleti v družbi izkušenih vzgojiteljev. V Bazovici, od 23. junija, do 5. septembra, za otroke od 3. do 10. leta. Vpisovanje od 5. maja do 12. junija v uradu, v Ul. Cicerone 8 (pon. 15-19, sre. 14-18, čet. 9.30-12), ali na spletni www.melanieklein.org.

SKD LIPA iz Bazovice organizira začetniško likovno delavnico s slikarjem Marjanom Miklavcem ob petkih, od 16. maja do 13. junija, od 17.30 do 21.30. Informacije in prijave na tel. št. 333-8994783.

SKD VESNA vabi danes, 20. aprila, ob 11.30 na tradicionalno velikonočno »tučenje jajc« pred cerkvijo v Križu.

TRADICIJALNA RAZSTAVA PIHOV (več kot 750) bo na ogled tudi letos v župnijski dvorani v Nabrežini od danes, 20. aprila, do nedelje, 4. ma-

ja. Urnik: sobota 16.00-19.00; prazniki 9.00-12.00 in 16.00-19.00.

ŽUPNIJA BOLJUNEC vabi v ponedeljek, 21. aprila, ob 18. uri v domačo cerkev na Velikonočni koncert. Naslopa MePZ Jacobus Gallus, pod vodstvom Marka Sancina in dekliški zbor Kraški slavček - Krasje, pod vodstvom Petre Grassi.

KONCERT V KRIŽU: v torek, 22. aprila, ob 20. uri bo v cerkvi v Križu koncert Wonje Kim-Ozina (violina) in domačina Gorjana Košute (viola). Vljudno vabljeni.

MLADIKA IN ZTT vabita ob svetovnem dnevu knjige na »Noč Poezije«. Avtorska branja pesnikov iz Trsta, Gorice in videmške pokrajine. V sredo, 23. aprila, ob 20. uri v kavarni San Marco v Trstu, Ul. Battisti 18.

NARODNA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA in Goriška Mohorjeva družba vabita na predstavitev pesniške zbirke Viljema Černa »Ko pouno noči je sarce - Ko polno je noči srce - Co pleni di gnot al è il cùr - Quando pieno di notte è il cuor«, ki bo v sredo, 23. aprila, ob 17.30 v čitalnici NSK, Ul. S. Francesco 20. Spregororil bo urednik knjige Jakob Müller.

VZPI-ANPI, ANED IN ANPIA bodo v sredo, 23. aprila, polagali vence na tržaške spomenike in obeležja padlih za svobodo, za začetkom ob 9. uri pred obeležjem 51. talcev v Ul. Ghega. Prisotna bo tudi delegacija iz Postojne, predstavniki občine z županom in Zveza borcev. V petek, 25. aprila, bodo položili venec na osrednji proslavi v Rijarni.

SKUPINA 35-55 SKD France Prešeren iz Boljanca vabi v ponedeljek, 28. aprila, ob 21.15 (po Barčci) v društveni bar na Grici na otvoritev likovne razstave domačina Edija Zobca »Barve ustvarjajo svet«.

PRAVLJIČNE URICE v Oddelku za mlade bralce NSK, Ul. Filzi 14 (www.knjiznica.it), v sredo, 30. aprila, ob 16.30 za otroke iz vrtca in ob 17.30 za osnovnošolce (1., 2. in 3. razred). Pripravlja knjižničarka Alenka Hrovatin.

VZPI-ANPI Prosek Kontovel Anton Ukmar - Miro in Mladinski krožek Prosek Kontovel prirejata, v sodelovanju z vaškimi društvji, prvomajski predvečer v sredo, 30. aprila, ob 20.30 v Kulturnem domu na Prosek. Slavnostna govornica bo novinarka Poljanka Dolhar. Tradicionalna budnica bo v četrtek, 1. maja, z zbirališčem ob 8.15 pri Sočevi hiši.

Prazniku osvoboditve v petek, 25. aprila, ob 9.30 pri spomeniku padlim v NOB iz Škednja, od Sv. Ane in Kolonkovca, Istrska ulica 192. Slavnostna govornica: Adriano Dugulin, predsednik Združenja in zgodovinar Piero Purini. Sodeluje MePZ Tončka Čok pod vodstvom Manuela Purgerja.

DRUŠTVO ROJANSKI MARIJIN DOM vabi v soboto, 26. in nedeljo, 27. aprila, na otroški praznik ob zaključku natečaja za otroške vrtce in osnovne šole »Moje počitnice«. V soboto bo od 15. do 17. ure likovni ex tempore (otroci naj prinesajo samo barvice), v nedeljo pa bosta ob 17. uri na sporednu igro Lučke Susič »Duh po cekinih« in nagrjevanje najbolj posrečenih risib. Vabljeni v Marijin dom v Rojnu, Ul. Cordaroli 29.

PRIMORSKA POJE v sodelovanju z ZSKD in Centrom za kulturne raziskave Bardo bo v nedeljo, 27. aprila, ob 15.30 v cerkvi sv. Florijana v Bardu. Nastopajo MePZ DU Postojna, MePZ Coro tre Valli/Tri doline-Šentlenart, ŽePZ KD Spodnja Idrija, MePZ Košana, MePZ Canto Ergo Sum-Breg, MePZ Planinska roža-Kobarid in MePZ Rdeča zvezda-Salež.

SKUPINA 35-55 SKD France Prešeren iz Boljanca vabi v ponedeljek, 28. aprila, ob 21.15 (po Barčci) v društveni bar na Grici na otvoritev likovne razstave domačina Edija Zobca »Barve ustvarjajo svet«.

PRAVLJIČNE URICE v Oddelku za mlade bralce NSK, Ul. Filzi 14 (www.knjiznica.it), v sredo, 30. aprila, ob 16.30 za otroke iz vrtca in ob 17.30 za osnovnošolce (1., 2. in 3. razred). Pripravlja knjižničarka Alenka Hrovatin.

VZPI-ANPI Prosek Kontovel Anton Ukmar - Miro in Mladinski krožek Prosek Kontovel prirejata, v sodelovanju z vaškimi društvji, prvomajski predvečer v sredo, 30. aprila, ob 20.30 v Kulturnem domu na Prosek. Slavnostna govornica bo novinarka Poljanka Dolhar. Tradicionalna budnica bo v četrtek, 1. maja, z zbirališčem ob 8.15 pri Sočevi hiši.

Mirno nas je zapustila

**Bogomila Caharija
vd. Opatti**

Žalostno vest sporočajo

sin Peter, snaha Mariagrazia, vnuk Stefano z Mirko in ostali sorodniki.

Pogreb bo v četrtek, 24. aprila, ob 11.

uri v cerkvi v Nabrežini.

BARVE
FURLAN & MILIČ

BARVE
STENSKE TAPETE
TOPLI PODI
SONČNE ZAVESE
KOMARNIKI

OPĆINE
Dunajska cesta 56A
Tel. 040.212168

Martina
trafika - časopisi - galerija

Vesele
velikonočne
praznike

Dolina 463
Tel. 040 8327121

GABROVEC

GABROVIZZA

Društvena Gostilna Trattoria Sociale

BRANKOVIČ SLADJAN

Vesele velikonočne praznike

Gabrovec, 24
Tel. 040 - 229168

URNIK:
torek - nedelja
od 8.00 do 23.00
Ob ponedeljkih zaprto.

Prehranska dopolnila,
olja in kozmetični izdelki znamke

planet zdravja
planet of health
so vam na razpolago
v trgovini

(ob trgovini koles Motorbike, blizu hotela Ai sette nani).
Tel. 040 299314 • info@planetviva.it
www.viva-planetofhealth.com

LUKSA

- BAR
- SLADOLEDI
- POSLOVALNICA
- TOTOCALCIO
- DIRKA TRIS
- SUPERENALOTTO

Igrate lahko tudi ob
NEDELJAH
PROSEK 140 - Tel. 040/225286

SLAŠČIČARNI

Saint Honore'

OROCOLATO

VOŠČITA VSEM VESELO VELIKO NOČ

Saint Honore' - Proseška ul. 2 - Općine - Tel. 040.213055
Orocato - Ul. Cassa di Risparmio 9 - Trst - Tel. 040.638193

TORTE IN ČOKOLADNE SPECIALITETE

TECNO NOLEGGI
NA RAZPOLAGO 20 PLOŠČADI

IZPOSUJAMO
DVIZNE PLOŠČADI:
KAMIONSKE KOŠARE,
SAMOHODNE KOŠARE
IN PAJKE

Tel. in Fax. 040 8321268
Mob. 335 6576587
Krmanka, 543
Dolina - TRST

Vesele praznike!

DO 47 METROV VIŠINE

www.tecnonoleggi.it

CONAD

SISTIANA / SESLJAN
CONAD

Bossi Alessandro
Sesljan 24/H
Tel. 040 291496

OPICINA / OPĆINE
CONAD

NOVA srl - Dunajska 61
Općine, Tel. 040 215433
Društvena prodajalna
Ul. Alpini 95 - Općine

KOPUN, SKOPLJENI PETELIN ZA PRAZNIČNE JEDI

Ko petelini umolknejo

Vsanjski deželi se ne cedita zgolj med in mleko: tam so gore iz naribanega parmezana, na njih pa so ljudje, ki cel božji dan delajo makarone in drobljenje, ki jih kuhajo v kopunovi juhi in jih mečajo tistim spodaj in več kot jih kdo ujame, več jih lahko poje.

Tako je zvitorepi Maso di Saggio tvezel naivnemu mojustru Calandriniu podobo sanjske dežele, Bengodi imenovanem, v eni izmed zgodb Boccacciovega Dekamerona. Mislim, da se moram prav tej knjigi, ki jo je mojstrsko prevedel štandreški rojak dr. Andrej Budal, zahvaliti, da sem sploh izvedel za obstoj kopunov. Nekako sem so dokopal do spoznanja, da so nekakšni voli med petelini, torej skopljeni. Najstniško domislijo so mi sicer burile kake druge zgodbe, podžgane z ilustracijami Vladimira Lakovića, spomin na kopune, ki ga je podžigala želja, da bi jih vsaj enkrat poskusil, pa ni nikoli zbledel. Vendar sem moral kar dolgo časa čakati, da se mi je ponudila priložnost dobiti kopuna na kožnik. In takrat sem v hipu razumel Calandrinovo navdušenje nad Bengodijem in si ga predstavljal, kako se mu sline cedijo, in kako sijočih oči sprašuje Maso, kaj neki v tisti deželi naredijo iz kopunov, potem ko jih je juho kuhajo. Da jih pojed, je zvedel. Tako torej sredi štirinajstega stoletja, in to velja za najboljši način priprave kopunov še danes: najprej torej z njimi v jušni lonec, potem pa še v peka.

Da so skopljeni petelini slastna perjad, so vedeli že v antiki, čeprav zapisi kažejo, da niso bili posebej vešči pri tem poslu. No, mogoče so na kmetih vedeli eno več od Aristotela (384 – 322 pr. n. št.), ki je v Zgodovini živih bitij zabeležil, da peteline kastrirajo z vročim želenzom, ki jim ga – večkrat zapored – vtaknejo in zadnjično odprtino! Tako bi mu v bistvu uničili le organ, ki služi za »klokalni poljub«, ne pa samih testisov. Prakso naj bi razvili na svetem otoku Delosu, kjer pa mogoče niso redili pravih kopunov, ampak so (tako poahljene petelinke) nasilno pitali, podobno kot še danes gosi, da bi pridobili na teži, masti in (zamaščenih) jetrih. Številni zapisi o reji in pripravi kopunov pričajo, da so bili rezani petelini cenjeni tudi v Rimu, izobražencem pa se še vedno ni sajalo, kako se temu streže. Sicer razgleđani Marcus Terentius Varo (116 – 56

pr. n. št.), kateremu dolgujemo izraz kopun, je skopitev opisal kot osmoditev petelinove ostroge! Odstranitev ostrog sta opazila tudi Calumella (4 – 70) in Plinij starejši (23 – 79). Sodobni razlagalci starih navad ugebajo, da je temu botroval spremenjen vzorec obnašanja rezanega petelinčka, ki se je pogosto »pokokošil«, začel valiti jajca in skrbeti za piščančke. Ker bi jih z ostrogo z ostrom krempljem lahko poškodoval, so mu jo raje odstranili. Pogosto so kopunom odstranili tudi podbradek in greben, ponekod pa naj bi jim v to rano na glavi prišli odstranjeno ostrogo, ki naj bi zrasla več centimetrov dolga! O teh rogatih petelinah (coq cornu) piše švicarski naturist Konrad Gessner (1516–1565), ki je v delu Historia animalium (1555) prvi natančno opisal potek kastracije petelinčkov. Govori o enem rezu v predelu črevesa in iskanju mod s prsti, ki jih potem odrežejo. Ullis Aldrovandi (1522 – 1605) poroča da so v okolici Bologne pripravljali med čaščenjem svetega Peregrina praznično jed, ki je vključevala tako petelinje grebene in podbradke kot moda. V starih tekstih še preberemo, da so rano zašli in zamazali z blatom; kjer je amputacija grive sledila transplantacija ostroge, so kopunom za nekaj dni zavezali noge in krila, da si ne bi vsadka hote ali nehote odstranili.

Sodoben način skopljenja piščančev je manj krut in izveden s kirurškimi noži. Običajno gre za dva reza malo pod krili, kjer je bojda živčnih končičev zelo malo, tako da se petelinček med posogom bolj boji kot pa ga zares boli. Smrtnost je omejena na dva odstotka, uspešnost posega pa ni povsem zagotovljena: približno desetini skopljenčkov ostane dovolj spolnih žlez, da razvijejo nekatere petelinje lastnosti (griva, kikirikanje) in ohranijo celo nekaj borbenosti. Bolj zahtevna in zato tudi manj pogosta je skopitev kokoši, vendar je, vsaj v visoki francoski kulinariki, popularnej bolj cenjena kot chapon.

Sodeč po zapisu v Kmečkih in rokodelskih novicah iz leta 1883, so Štajerci kopune dobro tržili tako za dunajsko gospodo kot za mize francoskih bogatašev, zato časopis priporoča vsem, naj ne redijo kopunov zgolj za domačo rabo, ampak tudi za prodajo. Da bi razširili dejavnost, so podrobno opisali tudi potek skopitve:

»Dveh oseb je treba za to delo. Ako se ima kopuniti petelin, prime ga ena oseba in ga drži tako, da je hrbet navzdol.

Druga oseba prime, potem ko je odstranila perje, kar ga je napotil, z dvema prstoma 1 centimeter od zadnjice gori trebušno kožo, jo nategne malo na kviško in zareže potem vanjo okoli 3 cm dolgo zarez med stegnicama. Zdaj so čreva popolnoma vidna in zdaj se previdno seže s kazalcem najprej na levo, potem na desno skozi rano rahlo za hrptom gori, oditiseta se rahlo na obeh straneh na hrbtenci ležeča jajčka in se izvlečeta. Zdaj se rana v trebušni koži zašije z volheni nitjo, rana se pomaže z neslanim surovim maslom in se nanjo pritisne še nekaj lesnega pepela in delo je končano. Rana zacepljena je ponavadi v dveh dneh in ni treba posebne postrežbe. Čas za kopunjene je najugodnejši, kadar petelinčki ravno začenjajo peti, in boljše je v gorkem vremenu, kakor v premrzlem.«

Kasnejši slovenski zapisi opozarjajo predvsem na dejstvo, da je piščance potrebno odstraniti iz kokošnjaka takoj, ko postanejo petelini, sicer bi si medsebojno potolklki, in ker je takrat ponudba velika, je cena majhna. Pri kopounih te nevarnosti ni in zato jih lahko imajo rejci poljubno časa doma in jih prodajo v trenutku največjega povpraševanja. Torej predvsem za praznike! Pa tudi sicer so imeli kopuni dvakratno ceno in nekajkratno težo mladih petelinov. Zainteresirane so še na predvečer druge svetovne vojne vabili na tečaje kopunjena in izpostavljali številne prednosti »rezane« petelina: izkoristek krme je večji, s prodajo se ne mudi, meso je okusnejše.

Kaj se pravzaprav dogaja s petelinčkom ali jarico, ki so jima odstranili moda ali jajčnike?

Ker skopljena kokoš ne more nesti jajc, lahko vso hrano uporabi za lastno rast in se torej hitro in lepo redi. Isto velja za kopuna, ki se mu ni potrebno bojevati s sovrstniki za prevlado v kokošnjaku, in ker si niti ne daje opravkov okrog kokoši, se lahko mirno prepusti nabiranju maščobe. Maščoba pa se ne nabira zgolj pod kožo, kot pri piščancih in spolno aktivni perjadi, ampak preprede mišičevje, ki je zato mehekje in slastnejše. Podatek o 50 % več maščobe v kopunjem mesu je le navidezno strašljiv, saj se veliko maščobe med pripravo izloči in jo lahko odstranimo.

S hitrim razvojem piščančereje po drugi svetovni vojni so na trgu začeli prevladovati pitovni piščanci, ki dosegajo klavno težo pred spolno zrelostjo. Medtem ko so se rejci nekoč s skopitvijo z naravo poigrali, jo danes s sod-

obno rejo izigravajo. Piščancem dajejo močna krmila in jim z umetno svetlobno podaljšajo dan na 23 ur, noč pa skrajšajo na eno. Še leta 1964 so se piščanci v dveh mesecih zredili do 1,2 kg, sedaj pa imajo že v dobrem mesecu 2,5 kg! Ritmi reje kopunov so povsem drugačni. Evropska zakonodaja določa, da kopuni ne smejo imeti manj kot 140 dni starosti, čas od kupunjenja do zakola pa mora biti vsaj 70 dni. To seveda ne ustrezza hlastanju za hitrim obračanjem kapitala, zato so kopuni skoraj povsem izginili z naših miz.

Toda, na srečo, so tudi dobre stvari trdovratne in se ne predajo kar tako. Mogoče so potisnjene na rob, v časih ostanejo v naši zavesti zgolj zahvaljujoč priponedim, porumelenim časopisnim člankom in starim romanom, vendar je to dovolj, da stara praksa ponovno živi. V Sloveniji trenutno kar nekaj kmetij ponuja kopune. Nekateri, na primer na turistični kmetiji Arkade v Črničah, pa vam v tem času ponujajo tudi pravi kopunji jedilnik.

O kopunih mi je neka gostja gorivila s takim navdušenjem, da sem nemudoma sklenil, da jih bom gojil, pravi gospodar Jordan Cigoj. Izbral je slovensko grahasto pasmo, ki je lepa na pogled in odličnega mesa. Kar je seveda odvisno tudi od krme, ki jo dobijo. Jedo le tisto, kar pridelamo na kmetiji, tu ni nobenih močnih krmil, ponosno pove. Moji kopuni se prehranjujejo z zelenjavjo, bučami, ječmenom in potrebujejo še enkrat toliko časa, da dosegajo primerno težo, to je kakih 4,5 kg, se pohvali. Kopun ni ne piščanec in ne petelin, zato zahteva povsem drugačen pristop, se zaveda Jordan. Pohanje, na primer, odpade. Najboljša je kopunova pečenka, po možnosti iz krušne peči. Kopuna je dobro prej skuhati: tako dobimo odlično juho pa še kopunjasto mast, ki je najboljša za raznega cvrtja. Jetra so seveda osnova za paštete, pa tudi prazne so okusne, želodec in srce se lahko uporabi za slasten paprikaš, čreva je možno pripraviti kot vampe, krije primerna za pripravo črne polivke.

Najstarejša v slovenščini objavljena recepta za pripravo kopuna najdemo v Vodnikovih Kuharskih bukvah iz leta 1799. Kar posebej preseneča je način priprave, obakrat z ostrigami! Za najbolj »razvratnega« jih potrebujemo kar 80. Takole pravi:

»Nekaj sroviga masla segreg v koci z nad žerjavico, notri deni 30 ostrig iz

lupine izvlečenih, riban kruh in muškatni orešček. Vse to ne sme prevroči biti, ampak le enkratno segreti. To zmešaj inu v kapuna nadnevaj, ga zaši, s špeham navleci inu na ražnji peči. Posebej sturi eno polivavko: vzemi kosec sroviga masla, dva lota moke, eno zajemnico goveje župe, enmalu beligu vina, sok od ene limone inu 50 ostrig, vse daj v eno kožico na žerjavico, kadar to vkup vre, deni notri pečeniga kapuna, da enkrat zavre; vzemi ga ven in daj v eno skledo; posebej vzemi v eno ponvo štir rumenjake, na nje deni enkratne gorke polivavke, zmešaj inu vse nazaj v polivavko permešaj, da vkup zavre, ter to vso polivavko čez kopuna v skledo vli.«

Zaporedne izdaje Slovenske kuharice Felicite Kalinšek so nem dokaz izginjanja kopunov na naših miz, saj se število receptov manjša. No, bomo dodali pa kakega novega iz Arkad.

Pravzaprav bomo ubili dve muhi na en mah: naredili bomo pečenko, prsi in perutničke pa uporabili še za omako za domače rezance.

Pečen kopun

Očiščenega kopuna razrežemo na večje kose. V večji pečač damo narezano čebulo, korenje, majaron, petersilj, lobar in kose kopuna, ki jih dobro zalijemo z belim vinom. Damo v pečico, ogreto na 160 °C, kjer se peče približno dve uri in pol. Koža mora postati zlato zaprečena z jantarnimi odtenki. Ko je pravilno pečen, je meso elastično kot blazine in dlani pod palcem. Precedimo sok, ki se je nabral v pečaku, in z njim zalijemo meso. Zraven pripravimo kake krompirjeve kipnike, kruhove cmoke ali kaj podobnega. Za okras uporabimo nekaj stebel drobnjaka.

Domači rezanci s kopunom v omaki

Uporabimo prsi in perutničke dušenega ali pečenega kopuna. Meso narezemo na kočke, še raje natrgamo s prsti. V ponvi popražimo na kočke narezane bučke in hruško, zalijemo s kopunovo juho (ali sokom od pečenja), zgostimo z ribanim parmezanom (ali kakim drugim zrelim trdim sirom) in dodamo kočke kopuna. Rezance, najboljše domače, skuhamo na zob in vržemo v omako, dobro premešamo in postrežemo.

pizzeria - bar - gostilna
»VETO«

DEBENJAK NADA snc

TIPIČNE DOMAČE JEDI DIVJAČINA

cvetje za vsako priložnost

IL BUCANEVE
Nives Gustin

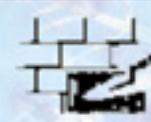
na Opčinah, Dunajska cesta 30A
tel. 0402171334

OPĆINE
Proseška ulica 35
Tel. 040.211629
ob torkih zaprto

VOŠČI VSEM
VESELE PRAZNIKE!
TIPIČNE DEŽELNE IN KRAŠKE JEDI

Božje polje, 14 - 34010 Zgonik (TS)
za rezervacije tel.: 040 225324 - mob: 348 8907655 - Fax: 040 225358

gradbeni material
CELESTINO DANIELI snc
Paolo Isra Skerl c.
Općine - Dunajska cesta 19B, Tel./Fax: 040/213963
IZOLACIJSKI MATERIAL - SREDSTVA PROTI VLAGI
VODNI IZOLATORJI - ŠAMOTNI MATERIAL - OTTOČNE CEVI

Bar "G"

Fernetiči 13 - Repentabor
tel. 040 216978

Vošči vsem veselo Veliko noč!

OŠTERIA BORIS

ob ponedeljkih zaprto
Mavhinje 1 Tel. 040.299449

EDIL CARSO s.r.l.

GRADBENO PODJETJE IN OBNOVA ZGRADB
Obrtna cona ZGONIK Proseška postaja 29/B

Tel. 040.2528036 - Faks 040.2529521 - Mob. 348.5211656

www.edilcarso.it - e-mail: edilcarso@libero.it

Izgradnja
bazena v
Nabrežini

Certificirani po
standardih ISO
in član konzorcija KARST

Sanacija
podpornega
zidu v Trstu

PREHRAMBENI
DISKONT
EUROSPIN

MIMA SNC | FERNETIČI 24 | TEL. 040 2176832

hotel - restavracija
Furlan
Vesele
velikonočne praznike!
REPENTABOR
tel. 040.327125

Bar Kanarin

Vošči vesele
velikonočne
praznike

Općine
Dunajska c. 50/A

BAR - BUFFET - PIZZERIA

»RINO«

ob nedeljah zaprto

KOSILA - VEČERJE
PIZZE OPOLDNE
IN ZVEČER
OPĆINE
Dunajska c. 11/A
Tel. 040 213821

Tipične domače jedi
Gostilna

**“POD
TABROM”**
VESELE VELIKONOČNE
PRAZNIKE!

COL 8 - Repentabor Tel. 040 3271 20

POTOVALNI URAD
AURORA VIAGGI
TRST - ul. Milano, 20 - tel 040631300 fax 040365587 - www.auroraviaggi.com

Zaupajte
izkušenostil

PRODAJALNA ČASOPISOV
Zaccaria Tania
vošči vsem
vesele praznike

Terčon
ŽELEZNINA
VRTNARSTVO
SESLJAN, Tel. 040 299220

mesnica
Cufar
macelleria
Via/Uf. Igo Gruden 55 - BASOVIZZA/BAZOVICA - TS - Tel. 040.226786

MESNICA DA FUFO

SVEZE MESO IN SPECIALITETE ZA ŽAR

PROSEK - UL. S. Nazario 46 - TRST - Tel. 040 2528145

ZGONIK 3/A Tel. 040.229123

www.gustintrattoria.com / info@gustintrattoria.com

Iz preprostih sestavin pričaramo okusne jedi

Restavracija

Slavko

želi vsem veselne
velikonočne praznike
Kontovel št. 453 - Tel. 040 225393

SUSHMEL

REGISTRATORI DI CASSA
PRODAJA IN SERVIS

PAROVEL S. & SAIN A. SAS

UI. S. Francesco 11 - TRST
Tel. 040.370802

Bar Makadam

MAKADAM SNC DI HUSU TAMARA & C.
PROSEK - PROSECCO 1 - Tel. 040 251043

Gostilna

Bak

TOM OBERDAN
Chef

Pesek, 2
Dolina (TS)
T +39 040 9220286

ZAPRTO ob sredah - ponedeljek, torek in četrtek za kosilo

Savina
Fiori

izdelovanje šopkov
in vencev za vse
priložnosti z možnostjo
dostave na dom

ODPRTO 7 DNI NA 7
UL. dell'Istria 8/b - Trst
Tel. 040 763856

LEKARNA SCOLARIS
Dr./Dott.ssa

BOŽJE POLJE, 1
ZGONIK (TS)
Tel./fax 040 225596

poned. - petek
8.30 - 13.00 16.00 - 19.30
sobota
8.30 - 13.00

homeopatija - fitoterapija
avtodiagnostika - veterina
rezervacije za cup
plačila: ticket
elektromedicinski aparati
izdelava galenskih
preparatov

VODOPIVEC

CENTER ZA TEHNIČNE PREGLEDE

Vaš zaupanja vreden mehanik

LYONESS
Your Customer Company

Vesele velikonočne
praznike!

Zgonik 50/a (pri županstvu) tel. 040.229122 - 34010 Zgonik

Ponudba:

pnevmatike
avtooptika
zavorni sistemi
blazilci
izpušni sistemi
olja
akumulatorji
servisiranje
sistemi klime
elektronika
diagnoza

BAR - SLADOLEDI
Marco
s.r.o. - Ulica Maddalena 8 C.
PEKARNA - SLAŠČIČARNA
Torte po naročilu

Bazovica - UI. Igo Gruden, 64 - Tel. 040.226147

Vesele
velikonočne
praznike!

BAR Sladoledarna

icecafe

Ulica Gruden 39/1
Bazovica (TS)

GORICA - Mesto išče nove priložnosti za razvoj

Porasta obiska turistov trgovine (še) ne občutijo

Turistični avtobus pred vhodom v grajsko naselje

BUMBACA

Turistična privlačnost Gorice narašča. Tako kažejo podatki ustanove Turismo FVG, po katerih je lani število turistov v primerjavi z letom 2012 poraslo za 3,16 odstotka, število prenöčitev pa za 9,08 odstotka. Od povečanega zanimanja za goriške lepote si ob gostincih kaj več strank obezpičajo tudi trgovci, ki pa pravijo, da se pri njihovem delu - vsaj zaenkrat - ta porast obiskovalcev žal ne pozna.

»Rast turizma je seveda pozitiven posatek, a ga v trgovinah še ni občutil,« soglašata pokrajinski in goriški predsednik zveze Confcommercio Gianluca Madriz in Benedikt Kosić, ki sta kljub temu prepričana, da je vlaganje v turistični razvoj prava pot. »Druge možnosti preprosto nijamo. Vsem je jasno, da prihodnost mesta ni mala trgovina,« pravi Kosić in poudarja, da bi lahko Gorica ponujala marsikaj, njen potencial - na primer na področju promocije vinarske dejavnosti širšega čezmejnega prostora - pa je doslej ostal neizkorščen. Kar 30 odstotkov trgovin in obrtniških prostorov v mestnem centru je danes zaprtih, v nekaterih predelih pa je položaj še bolj dramatičen. Najhuje je v Raštelu, kjer ima spuščene rolete kar 51 odstotkov trgovin.

Eno izmed sredstev, ki lahko prispeva k večji prepoznavnosti in privlačnosti mesta, so po Madrizovem mnenju priredite, kot sta bili Evropska tržnica in AnciExpo: le-te pa same po sebi ne morejo spodbuditi trgovskega preporoda. »Ob zmanjšani kupni moči družin je naš problem predvsem v krečenju prebivalstva. Naije je treba način, da ga zajezimo in da ponovno spodbudimo rast populacije,« pravi Madriz. Poulične in druge priredite imajo tudi po Kosičevem mnenju pozitivne učinke, goriški predsednik zveze Confcommercio pa izpostavlja, da je treba med raznimi dogodki razlikovati. »Evropska tržnica ni pomagala trgovcem, kvečjemu obratno, saj so ponekod stojnice popolnoma zakrile trgovine. Nekatere trgovine Verdijevega korza so v tistih dveh dneh imele ničen zasluzek,« poudarja Kosić, po katerem bi bilo treba prihodnje leto bolje naročovati lokacijo stojnic. »Za razliko od Evropske tržnice pa je pozitivne učinke imela oživitev zaprtih trgovin v Raštelu med prireditvijo AnciExpo in ob drugih priložnostih. Te pobude pa so le začasne in niso ključ za reševanje problemov. Zato se porajajo predlogi o trajni zasedbi teh trgovskih prostorov z raznimi pobudami, na primer umeštviškimi razstavami. Ob robu le-te bi lahko prirejali degustacije, hrana in piča pa bi ne smeli biti glavna ponudba, saj bi drugače oskodovali ostale gostince, ki redno plačujejo davke in druge stroške,« meni Kosić.

Da bi za oživitev praznih trgovin, izboljšanje trgovske ponudbe in mestni razvoj nasploh našli primerne ideje, s katerimi bi lahko upravi pomagali tudi pri načrtovanju nadaljnji ukrepov, so si trgovci v zadnjih časih zavihali rokave. Zveza Confcommercio je izvedencu Angelu Patriziu zavala izdelavo študije o trgovski ponudbi in

Kolesa so pogosto plen tatov

GORICA - Zalotili tatu s kleščami V slabih štirih urah je ukradel tri kolesa

Goriški policisti so v minulih dneh prijeli in ovadili tujega državljanina, ki je v slabih štirih urah ukradel kar tri kolesa. 46-letnega Bolgara T.S., ki je brezposeln in nima stalnega bivališča, so sile javnega reda prijete v bližini trgovine Conad v goriškem mestnem središču. Moškega so v preteklosti že obravnavali zaradi groženj in posedovanja nevarnih predmetov. Policija je nekaj ur pred tem prejela več klicev občanov, ki so nameravali prijaviti tativino kolesa. Eden izmed lastnikov je policistom letečega oddelka tudi opisal tatu, saj ga je videl, ko je pred sedežem ustanove Inail v Ulici Roma prerezal ključavnico kolesa, ki je bilo parkirano pred palačo, in se v njim odpeljal. Policisti so na podlagi opisa kmalu izsledili tatu, ki so ga kot omenjeno prijeli pri trgovini v Ulici Locchi. V žepu je moški imel klešče, ki jih je po vsej verjetnosti uporabil za rezanje ključavnic. Policisti so eno izmed treh ukradenih koles našli na parkirišču trgovine. Bolgara so ovadili zaradi tativine v obtežilnih okoliščinah.

povpraševanju, v katero bosta ob Gorici vključena tudi Nova Gorica in Šempeter, ustanovila pa je še delovni skupini, ki bosta na podlagi zbranih podatkov izoblikovali nove predloge za razne predele mesta. Prejšnji torek so se srečali trgovci in drugi podjetniki zgodovinskega mestnega jedra, v sredo pa so se na prvem srečanju zbrali člani skupine, ki se bodo posvetili korzoma in okolici. »Vse to terja veliko energije, prepričani pa smo, da je treba nekje začeti,« pravi Kosić, po katerem so nekatere manjše trgovine in lokalni posebno ponudbo, ki so jih odprli v zadnjih tednih, prav gotovo znamenje, da se nekaj malega kljub krizi premika in da goriška podjetniška žilica ni še usahnila. (Ale)

DANES IN JUTRI Med »mokrimi« prazniki muzeji vabijo na obisk

Vremenska napoved tudi letos ne navaja z velikim optimizmom: če ni večina vremenoslovcev popolnoma udarila mimo, boda na Goriškem letosnjaka velika noč in velikonočni pondeljek minila v znamenju si-vega in deževnega vremena. Ljubitelji spre-hodov v naravi, kolesarjenja ter piknikov na Krminski gori, v pevmskem parku in drugod bodo torej težko prišli na svoj račun, lahko pa si bodo privoščili obisk muzejev.

Tako danes kot jutri bo med 10. in 19. uro odprt goriški grad, po ogledu katerega bodo obiskovalci imeli možnost, da se spre-hodijo tudi po obnovljenem grajskem na-selju. Vstop v grajsko naselje je seveda brez-plačen, za ogled gradu pa je treba odsteti tri evre. Cena vstopnice za skupine znaša pol-drugi evro. Danes bodo pokrajinski muzeji v Gorici in Gradišču zaprti, jutri pa od-prti po običajnem urniku: zbirke v grajskem naselju od 9. do 19. ure, razstava »L'Urlo del Barco« v galeriji v palači Attems Petzenstein od 10. do 17. ure, galerija Luigi Spazzapan v Gradišču, kjer je na ogled razstava »I se-gni della metembiosi«, pa med 10. in 19. uro.

Na velikonočni pondeljek bo med 10. in 13. uro ter med 15. in 18. uro iz-jemoma odprt tudi dvorec Coronini Cron-berg na Vialu, kjer je na dveh lokacijah na ogled razstava avstro-ogrskih uniform, tako danes kot jutri pa bo mogoče obiskati sedež Fundacije Goriške hranilnice, kjer je v teku razstava platen secesijskega okusa, ki jih je tržaški likovnik Vito Timmel naslikal za gledališko poslopje v Pancanu v Tržiču. Razstava bo oba dneva odprta od 10. do 19. ure, ob 17.30 bodo organizirali voden ogled.

Kulturno športno društvo Kras Dol-Poljane prireja na velikonočni pondeljek celodnevno družabnost na društvenem sedežu na Palkišču, slovensko planinsko društvo Gorica pa istega dne prireja tradi-cionalno druženje, ki bo tokrat obogateno z obiskom opatije Rožac in ogledom kam-noloma pod Krminsko goro, zanimivim na-ravnim eksponatom, povezanim z mlinar-stvom. Organizator svetuje primerno obutev, prevoz z lastnimi sredstvi. Zbirališče bo ob 9. uri pri športni hali Bigot v Podgori.

V Vilešu bo jutri odprto tudi naku-povalno središče Tiare Shopping, kjer bo ob 18.30 nastopil komik Francesco Scimemi. Vstopnice za ogled filmov v tamkajšnjih ki-nodvoranah bodo na velikonočni pondeljek izjemoma stale 3 evre. Danes in jutri bo med 8.30 in 19.30 mogoče obiskati tudi ar-heološki muzej v Ogleju, kjer bosta v okviru pobude »Il Museo fiorito« potekala tu-di vodenia ogleda. Današnji bo posvečen antičnemu Ogleju (ob 11. uri), jutrišnji pa mu-zejski zbirki (ob 16. uri).

LOČNIK - Regulacijski poseg na Potoku

Nič več poplavljjanja

Vodo bodo s pomočjo črpalk preusmerjali proti Soči - Dela so vredna en milijon evrov

Ker je večkrat poplavil območje ob namakalnem kanalu Agro-gradiscano, bodo njegovo vodo s pomočjo črpalk pre-usmerjali proti Soči. Občinski odbor je od-obril izvršni načrt za regulacijski poseg na Potoku, ki izvira pod Kalvarijo in ob robu Ločnika odteka proti Soči, v katero se iz-liva po nekaj kilometrov dolgi poti. Potok je sicer večji del leta popolnoma suh; nje-gova struga se napolni z vodo le ob večjih nalivih, takrat pa povzroči kar nekaj težav, ker je bilo v letih na njegovih poti proti Soči zgrajenih več umetnih ovir, od ceste, do črpališča podjetja Irisacqua in namakalnega kanala Agro-gradiscano. Regulacijski poseg je vreden en milijon evrov, pred-

videva pa utrditev bregov in gradnjo pre-grad za zmanjšanje hitrosti pretoka vode. V prejšnjih letih so že regulirali strugo Po-toka med cesto na Majnicah in namakalnim kanalom Agro-gradiscano; na tem območju je bil Potok speljan skozi cev s 80 centimetri premera pod namakalni kanal, ob vsakem večjem deževju pa je bilo vo-de toliko, da ni uspela odtekati in je zara-di tega zastajala. Zato so se odločili, da bodo na tem območju zgradili črpalko za črpjanje vode iz ločniškega Potoka, ki bo do nato preusmerili skozi betonske cevi proti Soči. Občina bo v prihodnjih mesecih izpeljala javno dražbo, po imenovanju izvajalca pa bodo zatrneli stroji.

Potok je večji del leta popolnoma suh

Vljudno vabijo na slovesno odprtje razstave ob 300-letnici tolminskega punta

NAD GORICO PO PRAVICO

Kulturni dom
Sreda, 23. aprila 2014, ob 17.30

RUDI SKOČIR – Odprtje likovne razstave po literarnem delu Ivana Preglja TOLMINCI

Dela bo predstavljal zgodovinar Janez Kovačič

Kulturni center Lojze Bratuž

Sreda, 23. aprila 2014, ob 18.30

TOLMINSKA V ČASU VELIKEGA PUNTA

Razstavo bo predstavila avtorica in zgodovinarka Karla Kofol

Veselo veliko noč

PRODAJA IN POPRAVILA KOLES

ELIA ČUK

CEFARIN R. & SAKSIDA A.

GORICA, TRG CAOUR 9, TEL. 0481.535019

OGLASE ZBRALA IN PRIPRAVILA AGENCIJA

AWS

GORICA - tel. 0481.536602 - mail: aws.it@tin.it

THERMOTRADE

ALBERT SOŠOL

Vodovodne in plinske inštalacije

Klima naprave

Montaža radiatorskega in talnega ogrevanja

Namestitev kotlov na plin, drva-biomasa-peleti in kurično olje

Vakuumski in ploščati sončni kolektorji

Servis in tehnično svetovanje

KRONOTERM Vodilni proizvajalec
toplotnih črpalk v Sloveniji

TRAVNIK 21, 34170 GORICA

EMAIL: THERMO@INWINDIT - MOB. 340/96 77 081

**GOSTILNA PRI
«ANDREJU»**

Ferfoglia Daniela in Marina

zaprto ob torkih in sredah

DOBERDOB, Tržaska ulica 6, Tel. 0481.78320

PROIZVODNJA
IN INŠTALACIJA
KLEPARSTVA
MARIO MUCCI S.R.L.

Ulica A. Gregorčič 20/2 • 34170 GORICA

Tel. 0481/21828 • Fax 0481/524657

info@muccilattonerie.com • www.muccilattonerie.com

URARNA ZLATARNA ŠULIGOJ

Gorica, ulica Carducci 49, Tel. 0481.535657, www.suligoj.com

*Cvetličarna
Antica
Bottega
del Fiore*

Gorica
ulica Seminario 12
tel. 0481.30682

JESTVINE

Maxi
FAMILY

POVSIC

TRADICIJA IN KAKOVOST
OD LETA 1967

ULICA TRIESTE 261
34170 GORICA
TEL. 0481.21193

TUTTIDI.MARKET@YAHOO.IT

*Agraria
Zavadlav*

semena, sadike
in sadno drevje,
orodje za vrt in
za zelene površine
krma za domačo žival

Gorica, ul. Trieste 18

Tel. 0481.520898

www.agrariazavadlav.it
info@agrariazavadlav.it

avtodelavnica
avtolicerstvo
vulkanizerstvo

**BASTIANI
SERGIO**

DOBERDOB (GO)
Tel. 0481.78305

*Loflanda
"Deveta"*
1870

VRH SV. MIHAELA

Tel. 0481.882488

www.devetak.com

OKUSNE DOBROTE DOMACE ZEMLJE

Čotova družina vošči vsem
blagoslovljene Velikonočne praznike
Naš Goriški Kras vas kliče na ves glas

grafica goriziana

tipografija

tiskarna

printing house

buchdruckerei

— — — since 1966

34170 Gorica • Ul. Gregorčič, 18

tel. +39 0481 22116 • fax +39 0481 22079

e-mail: info@graficagoriziana.com

**Gostilna
«FRANC»**

Pri Francetu

Domača kuhinja

Zaprt ob nedeljah in ponedeljkih

SOVODNJE OB SOCI (GO)

Prvomajska 86, telefon 0481.882038

**fotoDIGITAL
ALTRAN**

Gorica - Korzo Italia 41

tel. 0481/533124 - email: fotoaltran@libero.it

Vse za amatersko
in poklicno fotografijo
Servis v 30. minutah
na Kodak papirju
Profesionalni tisk
digitalnih fotografij
na fotografskem papirju

**ALUMINIJASTE ZASTEKLITVE
KOVAŠKI IZDELKI**

Tabaj F.lli s.n.c.
Miloš in Rajmund

ŠTANDREŽ - GORICA, ul. A. Gregorčič 24

Tel. 0481/21514 • Faks 0481/21987 - barbara@tabaj.191.it

**GRADBENO PODJETJE KOSI.NA. s.a.s.
KOSIC GIOVANNI & C.**

DOBERDOB, ul. Marconi 3

tel. 348-8519905

zidarska dela za nove stavbe,
popravila na obstoječih,
specializirani za zunanje zidne plašče (cappotti)
in prekrivanje streh

**ŽELI VESELE
VELIKONOČNE
PRAZNIKE!**

GORICA - Pomladni praznik osnovne šole Oton Župančič

Svet po meri otrok

Prava himna življenju je bil pomladni praznik, ki sta ga organizirala osnovna šola Oton Župančič in odbor staršev osnovnih šol Večstopenjske šole s slovenskim učnim jezikom v Gorici v veliki dvorani Kulturnega doma v sredo zgodaj popoldne.

Junaki razigrane veselice z naslovom »Igraj se z mano«, ki so jo s finančno podprtji Fundacija Goriške hranilnice, Čedajsko banko - Banca popolare di Cividale in Združenje staršev, so seveda bili osnovnošolci, ki so v živobarnih majicah preko pestrega spletja giba, pesmi in nasmehov prikazali svoj poklon igri, razigranosti in otroški razposajenosti, pa tudi »prebjajoči se naravi, mladosti, ki sili k nebu, življenu, ki se radovano ozira za soncem in se sramežljivo nastavlja njegovim žarkom«. Starše, sorodnike in znance v dvorani so povabili, naj se prepustijo čaru otroških sanj, in jih z bogatim sporedom, ki so ga v slovenščini in italijanščini povezovali učenci petega razreda, res navdušili. Pojasnili so jim, da je zanje vse igra: »Igra so prstki, s katerimi si najmanjši kratijo čas, igra so drobne živalce, ki skrivajo v sebi vsa čuda stvarstva, igra so drobci vsakdanosti, ki se v mavričnem svetu domišljije čudovito prepletajo v očarljive podobe preprostih besed in izštevank.« Ogromno je stvari, ki bi jih radi počeli, radovednosti, ki bi jih potesili, želja, ki bi jih uresničili. Na poeticen način so prikazali svet, narejen po meri otrok, ko so izpovedali, da potrebujejo sonce v očeh, veter v laseh, smeh in jok, potrebujejo čas, da se valjajo po travi, da rastejo v naravi, da okušajo življenne, da obarvajo svoje sanje. »Potrebujemo svobodo, da lahko v njej rastemo. Potrebujemo zaupanje, da se v njej lahko zrcalimo.« Otroci so res izkazali z recitiranjem in s petjem pa tudi z instrumentalnimi točkami kot posamezniki ali v skupinski igri z orff-instrumenti. Posebno dragocen je bil doprinos prof. Damijane Čevdek Jug s centra za glasbeno vzgojo Emil Komel. Povedali so še, da iz igre črpajo življenske sokove, varajo se zatekajo, ko jim je hudo, v njej građijo svoje sanje in rastejo »v boljše ljudi.«

Na koncu so se zahvalili vsem podpornikom, osebju Kulturnega doma, Metki in Ettoreju, ki sta grafično oblikovala in podprla tisk gledališkega lista, in vsem, ki so jim pomagači uresničiti to zamisel. Mara Černic pa se je v imenu Združenja staršev zahvalila učiteljicam za ves trud, predanost in ljubezen, ki jih vlagajo v delo z otroki.

Dogajanje na odru je bilo prava himna življenju

KRMIN

V italijansko šolo vstopajo slovenski miti

V Krminu se letos, sicer v zelo skrčeni obliki, nadaljuje lanskoletna šolska izkušnja, ki je otrokom od vrtcev do nižje srednje šole celotnega večstopenjskega sistema z italijanskim učnim jezikom omogočila spoznavanje številnih značilnosti slovenskega izročila, kulture, zemljepisa, otroškega sveta in v omejeni obliku tudi jezika.

Sredstev ni na razpolago vedno enakih količinah, da bi lahko šolska uprava povabila k sodelovanju zunanje sodelavce. Je pa letos poskrbljeno vsaj za kontinuiteto z napovedjo, da se bo jeseni delo nadaljevalo v skoraj enakem obsegu kot lani.

Letos so se peti razredi osnovne šole in prvi razredi nižje enotne srednje šole odločili, da se spoznajo z miti, legendami in ljudskimi pripovedmi, nastalimi v dolini Soče - od Trente do Gorice -, se pravi na slovensko naseljenem ozemlju. V interpretaciji prof. Alda Rupla sodi pripoved o Zlatorogu v ta sklop, čeprav gre za gorsko dogajanje, a tuk nad soškim izvirom in na območju pritokov Zadnjice in Mlinarice. Potem je tu še legenda o nastanku in poimenovanju Ajbe, o Kamnu kačonu, o Hudicevi jami ob Pevmici, o treh sestrah Savii, Dravi in Soči in ne nazadnje o Tolminskem puntu, ki je zaobjel pol Posočja.

GORICA-NOVA GORICA

Plesni mozaik sredi trga

Ob deseti obletnici vstopa Slovenije v EU pripreja novogoriška mestna občina v soboto ob 16. uri »Plesni mozaik«. Poteka bo na Vecchietovem mozaiku na Trgu Evrope - Transalpini. Dogodek bodo oblikovali plesalci z obe strani meje, in sicer Compagnia Bellanda, kulturno umetniško društvo Plesne sanje, plesna skupina Dolls, plesna skupina Element, plesni klub Soy Cubano, plesni kolektiv Vrtojba-Trst, plesno gledališko društvo Primaballerina, plesno umetniško društvo Abs Fab, šola klasičnega in modernega plesa Terlicore, plesna šola Giselle in športno društvo Pro Dance Nova Gorica. (km)

Mozaik na skupnem trgu

GORICA - Na tehniškem polu

»Goli otok-Titov gulag« v Jezernikovi pripovedi

Poglavlja problematiko represije v totalitarnih sistemih

Tehniški pol slovenskih višjih srednjih šol je ponovno obiskal Božidar Jezernik, ki poučuje etnologijo Balkana in kulturno antropologijo na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Predaval je o koncentracijskem taborišču na Golem otoku, o katerem je izšla tudi njegova knjiga »Goli otok-Titov gulag«. Gre za nadaljevanje in poglabljjanje tematike o represiji v totalitarnih sistemih. Lani sta namreč dijakom isti predavatelj in Carlo Spartaco Capogreco predavala o italijanskih koncentracijskih taboriščih.

Na Goli otok so v »prevzgojo« včinoma pošljali informbirojevce pa tudi druge ljudi. Nanje so izvajali nesprejemljive psihične in fizične pritiske, zato so bili tiisti, ki so to preizkušno preziveli, zaznamovani za vse življene. Jezernik je po izčrpnom prikazu odgovarjal na številna vprašanja dijakov.

Božidar Jezernik in dijaška publike

ŠTANDREŽ - V vrtcu Pika Nogavička

Z igro do novih besed

V goste je prišla Nerodna Avguština - Pri projektu, ki ga izvajajo s štiriletnimi otroki, sodelujeta tudi vrtca v Pevmi in Gorici

Pravljičarka
- Nerodna
Avguština
je otroke
pritegnila že
s svojo pojavo

V štandreškem vrtcu Pika Nogavička izvajajo letos s štiriletnimi otroki projekt za spodbujanje razvoja bralne pismenosti; nastal je na pobudo Zavoda za šolstvo Republike Slovenije pod mentorstvom pedagoške svetovalke Andreje Duhovnik. Pri projektu sodelujejo tudi nekatere vzgojiteljice in otroci iz vrtcev Pikapolonica v Pevmi ter Sonček v Gorici. Po začetnem izobraževanju v organizaciji omenjenega zavoda so vzgojiteljice pripravile operativni načrt dejavnosti, s katerimi želijo spodbujati učenje slovenskega jezika in uporabo le-tega v vsakdanjem pogovoru.

Z didaktičnimi igrami, poslušanjem, pogovorom, opazovanjem, posnemanjem, ponavljanjem, dramatizacijo, glasbenim izražanjem in skupnim branjem pravljice »Nerodna Avguština« so v štandreškem vrtcu spoznavali nove izraze in besedne zveze, usvajali so ustrezno terminologijo za gospodinjska opravila, sorodstvene vezi in življene v cirkusu. Otroci so že v pustnem času spoznali lutko - klovna Nerodno Avguštino, ki jih je navdušila in motivirala za nadaljnje učenje. Z lutko so aktivno sodelovali, jo radovedno spraševali, se vključevali v pogovor in tako širili besedišče.

Ob zaključku projekta so vzgojiteljice povabljene v vrtec pravljičarko Majdo Zavadlav, ki je pripravila za otroke gledališko predstavo. Pravljičarka - Nerodna Avguština jih je pritegnila že s svojo pojavo. Prikazala jim je, kako v cirkusu jezdijo, se spotika, »telebne«, brenka kitaro, igra na bas in sodeluje v cirkuskem orkestru. Spretno in hkrati nerodno je hodila po vrvi, po rokah, izvajala »akrobatske« elemente. Otroci so se zanimali s še gospodinjskimi opravili na svojem domu: pomivala je, kuhalila, likala ... Malčki so sodelovali in se vneto odzivali na njena vprašanja, zaradi česar se je vsi v vrtcu lepo zahvaljujejo.

VRH - V centru Danica tudi razstava

Pričevanjska vrednost knjige o krutem času

Predstavitev knjige »Odšli so brez slavine in brez spomina« Vlada Klemšeta je v center Danica na Vrhu v sredo priklicala veliko ljudi, pozornost katerih je še pred začetkom nagovorov pritegnila dokumentarna razstava na stenah in v vitrinah.

Nabito polno dvorano je najprej pozdravila odbornica društva Danica, Viljena Devetak. Pohvalno se je izrekla o Vrhovcih, ki si zelo prizadevajo, da s primernimi pobudami prikažejo utrip vasi in prirvenost domačemu kulturnemu izročilu. Med takšne pobude sodijo tudi predstavitev knjig, zlasti tistih, ki so vezane na preteklost Vrha in bližnjih vasi. Publiko je nato nagovoril Walter Devetak, predsednik Gospodarske zadruge Braida Vrh, ki je izid Klemšetove knjige omogočila v sodelovanju z Goriško Mohorjevo. Le-to je zastopal predsednik Renato Podberšč, ki je obenem tudi domači župnik. Oba sta knjigi pripisala izrazito dokumentarno in pričevanjsko vrednost, saj zapolnjuje vrzel v poznavanju preteklosti krajev na ozemlju sedanja sovodenjske občine. Zaradi časovne oddaljenosti in težkega dostopa do podatkov je usoda krajovan, ki so odšli v prvo svetovno vojno pod zastavo avstro-ogrskega cesarja in se niso vrnili, tvegala zdrsniti v pozabu.

Knjiga je rezultat poldrugo leto dolgega raziskovanja, njena največja kvaliteta pa je seznam v vojni umrlih Sovodenjcev, Pečanov in Rupencev, Gabrcev, Rubijcev in Vrhovcev. Z avstro-ogrsko vojno napovedjo kraljevine Srbiji in nekaj dni kasneje še Rusiji je poleti 1914 veliko naših dedov in pradedov bilo vpoklicanih v vojsko. Poslali so jih na vzhodno in južno fronto. Srbija, Cer, Kolubara, reka Drina na južni fronti ter Galicija in Karpati so bili oddaljeni kraji, kjer se je pisala njihova usoda. Tja so odhajali s pesmijo in veselja razpoloženja, saj so računali na lahko zmago. Toda ni bilo tako. V njihove rodne kraje so kmalu začeli prihajati dopisnice s črnim robom, ki so prinašale vesti o umrlih očetih, sinovih in možeh; mnogi so bili tudi ranjeni ali jih je dočakalo ujetništvo, v katarem so umirali zaradi neznošnih življenjskih razmer ali bolezni. S tem v zvezi so zgovorni podatki, čeprav skopi, v objavljenem seznamu umrlih vojakov. Zaradi oddaljenosti pa je bila vojna še vedno nekaj tujega. Leto dni kasneje pa so jo ljudje z Goriškega spoznali na lastni koži. Z vstopom Italije v vojno je udarila z vso silovitostjo in odgnala ljudi v begunstvo. Tudi o tem je govor v Klemšetovi knjigi, ki je izjemen vir informacij o času izpred sto let na Sovodenjskem.

Predstavitev je stopila v živo, ko sta za govorniško mizo sedla Vlado Klemše in časnikar Primorskega dnevnika Igor Devetak, ki je avtorja izzival v vprašanji. Še pred njima je Nikolaj Pintar pred pozorno publiko prebral odlomek iz vojaškega dnevnika Vinka Gaberca, udeleženca bojev na Soči in na Piavi. Klemše je povedal o težavah pri raziskovanju, o tem, kako moramo žrtve opredeliti za umrle vojake, ne pa padle, ki je za človeka nespoštljiv izraz, dalje o pohlepju po tuji zemlji, o trpljenju na fronti in bednih razmerah beguncov v barakarskih naseljih pa tudi o sovražnosti, ki so jo ponekod doživljali na Kranjskem. Vasi z območja sovodenjske občine so iz vojne izšle povsem razdejane, veliko ljudi se ni več vrnilo. Seznam umrlih vojakov vsebuje okrog sedemdeset imen - skoraj še enkrat toliko, kot jih je zabeleženih na spominski plošči v sovodenjski cerkvi -, a je še vedno nepopoln, je poudaril Klemše.

Knjigo, ki je bogata s fotografijami, dokumenti, pričevanjami s fronte in ujetništva ter, v zaključnem delu, s časopisnimi članki, je natisnila tiskarna Budin. K izdaji je prispevala tudi Zadružna banka Doberdob in Sovodnj, izid je podrl Urad vlade Republike Slovenije za Slovensce v zamejstvu in po sveetu. Razstava bo še nekaj mesecov na ogled v dvorani centra Danica. (vip)

OB 25. APRILU Svečanosti ob obeležjih

V Gabrijah v četrtek, drugje v petek

Ob 25. aprilu, prazniku osvoboditve in zmage nad nacifašizmom, se bodo tudi letos zvrstile tradicionalne svečanosti v poklon padlim v narodnoosvobodilnem boju. VZPI-ANPI, AVL, SKGZ in združenje Krajevna skupnost Pevma, Oslavje in Štmaver bodo polagali vence v petek, 25. aprila, ob 8.45 pred ploščo padlim in spomenikom taboščnikom pred železniško postajo, ob 9.15 v Pevmi, ob 10. uri v Podgori, ob 10.45 v Štandrežu, ob 11.30 na glavnem pokopališču v Gorici. V organizaciji AVL Gorica bo ob 11. uri v Ločniku maša, ob 11.45 bodo polagali vence pred spomenik partizanom na pokopališču.

VZPI-ANPI Podgora in društvo Paglec vabita na svečanost v petek, 25. aprila, ob 10. uri pri spomeniku padlih v narodnoosvobodilni borbi. Na programu so polaganje vencev, pozdravi, recitacije, nastop zborov iz Šempetra in Podgorje ter slavnostni govor Katjuše Žigen.

Občina Doberdob prireja v petek, 25. aprila, ob 10. uri mašo za padle v NOB v cerkvi v Doberdobi, sledilo bo polaganje vencev na spomenike padlim: ob 10.45 v Jamljah, ob 10.55 na Palkišu, ob 11.05 na Poljanah. Ob 11.15 bo osrednja slovesnost pri spomeniku v Doberdobi, slavnostni govornik bo Aldo Rupel. Sodelovali bodo pihali orkester Kras, KD Jezero, KD Kremenjak.

Natjačanje svečanosti prirejajo tudi v občini Sovodnj. V Gabrijah se bodo zbrali v četrtek, 24. aprila, ob 19.45 na Trgu Neodvisnosti, nato bo slovesnost pri spomeniku. V petek, 25. aprila, bodo polagali vence ob 10.40 v Sovodnjah (najprej pri spominski plošči na cerkvi, nato pri spomeniku pred občino), ob 11.10 v Rupi, ob 11.25 na Peči. Na Vrhu se bodo zbrali pred centrom Danica, proti spomeniku bodo krenili ob 11.45. Sledila bo slovesnost ob 40-letnici spomenika.

Štandreška sekacija VZPI-ANPI, društvo Župančič v štandreška športna društva prirejajo svečanost v petek, 25. aprila, ob 10.45 pred spomenikom na trgu v Štandrežu. Na programu polaganje vencev, govornika bosta Juri Faggiani in Elena Marvin, sodelovali bodo taborniki, pela bo vokalna skupina Sraka. V Ronkah bo v petek, 25. aprila, ob 9. uri maša v cerkvi Sv. Lovrenca, ob 9.45 bo izpred občinske palače startal sprevod, sledilo bo polaganje vencev pri spomenikih; ob 10.30 bo svečanost na trgu pred knjižnico z nastopom orkestra Giuseppe Verdi iz Ronk. Sodelovali bodo tudi učenci nižjih srednjih šol iz Ronk in Doberdoba. V Tržiču bodo v petek, 25. aprila, ob 9. uri polagali vence na Trgu Unità; ob 9.30 se bodo zbrali na Trgu Aldo Moro pred bolnišnico San Polo, nakar bo sprevod krenil do pokopališča v Ulici XXIV Maggio. Spregovorili bodo predstavniki VZPI-ANPI, borčevske organizacije iz Nove Gorice in županja Silvia Altran.

Vlado Klemše in občinstvo na Vrhu, na stenah in na dnu dvorane razstava BUMBACA

VOLITVE 2014

Trije županski kandidati

Lista Občinske enotnosti vabi na javno predstavitev županskih kandidatov Alenke Florenin za občino Sovodnj, Joška Terpina za Števerjan in Fabia Vizintina za Doberdob, ki bo v Kulturnem domu v Gorici v pondeljek, 28. aprila, ob 18. uri.

»Pokopališče je urejeno«

»Pokopališče na Peči je urejeno. Poskrbeli smo za odvoz zemlje, ki se je nabrala zaradi prekopanih grobov. Ker je pokopališka zemlja po zakonodaji poseben odpadni material, ga odnašajo na posebna odlagališča, kar predstavlja strošek. Poiskali bomo tudi denar za ureditev vrhovskega pokopališča. Problem na grobni kamnov, naslonjenih na zid, pa je težje rešljiv, saj gre večinoma za na grobni svežih grobov, ki čakajo, da jih spet namestijo na njihovo mesto,« pojasnjuje sovodenjska županja in hkrati županska kandidatka Občinske enotnosti Alenka Florenin.

VRH - Preko petsto ljudi na Daničinem pohodu

Uspeh že v analih

Posrečena in izredno privlačna kombinacija zgodovine in kraških okusov

Eno-gastronomski pohod kraških dobrov, ki ga je vrhovsko društvo Danica organiziralo minilo nedeljo v vidiku stoljetnice začetka prve svetovne vojne, se je zaradi množične udeležbe že vpisal v društvene analne. Preko petsto pohodnikov je med potjo odkrivalo pomnike iz vojne, od strelskih jarkov do kavern, in kraške okuse. Med nezahtevno hojo na razdalji desetih kilometrov so jih pri stojnicah pričakali ponudniki olja, medu, sirov in mleka, marmelad, suhomesnatih izdelkov, vina in še marsicosa. Posrečena kombinacija zgodovine in eno-gastronomije je privabila ljudi tudi iz oddaljenih krajev, na primer mariborsko družino, ki se je pripeljala z avtodromom. Z Danico so prišli v stik tudi prek spletne strani (www.pohod.it), ki je bila fenomenalno sredstvo promocije: kar tristo vpisov so zbrali preko spletne.

Jarki, dobrote in statisti v uniformah, ki so jih pohodniki srečevali na poti S.F.

GORICA - Proslava v organizaciji VZPI-ANPI in AVL

Dogodek ob grajski tabli je prebudil tudi spomine

Zaradi odmevnosti, ki jo je pred kratkim imela spominska proslava na goriškem gradu v organizaciji združenj VZPI-ANPI in AVL, želijo prireditelji posredovati še nekaj podatkov, ki so izpadli iz poročila.

Štafetno palico so po mestu in na grad ponesli ob tabornikih in skavtih še tekači športnega združenja Dom in predstavniki zvezne UISP. Ob koncu proslave je spregovoril tudi duhovnik Alberto De Nadai, ki je bil v imenu skupnosti Comunità cristiana di base med pobudniki dogodka. Ganljivo pismo, ki sta ga prebrala recitatorja, je nekaj dni pred ustrelitvijo napisal Jože Bašin

iz Solkana, njegova hči Marja Vidmar pa je pričgalila svečo pod ploščo, ki spominja na ustreljene. Med ljudmi pod grajskim šotorom je bilo tudi veliko kulturnikov in družbeno-političnih delavcev. Zgodovinar Sergio Tavano nam je na kraju zaupal, da se še dobro spominja strelov v utrjanih urah pred sedemdesetimi leti. Imel je dvanajst ali triajst let in je živel ob vzniku grajskega naselja. Isto nam je povedala tudi Noemija Glessi Rener. Eden izmed pevcev zborov Skala pa se je spomnil strica, ki je imel delavnico na koncu Tržaške ulice, tik ob železniškem prehodu, in je pripovedoval, kako so nemški ka-

mioni vozili proti Trstu. Pred tiri so se ustavili in počakali na prehod vlaka. Ker je bila tam cesta rahlo navkreber, je opazil, kako je iz pokritih kamionskih kesonov curljala kri. Napis, ki bo v italijanščini, slovenščini, furlanščini, nemščini in angleščini na navedeni novi spominski tabli ob vhodu na grajsko dvorišče, naj bi se glasil: »Na tem dvorišču je nacistični okupator ustrelil nad 50 italijanskih in slovenskih partizanov in antifašistov. To tragično poglavje goriške preteklosti bodo tako spoznali tudi meščani in turisti, ki jim ti dogodki sploh niso znani. (vip)

V domovini tvega smrt

Ko je bil še mladoleten, je bil žrtev ugrabitve in posilstva, po katerem ga je družina zavrnila in spodila doma. Mladič, ki je bil takrat star 17 let, je zato moral pobegniti iz Afganistana, kjer tvega smrtno kazen. Lani se je zatekel v Italijo, kjer je 4. septembra vložil zahtevo za humanitarno zaščito pri goriški teritorialni komisiji. Mladiču pa ob zaščiti niso priznali statusa priboržnika, zaradi česar sta se njegova odvetnika Katia Crosilla in Massimo Borobello pritožila zoper sklep komisije.

Že 45. Praznik frtalje

Društvo Rupa-Peč prireja 45. Praznik frtalje v petek, 25. aprila, z začetkom ob 16.30. Nastopili bodo otroški pevski zbori, potekal bo pogovor z županskima kandidatoma v Sovodnjah Alenko Florenin in Julijanom Čavdom, sledil bo ples.

Rezultati do 15. maja

Združenje cerkvenih pevskih zborov iz Gorice sporoča vsem, ki so se prijavili na natječaj za slovensko peto mesto ob 40. obletnici ustanovitve združenja, da bo iz organizacijskih razlogov strokovna komisija določila dobitnika nagrade in morebitnih posebnih priznanj najkasneje do 30. aprila. Rezultate bo komisija odpislala avtorjem do vključno 15. maja.

Suap tudi na spletu

Na tržiskem županstvu že nekaj časa deluje medobčinska služba za proizvodne dejavnosti Suap, ki so jo ustavili na podlagi dogovora med občinami Doberdob, Foljan, Tržič, Zagraj, Škocjan, Špeter, Štarancan in Turjak. Služba, ki nudi pomoč podjetjem pri pridobivanju dovoljenj in v drugih postopkih, bo 30. aprila dobila tudi spletno stran.

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
AL PONTE, Ul. don Bosco 175, tel. 0481-32515.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
LUZZI DAVERIO, Ul. Matteotti 13, tel. 0481-60170.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
S. NICOLO', Ul. I Maggio 92, tel. 0481-790338.

DEŽURNA LEKARNA V RONKAH
ALLANGELO, Ul. Roma 18, tel. 0481-777019.

Gledališče

»UN CASTELLO DI... MUSICAL & RISATE« v Kulturnem domu v Gorici: 24. aprila ob 20.30 »Un palcoscenico per 2 - Follie musicali da Opera, Operetta e celebri canzoni«, nastopata sopran Sonia Dorigo in bas-bariton Eugenio Leggiadri ob klavirski spremljavi Eddija De Nadai; predprodaja vstopnic v knjigarni Antonini na Korzu Italija 51/a v Gorici (tel. 0481-30212).

V SLOVENSKEM NARODNEM GLEDALIŠČU NOVA GORICA: 22. aprila ob 19.30 »Rokovnjača« (Miha Nemec, Nejc Valenti, Niet). 23. aprila ob 20. uri »Po Magrittiju« (Tom Stoppard); informacije na blagajna.sng@siol.net in po tel. 003865-3352247.

Kino

DANES IN JUTRI V GORICI

KINEMAX Dvorana 1: 15.30 - 17.30 - 19.30 »Rio 2 - Missione Amazzonia«; 21.20 »Noah«.

Dvorana 2: 15.15 »Noah«; 17.45 - 19.50 - 22.10 »Gigolò per caso«.

Dvorana 3: 17.50 »Noah«; 16.00 - 20.15 - 22.10 »Grand Budapest hotel«.

DANES IN JUTRI V TRŽIČU

KINEMAX Dvorana 1: 15.15 - 17.00

RUPA-PEČ

Velikonočna delavnica s pirhi in lučanjem jajc

Hiša pravljič je v sodelovanju s prosvetnim društvom Rupa-Peč na velikonočni četrtek organizirala ustvarjalno delavnico barvanja pirhov za otroke iz vrtcev in osnovnih šol. V Rupi se je zbral kar 30 otrok, za katere sta Martina Šolc iz Hiše pravljič in Martina Geeron iz domačega društva pripravili zanimiv in zabaven program. Otroci so najprej s pomočjo mentoric pripravili

čopiče, barve in ostale potrebščine, nato pa so si udeleženci zaviali rokave in začeli z barvanjem jajc. V kratkem so nastali mavrično pisani pirhi.

Otroci so ob tej priložnosti spoznali tudijo staro velikonočno igro, lučanje jajc. Vsak udeleženec je dobil star kovanec za 100 lir, s katerim je moral zadeti kuhano jajce. Otroke je igra popolnoma prevzela, saj so se resnično trudili, da bi zadeli tarčo. Po zaključeni igri so dokončali pirhe in pobrali velikonočne pobaranke, svoje umetnine pa so ob zaključku tudi ponosno razstavili ter si prislužili pohtalo mentoric in staršev.

ŠTEVERJAN

Barvanje pirhov ima vedno več privržencev

Tudi letos so v Števerjanu obnovili tradicijo barvanja pirhov. Na sedežu društva Briški gric na Bukovju se je na veliki četrtek zbral nad štirideset otrok različnih starosti. Vsak udeleženec je s sabo prinesel kuhanega jajca, ki jih je naslikal z različnimi tehnikami. Poleg uporabe navadnih barv se je lahko vsak otrok preizkusil v novih metodah krašenja pirhov. Članice društva so namreč pripravile različne delavnice, za katere so bili otroci zelo navdušeni. Iz tega je nastalo veliko raznobarnih, originalnih, pisanih izdelkov, s katerimi so udeleženci okrasili praznične mize doma. Nazadnje je otroke ob razposajenem igranju in skupinskim fotografiranjem čakalo še slastno čokoladno presenečenje. Tradicijo barvanja pirhov ohranja števerjansko društvo že preko dvajset let, število udeležencev pa iz leta v leto narašča. (kp)

»Rio 2 - Missione Amazzonia«; 18.50 - 21.20 »Noah«.

Dvorana 2: 16.00 »Rio 2 - Missione Amazzonia«; 17.50 - 20.00 - 22.10 »Transcendence«.

Dvorana 3: 15.30 »Noah«; 18.00 - 22.10 »Rio 2 - Missione Amazzonia«; 22.00 »Storia di una ladra di libri«.

Dvorana 4: 15.30 - 17.20 - 19.50 - 22.10 »Gigolò per caso«.

Dvorana 5: 15.20 »Storia di una ladra di libri«; 17.45 - 20.10 - 22.10 »Grand Budapest hotel«.

22. APRILA V GORICI

KINEMAX

Dvorana 1: 17.30 - 19.30 »Rio 2 - Missione Amazzonia«; 21.20 »Noah«.

Dvorana 2: »Opera v Kinemaxu« 20.30 Verdijev »Otello« iz gledališča San Carlo v Neaplju.

Dvorana 3: 17.50 »Noah«; 20.15 - 22.10 »Grand Budapest hotel«.

22. APRILA V TRŽIČU

KINEMAX

Dvorana 1: »Opera v Kinemaxu« 20.30 Verdijev »Otello« iz gledališča San Carlo v Neaplju.

Dvorana 2: 16.00 »Rio 2 - Missione Amazzonia«; 17.50 - 20.00 - 22.10 »Transcendence«.

Dvorana 3: 18.00 - 22.10 »Rio 2 - Missione Amazzonia«; 22.00 »Storia di una ladra di libri«.

Dvorana 4: 17.20 - 19.50 - 22.10 »Gigolò per caso«.

Dvorana 5: 17.00 »Rio 2 - Missione Amazzonia«; 20.10 - 22.10 »Grand Budapest hotel«.

Koncerti

V KULTURNEM DOMU V NOVI GORICI:

v petek, 25. aprila, ob 20.15 »Horror mundi/Groza sveta« nastopa Svetlana Makarovič in Zlatko Kaučič, informacije in predprodaja vstopnic pri blagajni Kulturnega doma od 10. do 12. ure in od 15. do 17. ure ter uro pred koncertom (tel. 003865-3354013).

Čestitke

»Usje najbujše NONČKA... Buji zmiren teku pridna!« Gaja, Petra, Gregor, Filip

Danes in hišici na Poljanah prijava gospa okrogla leta slavi. Vse najboljše in srečno vožnjo z novim avtom ji želi MM.

V Doberdobu sred vasi naša RADICA 70 let slavi. Vse najboljše ji želi prijatelji.

Naj se sliši, naj se zna, da v Doberdobu jih naša RADICA 70 ima. Še mnogo srečnih in zdravih let ji voščimo tetu Bruna in sestrični Alberta in Damjela z družinama.

Šolske vesti

VEČSTOPENJSKA ŠOLA S SLOVENSKIM UČNIM JEZIKOM V GORICI obvešča, da je v teku posodobitev pokrajinskih lestvic za triletje 2014-2017.

Učno osebje naj nujno potrdi ali posodobi svoj vpis na pokrajinskih lestvicah (»graduatorie a esaurimento«), sicer bodo zainteresirani z njih nepreklicno izbrisani. Procedura poteka telematsko, zato zamude ne bodo upoštevane. Čeprav posodobitev (potrditev) lastnega položaja v pokrajinskih lestvicah zapade 10. maja, naj zainteresirani to uredijo čimprej, saj lahko pride zadnji trenutek do zapletov, ki jih ni mogoče hitro rešiti. Učno osebje, ki niše akreditirano na »INSTANZE ON LINE«, naj to storiti nemudoma preko šolskega tajništva.

Izleti

SPDG priredi v nedeljo, 27. aprila, izlet v Tersko dolino z ogledom Jame v Zavarhu (Grotte di Villanova) in etnološke zbirke v Bardu. Ogled Jame (turistični del) trajal bi približno pol drugo uro; informacije in prijave po tel. 0481-882079 v opoldan-

skem času (Vlado). Prevoz z lastnimi sredstvi, ob zadostnem številu prijav prevoz z minibusom.

KRUT obvešča člane, da se nadaljuje vpisovanje za skupinsko obmorsko letovanje v Petrčanah blizu Zadra od 21. do 28. junija; informacije in prijave v goriškem uradu, Korzo Verdi 51/int., tel. 0481-530927, krut.go@tiscali.it, ob torkih od 9. do 12. ure ali na sedežu v Trstu, Ul. Cicerone 8, tel. 040-360072, krut.ts@tiscali.it.

SPDG vabi v pondeljek, 21. aprila, na tradicionalno druženje, ki bo tokrat obogaten z obiskom opatije Rožac in ogledom kamnoloma pod Krmensko goro, zanimivim naravnim eksponatom povezanim z mlinarstvom. Priporoča se primerna obutev. Prevoz z lastnimi sredstvi. Zbirališče ob 9. uri pri športnih hali v Podgori.

KRUT obvešča člane, da se lahko že prijavijo za skupinsko bivanje z možnostjo prilagojenega paketa za zdravje ali dobro počutje v Šmarjeških Toplicah od 15. do 24. junija, v goriškem uradu, Korzo Verdi 51/int., tel. 0481-530927, krut.go@tiscali.it, ob torkih od 9. do 12. ure ali na sedežu v Trstu, Ul. Cicerone 8, tel. 040-360072, krut.ts@tiscali.it.

KD BRIŠKI GRIC prireja 1. maja tradicionalni pohod, ki bo potekal po krajih znanih iz prve svetovne vojne. Start bo ob 6. uri z Bukovja, kamor se bodo udeleženci vrnili okrog 17. ure. Zaželena je prijava; informacije po tel. 0481-884226 (Silvan).

PD RUPA-PEČ vabi na letošnji tradicionalni izlet v Jordanijo, ki bo potekal od 19. do 26. avgusta; informacije po tel. 0481-882285 (Ivo).

Obvestila

POKRAJINSKA MEDIA TEKA UGO CA-SIRAGHI

v ul. Bombi v Gorici obvešča, da bo v velikonočnem obdobju in v času prvomajskih počitnic zaprt od 20. do 27. aprila ter 2. maja; informacije po tel. 0481-534604 ali na info@mediateca.go.it.

V NARAVNEM REZERVATU CENTRA GRADINA

v Doberdobu bo 27. aprila od 10. ure dalje potekal laboratorij za otroke od 6. leta starosti na temo obnovljivih energetskih virov; obvezna prijava po tel. 333-4056800.

FUNDACIJA GORIŠKE HRANILNICE je objavila razpis za financiranje dejavnosti v letošnjem letu. Obrazce (na spletni strani www.fondazionecarigo.it) je mogoče izpolniti in odpisati edino preko spletja do 30. aprila, nato pa morajo prosilci do 12. maja oddati v uradnih fundacijih ali poslati preko pošte izpolnjene in podpisane obrazce. Vsak prosilec lahko vloži samo eno prošnjo za leto 2014, šole in vzgojne ustanove pa dve prošnji; informacije v uradu fundacije v Gosposki ulici (ul. Carducci) 2 v Gorici (od pondeljka do petka med 8.15 in 13.15, tel. 0481-537111).

Prireditve

DIJAŠKI DOM SIMON GREGORČIĆ

v Gorici prireja muzikal »Briljantina-Grease« v petek, 30. maja, ob 19. uri v veliki dvorani Kulturnega doma.

RUSKI NARODNI ANSAMBL KALINKA

bo nastopil v Kulturnem domu v Gorici v četrtek, 8. maja, ob 20.30. Pri blagajni Kulturnega doma (ul. Brass 20, tel. 0481-33288; info@kulturnidom.it) poteka predprodaja vstopnic.

V CENTRU MARE PENSANTE v parku Basaglia (ul. Vittorio Veneto 174) potekajo srečanja v sklopu niza »SOS cervello« med 17.30 in 19.30: 22. aprila Lia Gregoretti na temo depresije; 27. maja Marco Bertali »Malattie mentali o dolori dell'Anima?«; vstop prost, več na www.sos-cervello.it.

V NOVOGORIŠKI KNJIŽNICI FRANCETTA BEVKA na Trgu Edvarda Kardelja 4 bo v okviru

VELEPOSLANIK SLOVENIJE PRI EU RADO GENORIO

»Sami sebi smo največji problem«

PETRA MIKLAVC (STA)

BRUSELJ - Glavni problem Slovenije v preteklosti je bilo samozadovoljstvo ob vstopu v EU, saj so mnogi članstvo napačno razumeli kot nagrado za uspešno končano tranzicijo. Glavni iziv v prihodnosti pa je spraviti v red javne finance, je poudaril veleposlanik pri EU Rado Genorio v pogovoru za STA ob desetletnici članstva Slovenije v EU. Rado Genorio kot stalni predstavnik Slovenije pri EU od septembra 2010 zastopa slovenske interese v pogajanjih članic unije. V minulih letih je ta položaj pomenil mnogo bolj noči iskanja rešitev za krizo v območju evra ter usklajevanja med Ljubljano in institucijami EU, ko se je Slovenija lani znašla na pragu programa pomoči. Sicer pa je po četrto stoletju vpetosti v koleje EU veteran na sceni in starosta kohezijske politike, saj je pomagal uresničiti številne slovenske projekte, ki so zrasli z evropskimi sredstvi.

Veleposlanik Rado Genorio

ARHIV

Narobe evolucija

Slovenija, najbolje pripravljena država iz velikega širitevnega poka na vstop v unijo in vzorna mlada članica, ki je prva uvedla evro, bila zastavona schengenske širitve in prva uspešno predsedovala uniji, se je lani znašla na pragu programa pomoči. Samozadovoljstvo - to je odgovor na vprašanje, kako se je to zgodilo, pravi Genorio.

»Odlično končan proces pogajanj nam je prinesel bogato doto, ki jo uživamo še danes in omogoča, da smo lahko neto prejemnica še prihodnjih deset let,« poudarja veleposlanik. A obenem je odličen izkupiček pogajanj po njegovih besedah prinesel samozadovoljstvo in napačno razumevanje, da je članstvo nagrada za uspešno končano tranzicijo, ki je bila dejansko še na pol poti.

Privatizacija je bila pod geslom nacionalnega interesa smrtni greh. V času vlade Antona Ropa smo še uspeli prodati Lek Novartisu, potem pa se je Slovenija zaprla, namesto da bi bila kos izzivom in bi po vstopu izkoristila prednosti članstva. To se je začelo v letu 2003 po uspešnem referendumu o članstvu, je ponazoril Genorio.

Kohezijski izvirni greh

Veleposlanik je kritičen tudi do tega, kako je Slovenija peljala kohezijski voz. V pogovoru za STA oktobra 2010 je poudaril, da je treba »zdaj« razmišljati o obdobju 2014-2020, predvsem o velikih infrastrukturnih projektih, pri čemer je izpostavljal železnicce. Na vprašanje, ali je bil poziv upoštevan, odgovarja: »A je kakšna lopata na drugem tiru? A gradimo drugo cev karavanškega predora?«

Sprva odlično kohezijsko zgodbo je po njegovih besedah pokvarilo po-manjanje pravega vodenja in slaba koordinacija. »Od osamosvojitve do leta 2003 je nad to kompleksno politiko bdel en človek, od takrat se jih je na vodilnem položaju zamenjalo enajst ... in potem se sprašujemo, zakaj smo po črpjanju v obdobju 2007-2013 po zadnjih podatkih še na 17. mestu,« obžaluje Genorio.

Izvirni greh pa je bila po njegovih besedah ustanovitev službe za strukturno politiko in regionalni razvoj decembra 2002, ki se je nato preoblikovala v službo za lokalno samoupravo in regionalno politiko, saj je bil to napačen signal, da je kohezijska politika enako regionalna politika.

Glavni iziv Slovenije

V EU nam priznavajo, da smo v letu 2013 ogromno naredili. Po Cipru smo bili naslednji v vrsti, da nas obiše trojka, a je pretehtalo to, da smo se resno lotili čiščenja bank. Nemška kanclerka Angela Merkel si je zelo oddahnila, ko smo spremeniли referendumsko zakonodajo in dosegli dogovor o fiskalnem pravilu, pojasnjuje veleposlanik.

A sedaj je po njegovih besedah nujno izvesti strukturne reforme, ki se jih je Evropa začela lotevati še z grško dramo leta 2010, Slovenija pa sramenljivo z doveletnim zamikom še le leta 2012. »Prvi iziv pa je, da spravimo v red javne finance in pika,« izpostavlja. To je še toliko pomembnejše, ker je urejeno makroekonomsko stanje tudi pogoj za uspešno črpjanje evropskih sredstev. »Če ne bomo odpravili presežnih makroekonomskih neravnovesij, nam lahko zamrznejo kohezijska sredstva, kot so Madžarom,« opozarja.

Pri tem je izpostavil, da se je vlad Janeza Janše v kritizem času odlično izpogajala o proračunu 2014-2020, in pristavil dosežek vladice Alenke Bratušek, ki je izkupiček dopolnila s sredstvi za zaposlovjanje mladih, ter obžalovala, da tega ne znamo prodati doma. »Zaradi slabih komunikacijskih strategij potem doma mislimo, da je Evropa del problema, ne rešitve. V resnicu pa smo sami sebi največji problem,« je dejal.

Nepozabne bele noči - od »bail outa« do »bail ina«

Iz časov reševanja območja evra bodo veleposlaniku ostale v spominu tri »famoze in nepozabne« bele noči - dva vrha šefov članic območja evra marca in junija 2011, ko so okrepili obrambo evra, ter reševanje Cipra marca lani, ko so s prvo uporabo mehanizma bail in začeli prenos bremena pri reševanju krize z davkopalčevalcem na banke.

Nauk krize je, da problem ni bil pomanjkanje pravil, ampak nihovo vztrajno kršenje in dejstvo, da ni bilo vzgojnih kazni. Prihodnost območja evra lahko temelji le na zdravi ekonomiji, stabilnih javnih financah, zdravi konkurenčnosti, fleksibilnem trgu dela in vzdržnem pokojninskem sistemu.

To je edina filozofija, na kateri lahko naprej gradimo evropsko monetarno unijo, saj je poudarja.

Ugled in (ne)uspehi

Kljub finančnim in gospodarskim križem Slovenija po prepričanju Gen-

ria še vedno uživa ugled v EU. Tudi bliska Hrvaška ga po njegovih besedah ni omajala. Dokaz za to je proces Brdo, ki se ga je lani udeležil francoski predsednik Francois Hollande, letos pa se ga bo julija na Hrvaškem nemška kanclerka Angela Merkel, ponazarja.

V odgovoru na vprašanje o uspehih in neuspehih pri zastopanju slovenskih interesov v EU veleposlanik izpostavlja številne dosežke, med njimi umestitev zgodovinskih pravic slovenskih ribičev v primarno evropsko zakonodajo, vključitev poziva k spoštovanju sporazuma o nasledstvu v širitevne sklepe in odlično delo tih diplomacije v primeru terminala v Žavljah.

Izpostavlja tudi, da je sodelovanje Slovenev v institucijah EU zgledno in da ima odlične odnose z vsemi osmimi slovenskimi evropslanci in z evropskim komisarjem. Slovenci so sicer po njegovem mnenju dobro zastopani v evropski diplomatski službi, v Evropski komisiji pa bi bilo bolje, če bi imeli več ljudi v štirih ključnih resorjih - na področju gospodarskih in denarnih zadev, regionalne politike, konkurenčnosti ter energije.

Slovenija koalicije v EU kuje po posameznih področjih, odvisno od teme, nikoli ni imela enega samega botra, poudarja veleposlanik. Ko gre za vprašanja skupne kmetijske politike, so pomemben zaveznik Francozi. Ko gre za trgovinsko liberalizacijo, pa Britanci in Nizozemci. Ko smo se pogajali o proračunu, nismo šli na stran neto plačnikov, ampak med kohezijce, je ponazoril.

Kam gre EU?

Evropske volitve bodo verjetno prinesle krepitev evroskeptičnih strank, kar pa ni nič katastrofnega, saj to preprosto pomeni, da se bo moral tradicionalen politični razred še bolj potruditi, da približa EU njenim državljanom, meni Genorio. V bitki med največjima evropskima političnima družinama, konservativno Evropsko ljudsko stranko in evropskimi socialdemokrati, pričakuje zelo uravnotežen izid.

Sicer pa bo po njegovem mnenju prioriteta EU po evropskih volitvah zagotoviti konvencije za spremembo pogodb EU s ciljem premika k pravi ekonomski in monetarni uniji. V odgovoru na vprašanje, ali lahko v prihodnje pričakujemo Evropo še več hitrosti, le zamahne z roko, češ, Evropa več hitrosti je dejstvo, o katerem je Wolfgang Schäuble govoril že leta 1994.

GRADIMO TVORNO SOŽITJE Slovenski jezik v obmejnem prostoru

BRANKO MARUŠIČ

Kot že nekajkrat pred tem, se v razpravi o slovenščini v javnosti znova vračam k problemu mesta slovenskega jezika v zahodnem slovenskem obmejnem prostoru ali natančneje ob italijsko-slovenski državni meji, ob razmejitvi, ki ni istovetna s slovensko narodnostno/jezikovno mejo. Na obmejnem pasu ima slovenščina trojno vlogo in sicer: 1. kot jezik Slovencev, ki žive na slovenski strani državne meje, 2. kot jezik Slovencev, ki žive v Italiji in 3. kot jezik, ki služi za komunikacijo med Slovenci iz matice in obmejnimi italijskimi prebivalstvom. Svojo pozornost namenjam tretje navedenemu sklopu, to je mestu slovenskega jezika v komunikaciji med slovensko in italijsko govorečimi.

Že pred stoletji so poznavali razmer ugotavljali, kako prebivalci Gorice govorile v treh jezikih (Anton Muznik: »Civitatis incolae triplici sermone loquuntur...«). Ta trojnost, ki je poleg slovenščine in italijsčine vključevala tudi nemščino, ob očitni podrejenosti slovenskega jezika, je v Gorici in na Goriškem pa tudi drugod na Primorskem ohranila svojo moč do konca prve svetovne vojne. Kar hitro je potem poniknila nemščina, slovenščina pa se je nato soočila z nasiljem nacionalističnega pritiska italijskih sosedov. V jugoslovenski/slovenski državi po drugi svetovni vojni je dobila svoje pravo mesto, ne pa tako v Italiji, za tamkaj živeče Slovence.

Cez poldrugo leto bo minilo šestdeset let od podpisa videmskega sporazuma o maloobmejnem prometu (1955). Sporazum je omogočil po skoraj desetih letih svobodnejše prehajanje meje za prebivalstvo obmejnega pasu. Obnovilo ali točneje začelo se je novo sožitje in čezmejno sodelovanje. Vanj so se vključevali ljudje iz vrst Slovencev v Italiji in iz vrst večinskega italijskega naroda, prav tako pa tudi ustanove, od gospodarstva do kulture. V stikih z manjšino seveda ni bilo jezikovnih ovir. Drugače so se ti stiki razvijali z Italijani, ki so jih še posebej omogočali Slovenci, z bolj ali manj večim znanjem italijsčine. Odprta meja je ustvarila sodelovanje, ki je imelo že tedaj, pred šestdesetimi leti, mnoge in različne vsebine. Poznavanje slovenščine se je pri Italijanah v razponu šestdesetih nekoliko, a ne dovolj, spremenilo, kljub temu, da je tudi slovenski jezik danes eden izmed štiriindvajsetih uradnih jezikov Evropske zveze.

Raba slovenščine oziroma italijsčine ima v obmejnem prostoru več plati in namenov. Ostajam pri lastni izkušnji. Poklicno delo na polju domoznanstva mi je narekovalo in omogočalo, da so bili stiki s Slovenci in Italijani ob meji – tako je ostalo tudi še danes – desetletja del mojega vsakdana. Pri tem se je pokazalo, da se moramo Slovenci, zaradi zmožnosti komuniciranja, tako v osebnih stikih kot v javnem nastopanju, znova podrejati jezikovnemu neznanju italijskih sobesednikov in med njimi tudi tistim, ki bi morali zaradi strokovnosti in verodostojnosti njih dela poznati tudi slovenski jezik. Na javnih nastopih na teh Italijah, zlasti na strokovnih srečanjih, so zadrgo sporazumevanja in razumevanja od časa so časa reševali prevajalci. Bilo pa je veliko več takih primerov, da smo Slovenci na simpozijih v Italiji največkrat prebrali naša besedila napisana v italijskem jeziku, kar je bilo za italijske gostitelje nekaj samoumevnega. Zagotovo pa ni bilo obratno, da bi kdo izmed Italijanov na slovenskih teh prebiral svoje predavanje v slovenskem jeziku. Bili so tudi primeri, da so bili Slovenci izvani, da naj bi na strokovnih srečanjih na teh državah Slovenije za navzoče italijske poslušalce govorili v italijsčini. Nastopi Italijanov v Sloveniji se običajno niso prevajali v prepričanju, da jih Slovenci razumejo (zadnji primer predavanje na gradu Kromberk, 5. 11. 2013). Italijanski gostje pri tem niso niti čutili nobene zadrege. Niti ne takrat, ko je kak Nemec s Koroške govoril Slovencev na Slovenskem v slovenščini in mu istočasno goriški Italijan ni znal na podoben način slediti. Na državni ravni pa so pravno pot pokazala sestajanja italijsko-slovenske kulturnozgodovinske komisije v letih 1993–2000, ko je bila jezikovna enakopravnost slovenščine in italijsčine eden izmed pogojev delovanja komisije.

V obmejnem slovensko-italijanskem prostoru, obejmujem se na čas od leta 1955 dalje, je imela in še ima slovenščina podrejeno vlogo. K temu največ prispevamo Slovenci sami. Nepremišljeno smo se uklanjali, to delamo še danes, zahtevam in pravilom igre, ki nam jih je samodejno postavljal sosed z daljšo civilizacijsko tradicijo, morejno jezikovno izkušnjo in žal tudi podcenjevanjem. Toda mesto, ki ga ima danes slovenski jezik v evropskih odnosih in v delovanju mednarodnih ustanov, mora postati izhodišče za utrjevanje njegovega položaja tudi v obmejnem sodelovanju. K temu je priporabil v zadnjem desetletju tudi italijska manjšinska zakonodaja. Vsem lepim obetom in dosežkom navkljub še nismo dosegli stanja, da ne bi časnikarka Katja Munihova v pregledu kulturne ponudbe, ki jo ponuja italijskim sosedom Nova Gorica, zapisala: »jezik je še vedno edina meja« (Primorski dnevnik, 29. 12. 2013). Lepo upanje je vzbudilo Evropsko združenje za teritorialno sodelovanje (EZTS/GECT) saj je izhodišče svojega delovanja postavila dvojezičnost: »vsi organi EZTS poslujejo dvojezično v slovenskem in italijskem jeziku.« Zdi pa se, da se to načelo težko uresničuje in da naj bi postala angleščina jezik sporazumevanja med sosedji. Kot nadregionalni sporazumevalni jezik/lingua franca naj bi nadomestila nemščino, ki je pred prvo svetovno vojno mnogokrat posredovala v sporazumevanju med obmejnimi Slovenci in Italijani.

Ob zahodnih slovenskih mejah je Slovencem in Italijanom usojeno, da žive v neposredni sosedstvi. To sožitje traja stoletja, v njem se zrcalijo mnogotere značilnosti in učinki, tudi taki kot so manjši premiki narodnostne meje v škodo Slovencev ali pa boljše poznavanje italijskega jezika pri Slovencih kot slovenskega pri Italijanah/Furlanah. Veliko je razlag s katerimi skušamo spoznavati prave razloge za te značilnosti in učinke. Kaj nas je reševalo pred izginotjem in s tem tudi izginotjem jezikovne istovetnosti? Reševal nas je splet okoliščin, med njimi tudi odločenost, da živimo in vztrajamo na zemlji naših prednikov, da iz roda v rod gojimo in prenašamo njih navade, da spoštujemo naš jezik in da smo vselej budni ne le pri ohranjevanju dediščine, temveč tudi, da znamo trezno in preudarno prisluhniti znamenjem in izlivom časa. Take odločnosti pa še nismo v večji meri kazali in tudi še vedno ne kažemo, da bi zlasti na slovenski strani državne meje uveljavili naš jezik kot enakovredno sredstvo sporazumevanja v stikih z italijsko/furlanskimi sosedi.

Zivimo v času, ki bolj kot kdaj zavezuje, da enakovredno gradimo tvorno sožitje. Pri tem pa je treba doseči najvišjo raven spoštljivosti in razumevanja drug do drugega. Istovetnost v duhu nekakšnega poenotenja mišljenska in dejanska je v sedanjem svetu vabljiva, a vendar temelji v primeru, ki ga ponuja zahodni slovenski obmejni prostor, tudi na obojestranskem poznavanju jezika soseda. Pasivno znanje slovenščine in italijsčine pri obmejnem prebivalstvu, zlasti pri Italijanah, vsaj za začetek zato ne more biti oddaljen sen pač pa zelo resen iziv za bližnjo prihodnost. Slovenci moramo na takih izhodiščih vztrajati in premagovati jezikovno podrejenost, ker zanje ne moremo imeti nobenega razloga in opravičila. Prakso, ki jo uvaja občasno Kulturni dom v Gorici in se predstavlja kot »pasivna dvojezičnost« (ob nastopu italijskih in slovenskih govorcev se jezik ne prevajata), je treba na obeh straneh meje posneti in utrjevati.

Svetu Evropu v Strasbourgu so ga predložili 12. marca letos

Italijanska vlada pripravila 4. poročilo o izvajanju Okvirne konvencije za zaščito narodnih manjšin (1)

Italijanska vlada je 12. marca letos poslala Svetu Evropu četrtto poročilo o izvajanju Okvirne konvencije za zaščito narodnih manjšin. Gre za obsežen 85 strani dolg dokument, ki pojasnjuje stališča Italije v zvezi s pripombami, ki jih je imel Svet Evrope na prejšnje, tretje poročilo. Dokument je sestavljen iz uvida in treh delov. Prvi del zadeva ukrepe, ki jih je Italija sprejela na osnovi ocene, ki jo je Svet Evrope podal po prejšnjem, tretjem poročilu, drugi del vsebuje ukrepe »osrednjega pomena«, ki so bili sprejeti v tem času, tretji del pa analitično navaja ukrepe v zvezi s posameznimi členi okvirne konvencije.

Poročilu so priložene številne prilage. Slednje zadevajo ukrepe krajevnih uprav, sklad za zaščito jezikovnih manjšin na osnovi zakona 482/1999/99, poročilo ministrstva za šolstvo o poučevanju učencev brez italijanskega državljanstva, stališče paritetnega odbora za vprašanja slovenske manjšine, poročilo Odbora 482/1999 o zaščiti furlanskega jezika in poročilo Deželne agencije za furlanski jezik ARLEF.

Dokument objavljamo v daljšem izvlečku, brez komentarja. Sicer pa je celotno besedilo v italijanščini in angleščini na razpolago na spletni strani Svetega Evropa na naslovu http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/minorities/4_Events/News_Italy_4_mar2014_en.asp

Uvod

V uvodnih mislih italijanska vlada povzema temeljno značilnost, da italijanska prava ureditev predvideva kazensko zaščito za primer rasizma in ksenofobije, ki vključuje širjenje idej, ki bi temeljile na večvrednosti ali na rasni ali etnični mržnji, pa tudi ščuvanje k diskriminaciji ali nasilju iz rasnih, etničnih ali verskih vzgibov. Zakonodaja določa, da sta rasna diskriminacija ali sovraštvo obteževanjni okoliščini pri obravnavanju kaznih dejanj. Država sprejema ukrepe za opozarjanje družbe z namenom, da prepreči kakšnokoli obliko diskriminacije, nestrupnosti rasizma in ksenofobije.

Uvod nato navaja, da je Italija sprejela vrsto ukrepov za krepitev in promocijo pravic pripadnikov jezikovnih manjšin. Povečalo se je tudi število deželnih zakonov za spodbujanje krajevnih jezikov in kultur. Urad za deželne zadeve pri predsedstvu vlade je na predlog posvetovalnega odbora za zaščito jezikovnih manjšin dodelil sredstva za ustavnovitev in nadaljnje delovanje jezikovnih omizij, ki so stična točka med pripadniki manjšin in javno upravo. Kljub gospodarski krizi in krčenjem državnega proračuna so se sredstva za jezikovne manjšine povečala, tako v zvezi z ukrepi za izvajanje zakona 482/1999/1999 kot tudi zakona 38/2001/2001 v korist slovenske jezikovne manjšine. Za okrepitev sodelovanja s slovensko manjšino in njene zaščite je bilo pri notranjem ministrstvu ustavnovljeno omizje za poglobitev vprašanj, ki zadevajo to manjšino. Poročilo v nadaljnju opozarja, da so dežele Dolina Aosta, Furlanija Julijska krajina in Sardinija s svojo zakonodajo zagotovile dodatna finančna sredstva za promocijo jezikov in kultur manjšin.

Vlada torej ocenjuje, da se izvajanje zakonov 482/1999 in 38/2001 pozitivno nadaljuje, na kar kaže tudi večje povpraševanje po rabi jezikov manjšin, večja zavest o njihovih vrednotah in pobude za ohranjanje pisnega izročila.

Palaca človekovih pravic Sveta Evrope v Strasbourgu

Uvod se zaključuje z oceno o Romih in Sintih, z navedbo nacionalne strategije za njihovo vključevanje v družbo, za zagotovitev šolanja in možnosti zaposlitve, ter s pozivom evropskim državam za skupne dejavnosti na tem področju.

Poročilo v drugem delu navaja nekatera temeljna določila za zaščito manjšin, začenši s 6. členom ustawe in z opozorilom, da je zaščita povezana s temeljnimi človekovimi pravicami, tako posameznikov kot družbenih oblik, v katerih pripadniki manjšin izražajo svojo osebnost. Zaščito manjšin povezuje tudi z enakim dostojanstvom vseh ne glede na spol, jezik, vero in druge značilnosti, kar prav tako določa ustava.

Ureditev deželnih in krajevnih avtonomnih uprav je dodatno sredstvo za zaščito in promocijo manjšin. Nekatere manjšine, ki živijo ob meji, uživajo posebne zaščitne ukrepe, ker so bili zadevni deželniki statuti sprejeti z ustavnimi zakoni. Pomemben korak je bila odobritev zakona 482/1999, ki ohranja načelo državne enotnosti, vendar priznava pluralnost jezikovnih in kulturnih značilnosti ter vrednoti vlogo krajevnih uprav, katerim poverja bistvene naloge za izvajanje zakona.

Zakonsko ureditev dopolnjuje zakon št. 38/2001 iz leta 2001, ki vsebuje določila za slovensko manjšino v Furlaniji Julijski krajini. Namen tega zakona je poenotenje ukrepov za zaščito manjšine, ki je prisotna v večini pokrajin te dežele, pri čemer so nekatere že uživale posebno zaščito, ki je izhajala iz mednarodnih določil po koncu druge svetovne vojne, to je iz 8. člena Osimskoga sporazuma, ki je potrdil zaščitna določila, ki jih je vseboval Posebni statut priložen Londonskemu memorandumu iz leta 1954.

Poročilo nato opozarja, da so skoraj vse dežele, v katerih živijo manjšinske skupnosti, sprejele, v okviru pristojnosti, ki jim jih daje ustava, ustrezeno zaščitno zakonodajo, v skladu s splošnimi evropskimi in mednarodnimi načeli. Sicer pa poročilo izrecno podpira, da vlada potrjuje svojo zavzetost za konstruktivni dialog z vsemu dejanki, ki so zainteresirani za izvajanje priporočil ob oceni tretjega poročila o izvajanju Okvirne konvencija za zaščito narodnih manjšin. O tem je bil govor na številnih posvetih. Še zlasti v zvezi z romsko problematiko. Prav tako se

jevlada posvetovala z manjšinskimi organizacijami, ki jih koordinira zveza Confemili, ki so sodelovale pri pripravi tega poročila.

Sprejeti ukrepi

Ta del obsega dolgo poročilo o vprašanjih slovenske manjšine, ki ga povzemamo.

Odbor ministrov Svetega Evropa je v poročilu, objavljenem 4. julija 2012, svetoval Italiji vzpostavitev formalnega dialoga s slovensko manjšino z namenom, da se preverja izvajanje zakonodaje, ki ureja zaščito slovenske manjšine, predvsem zakona 38/2001. V ta namen je bilo pri notranjem ministrstvu oblikovano omizje, z istim odlokoma pa je bila pri tržaški prefekturi oblikovana operativna sekcijska omizja. Poročilo pozitivno ocenjuje delo tega omizija.

Omizje se ni omejilo na pregled izvajanja zakona, ampak je prispevalo k odpravi nekaterih ovir in zamud, še zlasti glede nakazovanja Deželih vladnih sredstev za manjšino in sprostitev sredstev, ki jih država namenja založništvu v slovenskem jeziku. Na zadnjem zasedanju omizja je razprava tekla o poslopju dvojezične šole v Špetru, ki je iz varnostnih razlogov neuporabno in so bili učenci nameščeni v začasnih prostorih. Oviro predstavlja pakt stabilnosti, ki ga določa državna zakonodaja.

Dežela Furlanija – Julijska krajina na osnovi zakonov 483 in 38/2001 promovira rabo manjšinskih jezikov v javnih uradih ter zagotavlja to rabe tudi s posebnimi financiranjem. Za spodbujanje rabe slovenskega jezika so nekatere pokrajinske in občinske uprave organizirale tečaje slovenskega jezika za javne uslužbence. S sredstvi, ki jih določa zakon 38/2001, so zaposlike, redno ali zaračneno, osebje z znanjem slovenskega jezika in odprle okenca oziroma urade za slovensko manjšino. Nekatere ukrepe so sprejela tudi podjetja, ki imajo v koncesiji javne storitve.

Od leta 2001 se čedalje bolj uveljavlja raba slovenskega jezika v izvoljenih telesih in nekatere sejne dvorane so bile opremljene z napravami za simultano prevajanje. Nekaj težav je v gorških občinih, kjer klub napravi za simultano prevajanja še ni možna raba slovenskega jezika.

Stevilo ustanov, ki prosijo za financiranje jezikovnih uradov, se ne spreminja, ni pa primerov skupnih sto-

sebna posvetovalna komisija, ki ima sedež pri vladnem komisariatu v Trstu. V letu 2012 je RAI zagotovila 4.558 ur radijskih sporedov v slovenskem jeziku, od teh 3.698 programske strukture in 860 ur novinarskih poročil. V zadnjih letih je bila velik pozornost namenjena sporedom za mlade. Poročilo opozarja tudi na pomen sodelovanja z RTV Slovenije in še zlasti z njenim koprskim regionalnim centrom. Država tudi na osnovi državne zakonodaje o založništvu financira tudi založniško dejavnost v slovenskem jeziku, pri čemer poročilo navaja Primorski dnevnik, Novi Matatjur, Galeb, Mladiko, Dom in bilten Slovit.

Dežela zagotavlja podporo kulturnim, umetniškim, znanstvenim, vzgojnim, športnim, rekreativskim, informacijskim in založniškim dejavnostim manjšine ter je v ta namen ustanovila Deželni seznam organizacij slovenske manjšine in Deželni sklad za slovensko jezikovno manjšino. Na tem seznamu je med drugim 15 organizacij primarnega pomena in 6 informacijskih oz. založniških ustanov. Sredstva določa država z letnim proračunom in manjšina pričakuje rešitev, ki bi zagotovila trajnost prispevkov, kar bi omogočilo ustreznее načrtovanje dejavnosti na osnovi trajnih in vnaprej zagotovljenih sredstev. Poročilo tu opozarja, da trenutno gospodarsko stanje in ukrepi krčenja javnih izdatkov terja jo glede tega določeno previdnost.

Še vedno obstajajo težave v zvezi z izvajanjem 19. člena zakona 38/2001, ki zadeva vračanje nepremičnin. Trgovski dom v Gorici bo v kratkem delno na razpolago manjšini, težave pa so z vrnjanjem Deželi Narodnega doma pri Sv. Ivanu in z dogovaranjem s tržaško univerzo glede Narodnega doma v Ul. Filz v Trstu.

Paritetni odbor nadaljuje z intenzivnim delom v sodelovanju z deželnimi, pokrajinskimi in občinskimi javnimi ustanovami ter s podjetji, ki opravljajo javne storitve. Pobude tega odbora so prispevale k večji pozornosti in razumevanju določil zaščitnega zakona, med drugim z vabilom občin, naj v okoljevarstvene in urbanistične komisije vključijo predstavnike slovenske manjšine, kot to določa zaščitni zakon.

Na področju šolstva obstaja v tržaški pokrajini mreža državnih šol s slovenskim učnim jezikom vseh vrst in stopenj, dopolnjujejo pa jih zasebne ustanove, predvsem občinski otroški vrtci, zavod za poklicno izobraževanje in zasebna glasbena šola, ki se delno financira s sredstvi zakona 38/2001. V zadnjih letih se je povečal vpis v šole s slovenskim učnim jezikom in zato se tem šolam namenja, tudi z izjemo glede na veljavna določila, primerno število osebja, da lahko opravljajo svojo dejavnost.

Poročilo nato navaja, da je Dežela leta 2010 priznala Sindikat slovenske šole kot reprezentativno organizacijo učnega in neučnega osebja in sestavila prvi seznam teles, ki jih je treba dopolniti s predstavniki slovenske manjšine, s čemer je delno izpolnila določila zaščitne zakonodaje.

Glasbeni šoli v Gorici pa lahko pripravljata svoje gojence na predakademiske izprite, ki jih lahko gojenci opravljajo na konservatorijih v Trstu ali Vidmu v slovenskem jeziku s komisijo, ki obvlada slovenski jezik.

Ta del poročila se nadaljuje s podrobno analizo ukrepov v korist Romov in Sintov.

(Konec prihodnjic)

Šport

V Šanghaju Hamiltonu 34. »pole«

ŠANGHAJ - Britanski voznik formule 1 Lewis Hamilton (Mercedes) si je v včerajšnjih kvalifikacijah Šanghaja zagotovil prvo startno mesto pred današnjo dirko, ki bo na sporedru ob 9. uri. S prve startne vrste bo startal še Avstralec Daniel Ricciardo (Red Bull), tretje mesto si je na razmočenem dirkališču prizvabil branilec naslova Nemec Sebastian Vettel. Vodilni v skupnem seštevku sezone Nemec Nico Rosberg (Mercedes) je bil četrti.

Predsednik »sonc« noče Dragića na SP

PHOENIX - Ekipi Phoenix Suns na čelu s slovenskim igralcem Goranom Dragićem se v košarkarski ligi NBA ni uspelo uvrstiti v končnico. Predsednik Phoenixa Lon Babby si želi, da Dragić ne bi igral na prihajajočem svetovnem prvenstvu, ki ga bo med 30. avgustom in 14. septembrom gostila Španija. Razlog so poškodbe, ki jih je imel Dragić med sezono in zato Babby želi, da si Dragić popolnoma sanira vse poškodbe in 100-odstotno pripravljen pričaka novo sezono.

NOGOMET - Štiri kroge pred koncem A-lige

Tretja zvezdica vse bližja

Juventus ne popušča - Udinese iztrgal pomembno točko - Na dnu hud boj za obstanek

Slovenski vratar Interja Samir Handanovič je takole ubranil najstrožjo kazen Antoniu Cassanu. Na sliki spodaj najboljši strellec A-lige Ciro Immobile (Torino), ki je proti Lazio dosegel svoj 20. letošnji gol

ANSA

A-LIGA 34. KROG

Atalanta - Verona 1:2 (0:0)
Strelci: Donati (V) v 53., Toni (V) v 72., Denis v 87. min.

Catania - Sampdoria 2:1 (1:0)
Strelci: Leto (C) v 45.; Okaka (S) v 61., Bergessio v 63.

Chievo - Sassuolo 0:1 (0:1)
Strelci: Berardi v 40.

Genoa - Cagliari 1:2 (1:1)
Strelci: De Maio (G) v 3., Sau (C) v 37.; Ibarbo (C) v 83.

Lazio - Torino 3:3 (1:0)
Strelci: Mauri (L) v 42.; Kurtič (T) v 52., Candreva (L) v 61. iz 11-m, Tachtsidis (T) v 67., Immobile (T) v 89., Candreva (L) v 94.

Milan - Livorno 3:0 (1:0)
Strelci: Balotelli v 43.; Taarabt v 51., Pazzini v 83.

Parma - Inter 0:2 (0:0)
Strelci: Rolando v 48. in Guarin v 89.

Udinese - Napoli 1:1 (0:1)
Strelci: Callejon (N) v 38.; Fernandes v 54.

Juventus - Bologna 1:0 (0:0)
Strelci: Pogba v 64.

Fiorentina - Roma 0:1 (0:1)
Strelci: Nainggolan v 26.

LESTVICA

Juventus	34	29	3	2	72:22	90
Roma	34	25	7	2	69:19	82
Napoli	34	20	8	6	64:36	68
Fiorentina	34	17	7	9	56:37	58
Inter	34	14	14	6	57:35	56
Parma	34	13	12	9	53:44	56
Milan	34	14	9	11	53:44	51
Torino	34	13	10	11	52:45	49
Verona	34	15	4	15	52:58	49
Lazio	34	13	10	11	47:47	49
Atalanta	34	14	4	16	39:46	46
Sampdoria	34	11	8	15	39:46	46
Udinese	34	11	6	17	36:47	39
Genoa	34	10	9	15	37:45	39
Cagliari	34	8	12	14	33:46	36
chievo	34	8	6	20	30:50	30
Sassuolo	34	7	7	20	33:62	28
Bologna	34	5	13	16	27:52	28
Livorno	34	6	7	21	36:67	25
Catania	34	5	8	21	26:59	23

PRIHODNI KROG 25.4. 20.45 Roma - Milan; 26.4. 18.00 Bologna - Fiorentina, 20.45 Inter - Napoli; 27.4. Verona - Catania (12.30), Cagliari - Parma, Livorno - Lazio, Sampdoria - Chievo, Torino - Udinese, Atalanta - Genoa (20.45); 28.4. Sassuolo - Juventus

poredno). Zgrešil jo je Cassano. Na tekmi na rimskem Olimpicu je proti Lazu (3:3) Edyja Reje zadel v polno slovenski nogometu Jasmin Kurtič.

Na vrhu nič novega. Vodilni Juventus je z zmago proti Bologni dodal še en kamenček v mozaik, ki bo kmalu dokončan (beri 30. državni naslov). Osmo zaporedno zmago (proti Fiorentini) pa je doseglja Roma.

Nedelja, 20. aprila 2014

25

Primorski
dnevnik

Olimpijska »Mujalonga«

Prihodnji konec tedna bo v Miljah že tradicionalna športna prireditev »Mujalonga sul mar«. Športni dogodki bodo na sporedru že v petek zjutraj (start ob 10.30), ko se bodo v teku posmerili otroci in mlajši. Isti dan bo pred miljskim nabrežjem tudi veslaška prireditev. V soboto (letašnja novost) bo na vrsti 14 kilometrov dolg kolesarski kronometer s startom ob 9.30 (pred velelagovnico Montedoro FreeTime). V nedeljo, 27. aprila, bo še desetkilometrski tek Mujaloga (druga preizkušnja Trofeje Pokrajine Trst 2014) s startom ob 9.30 v turističnem pristanišču Porto San Rocco. Na miljskem teku, ki ga organizira tržaški klub Atletica Trieste (ustanovili so ga letos z združitvijo treh tekaških društev: Amici del Tram de Opcina, Marathon in Atletica Trieste), bodo tekmovali nekateri pomembni »top runnerji«: Yuri Floriani (finalist 3000 m zapreke na Ol v Londonu), Mitja Kosovelj, Anton Kosmač, Patrick Nasti, Silvia Weissteiner (na Ol v Pekingu je nastopila na 5000 m), Giovanna Epis, Valeria Rofino, Žana Jereb, Mateja Kosovelj in drugi. Več informacij dobite na mujalongasulnar.com.

NOGOMET - 53. Trofeja dežel

Najmlajši FJK prvaki!

V finalu Trofeja dežel je selekcija najmlajših Furlanije Julijanske krajine premagala vrstničke Kampanje (3:0) in tako osvojila prestižno loverniko. Naša dežela je še drugič v 53. izvedbah turnirja zmagala v različnih starostnih mladinskih kategorijah. Izbrano vrsto je igral tudi nogometni Pro Gorizie Elia Lutman (letnik 1999), ki obiskuje slovenski goriški višješolski zavod Žigl Zoisa. Lutman je tudi v finalu vstopil na igrišče v drugem polčasu.

DRŽAVNI POKAL - Promocijska liga, finale: Torre - Zaule 3:0.

BEJBOL - A-liga, danes na Opčinah (ob 11.00 in 15.30): Junior Alpina - Athletics Bologna.

Obvestila

OZUS (Osnovna organizacija zamejskih učiteljev smučanja) vabi v sredo, 23. aprila, ob 20.30 v sejni dvorani KD Barkovlj (Ul. Bonafata 6 v Barkovljah) na 4. redni občni zbor.

Italijankam se slabo piše

OSTRAVA - Enako kot Nemke, ki vodijo v polfinalu teniškega pokala Fed proti Avstraliji z 2:0, so tudi Čehinje v dvoboju z Italijankami prišle do vodstva 2:0. Šafarova je premagala Saro Errani s 6:4, 6:1, Kvitova pa Camilo Giorgi s 6:4 in 6:2.

ŠVICARSKI FINALE - V finalu 3,45 milijona evrov vrednega teniškega turnirja masters 1000 v Monte Carlu se bosta posmerila Švicarja Roger Federer (7:2, 6:2 je premagal Đokovića) in Stanislas Wawrinka (6:1, 7:6 proti Ferrerju).

KOŠARKA - A1-liga: Brindisi - Avellino 75:73, Sassari - Roma 82:71, Pistoia - Montegranaro 85:66, Bologna - Varese 77:78, Cantu - Venezia 88:75.

ROKOMET - A1-liga: Pallamano TS - Meran 30:29.

DANES - Kolesarstvo: dirka Amstel Gold Race (251,4 km); hokej na ledu, SP divizije I: 9.00 Slovenija - Japonska.

JADRANJE - Optimist Nagrada Tineju Sterniju

Včeraj so v Rivi del Garda nagrajili zmagovalce lanskej jadranske Trofeje Optimist Italia Kinder + Sport 2013 v kategoriji kadetov, v kateri je zasedel prvo mesto jadralec tržaške Sirene Tinej Sterni (na sliki). V petih državnih etapah je osvojil dve prvi in dve drugi mesti.

KARATE - Ob 10. obletnici SZTK in sezoni zgoniškega kluba

Ko ne bi bilo Sergija Štoke in Shinkai karate cluba ...

Slovenska zveza tradicionalnega karateja je letos praznovala 10. obletnico delovanja. Vabilo na slovesnost so prejeli tudi društvo Shinkai Club, mojster Sergij Štoka, predsednik Fikte FJK Romano Cimenti in mojster Eligio Contarelli, ki je bil tudi prvi tehnični vodja novonastale Slovenske zveze tradicionalnega karateja. Zveza SZTK že od vsega začetka sodeluje z mojstrom v trenerjem zgoniškega kluba Štoka. »Pred ustavovitvijo zveze, ko so nekateri karateisti razšli s Slovensko zvezo športnega karateja, so me prosili za pomoč pri organizaciji, saj sem bil že takrat v de-

želnem odboru italijanske zveze tradicionalnega karateja. Prav naše društvo (Shinkai karate club op. av.) je bilo tisto, ki je delovalo kot most med Slovenijo in Italijo. Odigrali smo tisto vlogo, ki nam pripada. Članji vodstva novonastale SZTK so me spoznali prav na našem tekmovanju Pokal Zgonik. Odtlej so veliko napredovali in zrasli v odlično organizacijo, ki kuje stike z drugimi evropskimi zvezami in organizira kvalitetna tekmovanja. Veseli me, da smo jim bili takrat v pomoč. Tega v Sloveniji ne nikoli pozabijo in so nam vedno hvaležni,« je dejal Štoka, ki je že drugi mandat podpredsednik deželne zveze Fikte. Štoka je še dodal, da se zveza SZTK ukvarja s tradicionalnim karatejem, podobno kot Shinkai karate club, medtem ko se Slovenska zveza ukvarja s športnim karatejem. »Traditionalni karate je bolj pristen, najbolj podoben pravemu japonskemu. Medtem ko so pri športnem karateju tudi pravila nekoli drugačna,« je še povedal Štoka, ki je v Ljubljani, v njegovem imenu in v imenu zgoniškega kluba, dvignil zlato plaketo, ki so jo člani SZTK podelili najbolj zaslužnim.

NAJBOLJ NAPOREN DEL SEZONE - Zgoniške karateiste čaka najbolj naporen del sezone. Tekmovalna skupina, ki šteje okrog deset mlajših (od 10 do 15 let) in pet starejših karateistov, bo nastopila na številnih tekmovanjih. V nedeljo, 27. aprila, bo na sporedru deželna selekcija za nastop na državnem prvenstvu, ki bo končna majha v Bassanu del Grappa. Za mesto na

DP se bodo borili Ivana Saražin, Agnese Mastromauro in Matteo Blocar. Shinkajevci bodo nato 17. in 18. maja nastopili na Trofeji Topolino v Caorlah, kjer se bodo posmerili z najboljšimi evropskimi karateisti.

POKAL ZGONIK - Tradicionalni Pokal Zgonik, ki ga organizira Shinkai karate club, bo letos v nedeljo, 1. junija, v sklopu zgoniškega občinskega praznika. **ŠE VEDNO BREZ SEDEŽA** - Shinkai karate club je v zgoniški občini še naprej edino društvo, ki nima svojega sedeža. »Že več let, odkar smo morali stran od Briščikov, se borimo, da bi našli nov društveni sedež. Upam, da bo to uredila nova občinska uprava,« so želje Sergija Štoka, ki je še dodal: »Positivno je, da smo rešili težave s telovadnicijo. S ŠK Kras, ki upravlja zgoniški športni center, smo dogovorili za dobre termine, tako da nismo več penalizirani glede urnikov. Le pri Lonjerju ne treniramo več, ker ima pač naš trener Hrovatin službene obveznosti.« (jng)

V Postojni v polnem teku izobraževalni seminar ZŠSDI

V Postojni (na sliki Martina Mavra) se je včeraj začel dvodnevni izobraževalni seminar, ki ga je za mlade športnike in športnice ter bodoče odbornike organiziralo Združenje slovenskih športnih društev v Italiji (ZŠSDI). Prijavilo se je 47 slušateljev z tržaške in goriške pokrajine 47 različnih društev. Izobraževalni seminar se bo končal danes popoldne.

Rai Tre bis

SLOVENSKI PROGRAM

Na kanalu 103

20.00 Tv Kocka
20.30 Deželni TV dnevnik
20.50 Alpe Jadran, sledi Čezmejna Tv: Dnevnik Slo 1

Rai Uno

6.30 Show: Uno mattina in famiglia **7.00**
8.00, **9.00** Dnevnik **10.10** Velikonočna maša **12.20** Linea Verde **13.30** **16.15**, **20.00** Dnevnik in vreme **14.00** Talk show: L'Areana **16.35** Show: Domenica In **18.50** Kvizi: L'eredità **20.40** Igra: Affari tuoi **21.10** Casoello Reloaded **21.15** Nad.: Un medico in famiglia **23.30** Speciale Tg1

Rai Due

7.00 Serija: Incinta per caso **7.15** Risanke **8.10** Pole Position

8.55 **17.00** Avtomobilizem: Formula 1, VN Kitajske, dirka **11.30** Show: Mezzogiorno in famiglia **13.00** **20.30** Dnevnik **13.45** Film: Holes – Buchi nel deserto **16.00** Velikonočna maša **18.05** Film: Due vite per un amore **19.35** Serija: Countdown **21.00** Serija: NCIS **23.20** Sereno Variabile

Rai Tre

7.05 Nad.: La grande vallata **8.00** Film: Col ferro e col fuoco **9.45** Dok.: Correva l'anno **10.45** TeleCamerate **11.10** Tgr Estovest **11.30** Tgr RegionEuropa **12.00** Dnevnik in rubrike **12.25** Tgr Mediterraneo **12.55** Rai Educational **13.25** Fuori Quadro **14.00** Dnevnik **14.30** Kolesarstvo: Le "Classiche del Nord" Amstel Gold Race **17.00** Dok.: FuoriGeo **17.25** Film: Amarsi può darsi **18.55** **23.15** Dnevnik, deželni dnevnik in vremenska napoved **20.00** Rubrika: Blob **20.10** Film: Ciao amici! **21.15** Klimangiaro **23.30** Glob – Di-versamente italiani

Rete 4

7.00 Media Shopping **7.15** Superpartes **8.15** Dok.: Magnifica Italia **8.40** Dentro la notizia **10.00** Sv. Maša **10.50** **12.00** Rubrika: Pia-

IRIS Nedelja, 20. aprila
 Iris, ob 21.15

Quel pomeriggio di un giorno da cani

ZDA 1972
Režija: Sidney Lumet
Igrajo: Al Pacino, John Cazale, Charles Durning

Dvaindvajsetega avgusta se trije nepridipravi odločijo za bančni rop v Brooklynu. Vietnamska veterana Sonny in Sal sta prepričana, da bosta tako lahko končno obrnila stran v življenju. Pri načrtu pa se zatakne že takoj na začetku, ker tretji pajdaš, šofér, zaradi strahu odstopi. Poleg vsega pa v banki ni shranjenega veliko denarja in tudi policija dospe na kraj ropa absolutno prehitro... Tako se med Sonnjem in Salom na eni strani, in policijo na drugi strani, začne neskončno pogajanje. Vmes so ostali bančni uslužbenci in stranke: vse skupaj pa žal ne bo privedlo do navdušujočih rezultatov... Kultni film, ki ima že več kot štirideset let in si je prisluzil tudi oskarja, je nastal po resničnem življenjskem dogodku Johna Wojtowicza, ki je zgodbo takrat, prodal za več kot sedemstočesarje.

neta mare **11.30** Dnevnik **13.00** Ricette all'italiana **13.55** Donnavventura **14.35** Ieri e oggi in Tv **15.05** Film: Spartacus **18.55** Dnevnik in vremenske napovedi **19.35** Nad.: Il Segreto **20.30** Nad.: Tempesta d'amore **21.15** Serija: La Bibbia **23.15** Film: Sommersby

5 Canale 5

6.00 Pregled tiska **7.55** Promet, vremenska napoved in dnevnik **8.50** Le frontiere dello spirito **10.05** **18.30** Dietro le quinte **10.15** Belli dentro **10.40** Supercinema **11.30** Le storie di Melaverde **12.00** Melaverde **13.00** Dnevnik in vremenska napoved **13.40** Show: L'arca di Noè **14.00** Film: Il Papa buono **18.40** Film: Rosamunde Pilcher – Il sapere del passato **20.00** Dnevnik in vremenska napoved **20.40** Paperissima Sprint

21.10 Film: War Horse (dram.) **0.20** Resn. show: Grande Fratello

Italia 1

7.00 Superpartes **7.45** Nan.: Till Death – Per tutta la vita **8.10** Film: Tom & Jerry rotta su Marte (anim.) **9.40** Film: L'Arca di Noè **12.25** Dnevnik in vreme **13.00** Šport **13.40** Grande Fratello **14.10** Film: Questa notte è ancora nostra **16.00** Film: Scrivilo sui muri **17.50** Show: Vecchi bastardi **18.30** Dnevnik **19.00** Film: Jurassic Park **21.30** Show: Wild - Oltrenatura **0.30** Film: The River Wild – Il fiume della paura

La 7

7.00 Aktualno: Omnibus **7.30** Dnevnik **7.55** Il tempo della politica **8.25** Film: Dr. Creator, specialista in miracoli (kom.) **10.15** Film: Accasce al penitenziario (kom.) **11.50** Film: Totò Truffa (kom.) **13.30** Dnevnik **14.00** Kronika **14.40** Film: Silverado (western) **16.40** Serija: The District **18.10** Serija: L'ispettore Barnaby **20.00** Dnevnik **20.30** Sostiene Francesco **21.40** Film: I canoni di Navarone (voj.) **0.20** Film: Il ras del quartiere (voj.)

VREDNO OGLEDNA

Tele 4

6.30 Le ricette di Giorgia **9.45** Dnevnik **10.00** Maša **11.20** **19.30** Incontri **11.50** **23.15** Rotocalco Adnkronos **13.00** Koncert: Bach e Vivaldi – Due mondi a confronto **14.40** Film: I tre della Croce del Sud **16.20** Tanta salute **18.30** Gesù nell'arte musicale **20.00** Qui studio a voi stadio **23.00** Dnevnik **23.30** Trieste in diretta

Slovenija 1

7.00 Risanke in otroške nanizanke **10.00** Velikonočna maša iz Vatikana **12.00** Urbi et orbi: Papeževa velikonočna poslanica, prenos **12.30** Obzorja duha **13.00** Poročila, šport in vremenska napoved **13.25** Slovenski pozdrav **15.05** Film: Peter in Pavel, 1. del **17.00** Poročila, športne vesti in vremenska napoved **17.20** Nedeljsko popoldne z Ulo **18.40** Risanke **18.55** **22.40** Poročila, športne vesti in vremenska napoved **19.25** Zrcalo tedna **20.00** Nad.: Oblast **21.10** Intervju **22.05** Dok. odd.: Noč, ko se zemlja združi z nebesi **23.05** Dok. serija: Ti to, zadnje priče oporce

Slovenija 2

6.55 Globus **7.25** Slovenski magazin **7.55** Turbulenca **8.50** **17.50** Avtomobilizem: Formula 1, VN Kitajske, prenos dirke **11.00** Rad igram nogomet **11.30** Glasbena mati-neja **13.05** Odd.: Ljudje in zemlja **14.00** Gimnastika – svetovni pokal, prenos **17.00** Nogomet – Pot v Brazilijo, 9. del, pon. **19.50** Žrebanje Lota **20.00** Glasbeni večer **21.10** Žrebanje Super Lota **21.20** Dok. odd.: Bernard Bovet – starec s kamero **23.05** Kratki film: Sestrična **23.30** Aritmija

Slovenija 3

6.00 Sporočamo **7.50** **9.15** Kronika **8.05** **9.25**, **11.00** Žarišče **8.45** Tedenski pregled **9.40** Dosje **10.35** Ozadja **11.20** **15.35** Svet v besedi in sliki **11.35** **14.50**, **20.25** Na tretjem... **12.40** Seja Odpora za kmetijstvo **13.10** Seja Preiskovalne komisije o bankah **13.15** Izredna seja o politiki zaposlovanja v državnih podjetjih in sistemski korupciji **13.30** **14.30** Prvi dnevnik **13.55** Seja Odpora za finance **15.50** Satirično oko **16.20** Ozadja **16.50** Država, politika, civilna družba **17.30** Poročila **17.45** Kronika **19.00** Dnevnik **19.55** Sporočamo **20.00** Tedenski izbor **21.10** Tedenski napovednik **21.30** Žarišče Spored se sproti prilagaja dogajanju v Državnem zboru

Koper

13.55 Dnevni program **14.00** Čezmejna Tv – Deželne vesti **14.10** Euronovice **14.30** Vsedanes – Svet **14.40** Tednik **15.10** Il giro dino dei sogni **15.55** Nautlius **16.25**, Se vi vi una volta sola! **17.10** Avtomobilizem **17.25** Najlepše besede **18.00** Ljudje in zemlja **18.50** Iz morja v mrežo **19.00** **22.00**, **23.50** Vsedanes - Tv dnevnik **19.25** Šport **19.30** Vzhod – Zahod **19.50** Copeam **20.00** Vesolje je... **20.30** Istra in... **21.00** Medjugorje **22.15** Alpe Adria **22.45** **16.00** Mednarodno srečanje zborov **23.20** Sredozemlje

Tv Primorka

9.00 **11.00**, **14.00**, **15.00**, **17.00** Tv prodajno okno **9.15** **11.30**, **14.30**, **15.15** Videostrani **16.00** ŠKL **17.30** Predstavljam: Center za mikroskopijo in spektroskopijo UNG **18.20** Beseda miru **18.50** In memoriam: Dušan Terčelj **19.10** Pravljica **19.20** V globinah z Monstro **20.00** Med nam **21.00** Znanstveni večer **22.00** Glasbeni večer, Tv prodajno okno, Videostrani

POP Pop TV

6.00 Risane, otroške in zabavne serije **9.45** Nad.: Beverly Hills 90210 **10.40** Film: Samo tu ne **12.50** Serija: Nigellissima **13.35** Serija: Kuharski mojster **14.30** Vid in Pero šov **16.15** Film: Garfield (kom.) **17.45** Serija: Okusi brez meja **18.15** Serija: Ana kuha

18.55 **24UR** – novice **20.00** Serija: Znan obraz ima svoj glas **22.40** Film: Jeklene magnolije

Kanal A

6.00 Risanke **8.20** Serija: Igrače za velike **9.00** **16.35** Serija: Frendi iz službe **9.30** ŠKL – Šport mladih **10.35** Tv Prodaja **10.50** Astro Tv **12.25** Serija: Čarovnije Crissa Angela **12.55** Film: Jedrska katastrofa **14.45** Film: Wing Commander – Vesoljski komandant **17.05** Nad.: Zadnji pristan **18.00** Volan **19.10** Pazi, kamera! **20.00** Serija: Top Gear **21.00** Film: Avto št. 19 **22.40** Svet - Povečava **23.15** Film: Pobeg iz Absoloma

RADIO

RADIO TRST A

8.00, **13.00**, **19.00** Dnevnik; **8.20** Koledar; **8.30** Kmetijski tehnik; **9.00**; **Sv. Maša** iz župne cerkve v Rojanu; **9.45** Pregled slovenskega tiska; **10.00**, **10.50**, **14.10** Music box; **10.15** Iz domače zakladnice; **11.10** Nabozna glasba (pripr. Ivan Florjanc); **11.40** Vera in naš čas; **12.00** Pogovor s pisateljico Berto Golob; **13.20** Glasba po željah; **14.00** Poročila in deželna kronika; **14.15** Istrska srečanja; **15.30** Z goriške scene; **16.00** Velikonočni koncert; **17.30** Z naših prireditev; **19.20** Napovednik, sledi Slovenska lahka glasba; **19.35** Zaključek od-daj.

RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)

5.00 Jutro na RK; **5.50**, **8.45**, **9.00** Radijska Konika; **6.40** Pesem tedna RK; **7.00**, **9.00**, **19.45** Jutranja Konika; **7.30** Kmetijska od-daja; **8.00** Vremenska napoved; **8.30** Jutranjik; **9.10** Prireditev danes; **9.30** Torklja; **10.30** Poročila; **11.00** Primorski kraji; **11**

Rai Tre bis

SLOVENSKI PROGRAM

Na kanalu 103

18.40 Čezmejna Tv: Primorska Kronika
20.30 Deželni Tv Dnevnik
20.50 Dobrodeleni koncert Zgonik, sledi Čezmejni TV-Dnevnik SLO 1

Rai Uno

6.45 Aktualno: UnoMattina **7.00** 8.00, 11.00 Dnevnik **9.05** Dok.: I Tg della storia **11.30 Show:** La prova del cuoco **13.30** Dnevnik in gospodarstvo **14.10 Film:** Papa Giovanni – Joannes XXIII **16.00** È venne un Papa chiamato Giovanni **16.35** Dnevnik **17.00 Film:** Katie Fforde – senza passato... non c'è futuro **18.50 Kviz:** L'eredità **20.00** Dnevnik **20.30 Igra:** Affari tuoi **21.10** Ca-rosello Reloaded **21.15 Nad.:** Una villa per due **23.20 Talk show:** Porta a Porta

Rai Due

6.45 Film: Chicken Little – Amici per le penne (anim.) **8.05 Protestantesimo** **8.35** Nad.: Desperate Housewives **10.00 Rubrike** **11.00 I fatti vostri** **13.00 Dnevnik in rubrike** **14.00 Detto fatto** **16.15 Serija:** Cold Case – Delitti irrisolti **17.45 Dnevnik in šport** **18.45 Serija:** Squadra Speciale Cobra **11 20.30** 23.00 Dnevnik **21.00 Nan.:** LOL – Tutto da ridere **21.10 Serija:** Rex **23.15 Serija:** Intelligence

Rai Tre

6.00 Dnevnik in vreme **6.30 Rassegna Stampa** **8.00 Ritratti** **8.40 Film:** Tormento **10.15 Film:** Un certo giorno **12.00 Dnevnik** **12.45 Dok.:** Geo **13.10 Rai Educational** **14.00 Deželni dnevnik** in Dnevnik, sledijo rubrike **15.10 Serija:** La signora del West **15.50 Dok.:** Aspettando Geo **16.40 Dok.:** Geo **19.00** 23.10 Dnevnik, Deželni dnevnik in vremenska napoved **20.00 Variete:** Blob **20.10 Pane quotidiano** **20.35 Nad.:** Un posto al sole **21.05 Film:** Hugo Cabret (fant.) **23.30 I visionari**

Rete 4

6.10 Media Shopping **6.25 Serija:** Chips

7.20 Serija: Miami Vice **8.15 Serija:** Hunter **9.40 Nad.:** Carabinieri **10.40 Ricette all'italiana** **11.30 Dnevnik,** vremenska napoved in prometne informacije **12.05 Nan.:** Detective in corsia **12.55 Nan.:** La signora in giallo **14.00 Lo sportello di Forum** **16.20 Film:** Il giro del mondo in 80 giorni **18.55 Dnevnik** **19.35 Nad.:** Il Segreto **20.30 Nad.:** Tempesta d'amore **21.15 Film:** Out of Time (akc., i. D. Washington, E. Mendez) **23.40 Film:** La figlia del generale

Canale 5

6.00 Dnevnik - Pregled tiska **7.55 Dnevnik,** prometne informacije, vremenska napoved, borza in denar **8.45 Film:** Due madri per Euro **11.00 Aktualno:** Forum **13.00 Dnevnik** in vremenska napoved **13.40 Nad.:** Beautifull **14.10 Nad.:** Centovetrine **15.15 Film:**

Quando meno te lo aspetti **17.30 Film:** Miss Detective **20.00 Dnevnik** in vremenska napoved **20.40 Show:** Striscia la notizia – La Voce dell'irruenza **21.10 Grande Fratello**

Italia 1

7.00 Nan.: Friends **7.30** 15.15 Show: Vecchi bastardi **8.30** 16.10 Show: Urban Wild **9.30** 17.15 Shwo: Come mi vorrei **10.05 Serija:** Dr. House – Medical division **12.10 Cotto e mangiato – Il menu del giorno** **12.25 Dnevnik** in šport **13.40 Resn. show:** Grande Fratello **14.10** 18.05 Risanka: Simpsonovi **14.35 Dragon ball Saga** **18.30 Dnevnik** **19.20 Serija:** C.S.I. **21.10 Film:** Il mistero dei Templari – National Treasure (pust., i. N. Cage)

23.35 Film: Daylight – Trappola nel tunnel

La 7

7.00 Omnibus **7.30 Dnevnik** **7.55 Film:** Cassa Ricordi (biogr.) **10.05 Film:** Piange... il telefono (dram.) **11.50 Serija:** The District **13.30** 20.00 Dnevnik **14.00 Kronika** **14.40 Serija:** Le strade di San Francisco **16.40 Nan.:** Il commissario Cordier **18.10 Serija:** L'ispettore Barnaby **20.30 Otto e mezzo**

21.10 Film: Cara, insopportabile Tess **23.00 Film:** Irma la dolce (kom.)

Tele 4

7.00 8.30 Deželni dnevnik **7.25 Aktualno:** Salus Tv **7.40 Dok.:** Il portolano **8.05 Dok.:** Luoghi magici **12.45 Aktualno:** Musa Tv **13.00 Ricette di Giorgia** **13.20** 17.45 Dnevnik **13.35 Film:** L'amore è una cosa meravigliosa **18.00 Trieste in diretta** **19.30** 20.45 Dnevnik **19.45 Gesù nell'arte musicale** **21.05 Film:** Vacanze romane **23.00 Nocni deželni dnevnik** in vremenska napoved **23.15 Film:** Accadde al commissariato

Slovenija 1

6.50 Utrip **7.05 Zrcalo tedna** **7.30 Obzora duha** **7.50 AFS France Marolt:** Prepletanja **8.30 Dok. odd.:** Vorga – nomadska pot skozi tundro **9.50** Otraški program: OP! **12.05 Ljudje in zemlja** **13.00 Dnevnik,** vremenska napoved in športne vesti **13.30 Pol-**

nočni klub (pon.) **14.55 Film:** Peter in Pavel, 2. del **16.30 Kratki film:** Presenečenje **17.00 Porocila,** vremenska napoved in športne vesti **17.20 Duhovni utrip** **17.30 Minoriti – Frančiškovi manjši bratje** na Slovenskem **18.05 Ko sonce zahaja** in sonet, pogovor s pesnikom Vladimijem Kosom **18.30 Risanka** **18.55** 22.05 Dnevnik, kronika, vremenska napoved in športne vesti **19.30 Dnevnikov izbor** **20.00 Tednik** **21.05 Nocoj odrinemo** **22.25 Umetnost igre** **22.55 Knjiga mene briga** **23.25 Koncert**

Slovenija 2

7.00 Otroški program: OP! **9.10** Otroški kanal **10.25 Dobra ura** **11.45 Koncert** **14.00 Na lepše** **14.35 Intervju** **15.30 Dober dan,** Koroška **16.05 Dok. odd.:** Leto čudežev **17.00 Prava ideja!** **17.40 Dok. odd.:** Impresionisti in Pariz **19.10** 23.25 Točka **20.00 Nad.:** Dedičina Evrope

21.45 Nad.: Zločini v Walesu **0.15** Zabavni kanal

Slovenija 3

6.00 9.00, 21.55 Sporočamo **6.35 Poslanski premislek** **6.45 Svet** in besedi in sliki **9.05 Ozadja** **9.35 Tedenski izbor** **13.30 Prvi dnevnik** **14.00 Država, politika, civilna družba** **15.30 Satirično oko** **16.00** 20.20 Na tretjem... **16.55** 20.00 Tedenski napovednik **17.30 Porocila** **17.50** 19.30, 21.45 Kronika **19.00 Dnevnik** **21.30 Žarišče Spored se sproti prilagaja dogajanju v Državnem zboru**

Koper

13.55 Dnevni program **14.00** 23.20 Čezmejna Tv – Deželne vesti **14.20** Evronovice **14.30 Vsedanes – Vzgoja in izobraževanje** **15.00 Medjugorje** **15.55 Vesolje je...** **16.25 Tednik** **16.55 Avtomobilizem** **17.10 Glasba zdaj** **17.25 Istra in...** **18.00** 23.00 Športel **18.35 Vremenska napoved** **18.40** 22.40 Primorska kronika **19.00** 22.00 Vse dane - Tv dnevnik **19.25 Šport** **20.00 Sredozemje** **20.30 Artevisione** **21.00 Meridiani** **22.15 Kino premiere** **22.30 Športna mreža** **23.45 Infokanal**

Tv Primorka

8.35 9.00, 11.00, 14.00, 15.00, 17.00 Tv prodajno okno **8.45 Pravljica** **9.15** 17.30 ŠKL **10.15** 11.30, 14.30, 15.15 Videostrani **18.30** Pod ledom **19.00 Pravljica** **19.15 Mozaik za gluhe in naglušne** **20.00 Znanstveni večer** **21.00 Dedičina sončnih bogov** **21.30 Ob vaškem perišču – Ljudski pevci in godci**, Tv prodajno okno in Videostrani

POP Pop TV

6.00 Risanke **6.15 Film:** Barbie Motovilka (anim.) **7.40** 12.10 Nad.: Budva na morski peni **8.50** 10.45, 11.55, 13.25 Tv Prodaja **9.05 Film:** Alicia v Čudežni deželi **11.00** 17.55 Nad.: Vrtinec življenja **13.40 Film:** Je-klene magnolie **15.55 Nad.:** Prepovedana ljubezen **16.55 Nad.:** Želim te ljubiti **17.00** 24 ur popoldne **18.55** 24UR - vreme **19.00** 24UR - novice **20.00 Serija:** Skriti šef **21.00 Nad.:** Seznam strank **21.55 Nad.:** Talci

Rai **Ponedeljek, 21. aprila**
Rai 3, ob 21.05

Hugo Cabret

ZDA 2011
Režija: Martin Scorsese
Igrači: Asa Butterfield, Chloe Moretz, Sacha Baron Cohen in Ben Kingsley

Življenje malemu Hugo Cabretu res ni prizaneslo. Po očetovi smrti je deček prislonil pri stricu, ki skrbi za glavno uro pariskega perona. Kmalu pa Hugo izgubi tudi strica in ostane, sirota, prepuščen samemu sebi. V Parizu, začetek tridesetih let prejšnjega stoletja Hugo živi skrit kot miš v životari znotraj velike železniške postaje. Njegov čeprav zelo revni vsakdan je vsekakor poln pustolovščin, dokler ga nekega dne ulovi prodajalec igrač, ki mu je Hugo že nekajkrat ponagajal in mu za kazeno izprazni žepe. V enem od teh je deček hranil očetovo beležko in zapiske. V njih je bila zapisana dragocena skrivnost: formulje s katero naj bi nekoč lahko spet popravil zarjavelega robota, ki sta ga z očetom našla pozabljenega v nekem muzeju. Film je Scorsesejev poklon sedmi umetnosti in Georgesu Meliesu, hkrati pa tudi ena najbolj čarobnih zgodb zadnjih let.

VREDNO OGLEDА

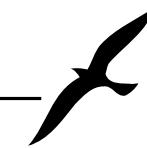
naki našega časa; 10.10 Med štirimi stenami; 12.05 Na današnji dan; 12.10 Ura slov. glasbe; 12.30 Nasveti; 13.00 Danes do 13.ih, Iz sporedov; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 14.30 Eppur si muove; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 DIO; 16.15 Obvestila; 17.00 Studio ob 17-ih; 19.00 Dnevnik; 19.30 Obvestila; 19.40 Iz sporedov; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Sotočja; 21.05 Naše poti; 22.00 Zrcalo dneva; 22.20 Iz sporedov; 22.29 Informativna odd. v angl. In nem.; 22.40 Etnofonija; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Za prijeten konec dneva.

SLOVENIJA 2

5.00, 6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.30, 17.30 Novice; 5.30, 7.00 Jutranja kronika; 6.00 Novice, promet; 6.15 Vreme po Sloveniji; 6.40 Športna zgodba; 6.45, 7.30, 8.25 Vremenska napoved; 8.00, 9.05, 11.00, 11.45 Ime tedna; 8.45 Koledar prireditev; 8.50 Napoved sporeda; 9.15, 17.45 Na val na šport; 9.35, 16.33 Popevki tedna; 10.10 Botrštvo; 11.35, 14.20, 17.35 Obvestila; 11.45 Ime tedna; 13.00 Popoldne na Valu 202; 14.00 Kulturnice; 15.03 RS napoveduje; 15.30 DIO; 16.15 Sopotnik v praznično popoldne; 18.00 Mini koncert; 18.25 Vse najboljše; 18.50 Sporedi; 19.00 Radijski dnevnik; 19.30 Nocoj ne zamudite; 20.00 Na piedestal; 21.00 Razmerja; 22.00 Zrcalo dneva; 22.25 V soju žarometov.

SLOVENIJA 3

10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 0.00 Porocila; 7.00 Kronika; 7.20 Spored; 7.25 Glasbeni jutranjici; 8.00 Lirični utrinek; 10.05 Skladatelj tedna; 11.05 Kulturna panorama; 12.05 Arsove spominčice; 13.05 Pogled v znanost; 13.30 Ženske v svetu glasbe; 14.05 Ars humana; 15.00 Medenina in patina; 15.30 DIO; 16.15 Svet kulture; 16.30 Nove glasbene generacije; 17.30 S knjižnega trga; 18.00 Iz slovenske glasbene ustvarjalnosti; 19.00 Literarni nokturno; 19.10 Medigra; 19.30 Mali koncert; 20.05 Koncert Evroradia; 22.05 Radijska igra; 23.00 Jazz avenija, 23.55 Lirični utrinek.

Rai Tre bis

SLOVENSKI PROGRAM

Na kanalu 103

18.40 Čezmejna TV: Primorska kronika
20.30 Deželni TV dnevnik, sledi Čezmejna TV - Dnevnik SLO 1

Rai Uno

6.10 Aktualno: UnoMattina caffè **6.30**
Dnevnik in vreme **6.45** Aktualno: UnoMattina **7.00** 8.00, 9.00, 11.00 Dnevnik **12.00** Talent show: La prova del cuoco **13.30** Dnevnik in gospodarstvo **14.10** Show: Verdetto finale **15.20** La vita in diretta **16.50** Dnevnik in vreme **18.50** Kvizi: L'eredità **20.00** Dnevnik **20.30** Igra: Affari tuoi **21.10** Carosello Reloaded **21.15** Nad.: Una buona stagione **23.20** Talk show: Porta a Porta

Rai Due

6.00 Nan.: La strada per la felicità **6.45** Risane **8.15** Serija: Due uomini e mezzo **8.35** Nad.: Desperate Housewives **10.00** Dnevnik in rubrike **11.00** I fatti vostri **13.00** Dnevnik in rubrike **14.00** Detto fatto **16.15** Serija: Cold Case - Delitti irrisolti **17.45** Dnevnik in sport **18.45** Serija: Squadra Speciale Cobra 11 **20.30** 23.45 Dnevnik **21.00** Serija: LOL **21.10** Show: Made in Sud **0.00** 2Next - Economia e futuro

Rai Tre

6.00 Novice **7.00** Tg Regione - Buongiorno Italia **7.30** Tg Regione - Buongiorno Regione **8.00** Talk show: Agorà **10.00** Report: Mi manda RaiTre **11.15** Elisir **12.00** Dnevnik in rubrike **12.45** Pane quotidiano **13.10** Rai Educational **14.00** Deželni dnevnik in Dnevnik **14.50** Tg Regione - Leonardo, sledi Dnevnik LIS in Piazza Affari **15.10** Nad.: Terra nostra **15.55** Dok.: Aspettando Geo **16.40** Dok.: Geo **19.00** 0.00 Dnevnik, Deželni dnevnik in vremenska napoved **20.00** Variete: Blob **20.10** Nad.: Un posto al sole **21.05** Aktualno: Ballarò **23.20** Blob

Rete 4

6.10 Rubrika: Media shopping **6.25** Nad.: Chips **7.20** Nad.: Miami Vice **8.15** Nad.: Hunter **9.40** Nan.: Carabinieri **10.45** Rubrika: Ricette all'italiana **11.25** 18.50 Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije **12.05** Nan.: Detective in corsia **12.55** Nad.: La signora in giallo **14.00** Lo sportello di Forum **15.30** Serija: Hamburg distretto 21 **16.35** Film: I cowboys **19.35** Nad.: Il Segreto **20.30** Nad.: Tempesta d'amore

21.15 Film: Mercenary for Justice (akc., i. S. Seagal) **23.15** Film: Sol Levante

Canale 5

6.00 Dnevnik - Pregled tiska **7.55** Dnevnik, prometne informacije, vremenska napoved, borza in denar **8.45** Show: Mattino cinque **11.00** Aktualno: Forum **13.00** Dnevnik in vremenska napoved **13.40** Nad.: Beautiful **14.10** Nad.: Centovetrine **14.45** Talk show:

Uomini e donne **16.15** Nad.: Il Segreto **17.10** Show: Pomeriggio cinque **18.50** Kvizi: Avanti un altro! **20.00** Dnevnik in vremenska napoved **20.40** Show: Striscia la notizia - La Voce dell'irruenza **21.10** Rodolfo Valentino, la Leggenda **23.35** Talk show: Matrix

Italia 1

7.00 Nan.: Friends **7.30** 15.20 Show: Vecchi bastardi **8.30** 16.15 Show: Urban Wild **9.30** 17.15 Show: Come mi vorrei **10.05** Serija: Dr. House - Medical division **12.10** Cotto e mangiato - Il menu del giorno **12.25** Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije **13.40** Grande Fratello **14.10** 18.05 Nan.: Simpsonovi **14.35** Risanka: Dragon Ball Saga **18.30** Dnevnik **19.20** Serija: C.S.I. **21.10** Nad.: Arrow **22.00** Nad.: The Tomorrow People

22.55 Nad.: Nikita **23.50** Speciale Champions League

La 7

7.00 7.55 Omnibus **7.30** Dnevnik **9.45** Coffee break **11.00** L'aria che tira **12.30** Io ci tengo! La festa della terra **13.30** Dnevnik **14.00** Kronika **14.40** Nan.: Le strade di San Francisco **16.40** Serija: Il commissario Corrier **18.10** Serija: L'ispettore Barnaby **20.00** Dnevnik **20.30** Otto e mezzo **21.10** Film: Jerry Maguire (dram.) **23.30** Nad.: Sex and the City

Tele 4

6.00 7.00 Dnevnik **6.30** 13.00 Rubrika: Le ricette di Giorgia **7.25** Aktualno: Musa Tv **7.40** Dok.: Il portolano **8.05** Dok.: Luoghi Magici **8.30** 17.30 Deželni dnevnik **12.45** Aktualno: Salus Tv **13.20** Dnevnik **18.00** Trieste in diretta **19.30** 20.30 Dnevnik **20.00** Happy Hour **21.00** Qui studio a voi stadio **23.00** Nočni deželni dnevnik in vremenska napoved **23.30** Ara pacis

Slovenija 1

6.55 Dobro jutro **10.35** Minoriti - Franciškovi manjši bratje na Slovenskem **11.30** Dok: Zdravje in Evropi **12.20** Umetnost igre **13.00** 15.00 Poročila, športne vesti in vremenska napoved **13.30** Nocoj odrinemo **14.30** Obzorja duha **15.10** Mostovi - Hidak **15.50** 18.40 Otroški program: OP! **16.45** Dobra ura **17.00** Poročila **18.30** Infodrom **18.55** Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti **19.30** Slovenska kronika **20.00** Nad.: Poklicite babico **21.00** Dok. odd.: Travnik **22.00** Odmevi, vreme, kultura, šport **23.05** Globus **23.40** Literarna nan.: Branja

Slovenija 2

7.00 Otroški program: OP! **8.35** Zgodbe iz školjke **9.00** Otroški kanal **10.15** Dobro jutro **12.50** 19.10, 0.10 Točka **13.45** Kvizi: Moja Slovenija **15.20** Glasnik **15.50** Dok. serija: Pogled na... **16.20** Muzikajeto **16.45** Mostovi - Hidak **17.25** Košarka - državno prvenstvo: Krka - Helios, prenos **19.50** Žrebjanje Astra **20.00** Točka preloma **20.35** Tišoč ponovitev: Ballets Russes **21.40** Film:

Ena, dva, ena **23.00** 29. slovenski glasbeni dnevi

Slovenija 3

6.00 9.00, 19.55, 21.55 Sporočamo **6.05** Dnevnik Televizije Maribor **6.30** Primorska kronika **7.15** 10.40, 21.30 Žarišče **7.50** 21.45 Kronika **8.00** 9.30, 10.30, 11.00 Poročila **9.35** Tedenski napovednik **11.10** Tednik **12.00** 24. Redna seja DZ, prenos **19.00** Dnevnik **19.35** Slovenska kronika s tolmačem **20.00** Aktualno **20.15** Na tretjem... Spored se sproti prilagaja dogajanju v Državnem zboru

Koper

13.55 Dnevni program **14.00** Čezmejna Tv - deželne vesti **14.20** Eronovice **14.30** Vzhod - Zahod **14.45** Kino premiere **15.00** Arhivski posnetki **15.50** Artevisione **16.20** 23.30 Športna oddaja **16.50** Meridiani **18.00** Sprehodi **18.35** Vremenska napoved **18.40** Primorska kronika **19.00** 22.10 Vse danes - Tv dnevnik **19.30** Vesedane - vzgoja in izobraževanje **20.00** Il giardino dei sogni **20.45** Klepet z... **21.15** Boben **22.25** Biker explorer **23.00** Istra in...

Tv Primorka

8.35 9.00, 11.00, 14.00, 15.00, 17.00 Tv prodajno okno **8.45** Pravljica **9.15** 19.00 ŠKL **10.15** 11.30, 14.30, 15.15 Videostrani **17.30** Besede miru **18.00** Med namu **20.00** V službi občanov... Komunalna Nova Gorica **20.30** Oglarjenje na Trnovski planoti **21.00** Spomini na Goriško **22.00** Glasbeni večer, Tv prodajno okno, videostrani

POP Pop TV

6.00 Risanke in otr. serije **7.00** 12.35 Serija: Budva na morski peni **8.10** 16.45 Nad.: Želim te ljubiti **9.05** 10.15, 11.25 TV produjaja **9.20** 15.45 Nad.: Prepovedana ljubezen **10.30** 17.55 Nad.: Vrtinec življenja **11.40** Serija: Opremljevalci v zasedi **12.05** Serija: Prenovimo sobo **13.55** 23.25 Serija: Zdravnikova vest **14.50** 22.30 Nad.: Talc **18.55** 24UR - vreme **19.00** 22.00 24UR - novice **20.00** Preverjeno **21.05** Serija: Mentalist

Kanal A

6.50 Risanke in otroške serije **8.15** 13.55 Nan.: Nove pustolovštine stare Christine **8.40** 19.00 Serija: Veliki pokrovci **9.10** 14.25 Serija: Alarm za Kobro **11.10.00** 15.20 Nad.: XIII: Na sledi zarote **10.55** Astro Tv **12.25** Tv prodaja **12.55** Serija: Živali na delu **13.30** 19.25 Serija: Vzgoja za začetnike **16.15** Film: William in Kate **18.00** 19.55 Svet **20.05** Film: Hitch - Zdravilo za sodobnega moškega (kom.) **22.20** Nad.: Spartak - Vojna preklepitih **23.25** Film: Savate

RADIO

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 7.15 Koledar; 7.25, 8.10 Prva izmena; 8.00 Krajevna kronika; 10.10 Hevreka; 11.00 Studio D; 13.20 Glasba po željah; 14.00, 17.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Otroški kotiček; 15.00 Mladi val; 17.15 Jezikovna rubrika; 17.30 Odprta knjiga: Borut Spacal: Nočni cvet - 8. nad.; 18.00 Gandhi - neoboroženi revolucionar; 18.45 Postni govor; 19.20 Napovednik, sledi Slovenska lahka glasba; 19.35 Zaključek oddaj.

RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)

6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 14.30 Poročila; 5.30 Jutranja kronika; 5.50, 8.45 Radijska kronika; 6.05 Primorska poje; 7.00 Jutranjek; 8.00 Pregled tiska; 8.10 Pogovor s sinoptikom; 9.00 Dopoldan in pol; 9.10, 16.20 Pridretev danes; 11.00 Ob enajstih; 11.45 Pesem in pol; 12.00 Opoldnevnik; 13.30 Eppur si muove; 14.00 Aktualno; 15.30 DIO; 17.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 19.00 Dnevnik in kronika; 20.00 Iz kulturne; 21.00 Koncerti na tujem; 18.00 Jezikovni pogovori; 18.20 Zborovska glasba; 19.00 Literarni nočturni; 19.10 Medigra; 19.30 S solističnih in komornih koncertov; 21.00 Literarni večer; 22.05 Glasba našega časa; 23.00 Slovenski koncert; 23.55 Lirični utrnek (pon.).

RADIO KOROŠKA

6.00-10.00 Dobro jutro; **12.00-13.00** Studio ob 12-ih; **15.00-17.00** Lepa ura; **17.00-17.30** Studio ob 17-ih; **17.30-18.00** Naša pesem; - Radio Agora: **13.00-15.00** Agora-Divan; **18.00-6.00** Svobodni radio; - Radio Dva **10.00-12.00** Sol in poper (105,5 MHz).

VREDNO OGLEDNA

Rai Torek, 22. aprila
Raimovie, 21.15

La passione

Italija 2010
Režija: Carlo Mazzacurati
Igrajo: Silvio Orlando, Giuseppe Battiston, Marco Messeri, Stefania Sandrelli, Kasia Smutniak in Cristiana Capotondi

V četrtek bo v italijanskih kinodvoranah na ogled zadnji in poslednji film Carla Mazzacuratija, La sedia della felicità, ki ga je padovanski režiser posnel lansko poletnje, ko je bil že hudo bolan. Mazzacurati je namreč umrl januarja letos. Tudi zato mu televizijski kanali in teh dneh posvečajo pravo retrospektivo filmov, ki predstavljajo hkrati njegov življenski opus. La passione je Mazzacuratijevo predzadnje igrano delo, ki so ga predstavili na beneški Mostri. Zgodba je delno biografska, saj pripoveduje o petdesetletnem režiserju Gianluju Duboisu, ki nima navdih, ima pa priložnost, da bi delal z mlado perspektivno igralko. Poleg vsega pa v njegovem stanovanju v Toskani okvara na ceveh delno uniči freske bližnje cerkve. Župan ponudi Duboisu, da v zameno za povzročeno škodo, režira na veliki petek vaški križev pot, ki je tudi eden osrednjih družbenih dogodkov kraja.

Primorski
dnevnik

Lastnik:
Zadruga Primorski dnevnik d.z. - Trst
Izdajatelj:
Družba za založniške pobude
DZP doo z enim družabnikom
PRAE srl con unico socio
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786380,
fax 040 7786381

Tisk: EDIGRAF srl, Trst
Odgovorni urednik: DUŠAN UDOVIČ
Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6,
tel. 040 7786300, faks 040 7786339
email: trst@primorski.eu
Gorica, Ul. Garibaldi 9,
tel. 0481 356320, faks 0481 356329
email: gorica@primorski.eu
Dopisništvo: Čedad, Ul. Ristori 28,
tel. 0432 731190, faks 0432 730462
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463 318510,
fax 0463 318506

Cena: 1,20 €
Celoletna naročnina za leto 2014 230,00 €

VREMENSKA SЛИKA

Vremenska napoved
Hidrometeorološkega zavoda Republike Slovenije
in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER
Temperature zraka so bile izmerjene včeraj ob 7. in 13. uri.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzide ob 6.10 in zatone ob 19.57
Dolžina dneva 13.47

LUNINE MENE
Luna vzide ob 0.27 in zatone ob 10.07

NA DANŠNJU DAN 1969 - Jutro je bilo za sredino aprila izjemno hladno. Na Kredarici so izmerili -16,7 °C, v Babnem Polju -14,4 °C, na Jezerskem -11,1 °C, v Bovcu -5,2 °C, v Velikih Dolencih na Goričkem -5,1 °C in v Dragontji v Istri -2,7 °C.

Nad osrednjo Evropo se zadržuje več območij nizkega zračnega pritiska, zaradi česar v smeri proti Alpam s Sredozemljem doteka vlažen zrak. Do torka na torek vremenska napoved za naše kraje precej nejasna. V sredo nas bo prešlo območje visokega zračnega pritiska.

V gorah bo pretežno oblačno do oblačno vreme z zmernim dežjem. Snežilo bo nad približno 1500 m. Po nižinah in ob morju bo pretežno oblačno z zmernim dežjem. Možne bodo tudi nevhite in krajne razjasnitve.

Sprva bo oblačno s padavinami, ki bodo čez dan slabele in zvečer povečani ponehale. Protiv večeru se bo ponekod prehodno delno zjasnilo. Najnižje jutranje temperature bodo od 4 do 10, najvišje dnevne od 8 do 16, na Primorskem do 18 stopinj C.

Pretežno oblačno bo z zmernim dežjem. Možne bodo nevhite in tudi razjasnitve.

Jutri bo pretežno oblačno, občasno bodo padavine, deloma plohe. Nekoliko topleje bo.

PLIMOVANJE
Danes: ob 6.25 najnižje -43 cm, ob 13.38 najvišje 19 cm, ob 18.54 najnižje 1 cm.
Jutri: ob 0.13 najnižje 21 cm, ob 7.23 najnižje -35 cm, ob 15.58 najvišje 20 cm, ob 21.29 najnižje 4 cm.

MORJE
Morje je rahlo razgibano, temperatura morja 15 stopinj C.

TEMPERATURE V GORAH °C
500 m ..... 9 2000 m 0
1000 m ..... 6 2500 m ..... -3
1500 m ..... 3 2864 m ..... -6
UV indeks po jasnom vremenu po nižinah lahko doseže do 5, v gorah do 6.

JUTRI

Japonska bo letos nadaljevala s kitolovom

TOKIO - Japonska bo letos nadaljevala s kitolovom v Tihem oceanu, je včeraj zatrdil japonski minister za ribištvo Jošimasa Hajaši. Meddržavno sodišče v Haagu je sicer Japonski nedavno prepovedalo kitolov na Antarktiki, saj da gre za komercialno in ne za znanstveno dejavnost. Je pa Japonska še napovedala, da bo preoblikovala svoj sporni »znanstveni« kitolov. Čeprav se bo tudi letos nadaljeval kitolov v Tihem oceanu, naj bi japonska vlada načrtovala prepolovitev ulova na 190 kitov, da bi tako pomirila mednarodne kritike, poroča nemška tiskovna agencija dpa. Japonska je še napovedala, da bo spremenila svoj raziskovalni kitolov. Izvedli bodo obširne raziskave, s katerimi bi do jeseni oblikovali nov raziskovalni program, ki bi ga predložili Mednarodni komisiji za kitolov.

Zagrebčanka po letih težav izkašljala 10 cm velikega črva

ZAGREB - Znana zagrebčka odvetnica Milka Savić je devet let trpeла zaradi hudega kašja. V tem času nihče izmed zdravnikov, ki jih je obiskala, ni uspel razkriti vzroka. Pred kratkim pa jo je med tuširanjem začelo dušiti in je izkašljala slabih deset centimetrov dolgega črva z oranžno glavo in temno piko na njem, je poročal Jutarnji list. Šokirani odvetnici ni uspelo preprečiti, da bi črv končal v odtoku, kar bi zagotovo prispevalo k bolj natančni diagnozi zdravstvenih težav, ki jih je trpela od leta 2005. Zaradi hudega kašja je obiskala vse zagrebške bolnišnice in je nabrala za pet kilogramov zdravstvene dokumentacije, ne da bi zdravniki ugotovili vzrok kašja.

ZAGREB - Javni hrvaški podjetji za avtoceste

Deset let voznikom zaračunavali napačne (krepko dražje) cestnine

ZAGREB - Javni podjetji Hrvatske autoceste (Hac) in Autocesta Rijeka-Zagreb (ARZ) sta dobro desetletje voznikom zaračunavala napačne cestnine, ker na mnogih odsekih višina cestnine ni ustrezala prevoženi kilometrimi. Kot je ugotovila revizija, so na več odsekih oškodovali voznike za milijonske zneske. Popravljeni cenik bodo objavili konec aprila. V preteklih letih so v Hacu razkrili številne afere in malverzacije pri izgradnji in vzdrževanju mreže hrvatskih avtocest, po novem pa so tudi v samem javnem podjetju priznali, da so na mnogih odsekih goljufali voznike, ker so jim zaračunavali dražje cestnine. So pa bile na nekaterih odsekih cestnine nižje, kot bi morale biti.

V Hac so pojasnili, da so pri zadnjem podraziti juniju 2012 ugotovili pomankljivosti v svojem ceniku iz leta 2004. Da cestnine niso bile sorazmerno prevoženi kilometrini, so ugotovili tudi v podjetju ARZ. Pojasnili so, da so pri izračunih sledili svojim podatkom iz gradbeniških dnevnikov, ne geodetskim izmeram odsekov, ki so se razlikovali tudi za več kilometrov. Pogosto so določene zneske cestnin zaokrožili na več ali na manj kun, nekatere nižje cestnine pa so bile posledica političnih odločitev.

Zato so znova izračunali cestnine za vsak posamezen odsek avtocest ter tudi za vsako skupino vozil. Kot so poudarili, seštevek posameznih odsekov na določeni avtocesti ne bo več drugačen od cestnine za celotno avtocesto. Tako bo osnovna cena prevoženega kilometra na Hacovih avtocestah 46 lip (šest centov), na ARZ pa 48 lip (6,3 centa).

Gre za avtoceste, ki so v pristojnosti javnih podjetij, kar pomeni, da korekcija ne velja za avtocesto Zagreb-Macelj, kjer je koncesionar AZM, ter za avtocesto v hrvatski Istri, kjer je koncesionar družba Bina-Istra. Popravljene cene, ki jih je potrdilo ministrstvo za morje, promet in infrastrukturo, bodo uveljavili ob 28. aprila.

Tako bo cestnina od Zagreba do Splita za prvo skupino vozil, tj. avtomobile, kombinirana vozila in dostavna vozila višine do 1,90 metra, 174 kun (23 evrov), kar je za sedem kun ali slab evro ceneje, kot je bilo doslej. Od Zagreba do skrajne cestinske postaje v Dalmaciji, Karamatiči pri Pločah, bo treba odšesti 222 kun (29 evrov) ali šest kun manj, kot je po veljavnem ceniku.

Za eno kuno (13,5 centov) bo dražja cestnina med Zagrebom in Rečko, ki bo po novem 70 kun (9,20 evrov)

namesto 69 kun, ter med Zagrebom in mejo s Srbijo, ki bo znašala 122 kun (16 evrov) namesto 121 kun. Med Zagrebom in madžarsko mejo pri Goričanu bo nova cena 41 kun (5,40 evrov), kar je za kuno ceneje kot doslej.

Kot so sporočili na spletni strani Haca, bodo izmed 3065 cestnin za vse odseke in vse skupine vozil znižali 1482, zvišali pa 846 cestnin. V ceniku ARZ imajo 780 cen, med katerimi bodo zvišali 452 cen, znižali pa jih bodo 164. V Hacu glede na prihodke v lanskem letu pričakujejo, da bodo po korekciji cen letno izgubili dobrih sedem milijonov kun (940.000 evrov), v ARZ pa upajo na približno pet milijonov kun (657.000 evrov) dodatnega zaslužka.

Hrvatska vlada namerava oddati v koncesijo več kot 1000 kilometrov avtocest, za katere skrbita Hac in ARZ. (STA)

NEW YORK - V Central parku

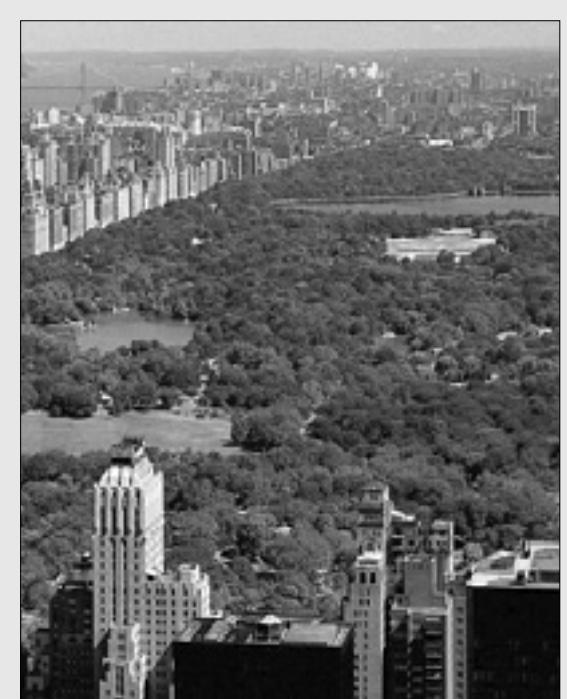
Namesto konjev stari električni avtomobili

NEW YORK - Mesto New York je našlo nov način za polnjenje proračunske blagajne, ki je preoblečen v skrb za konje, ki v Centralnem parku prevažajo turiste. Konjske vprege naj bi bile nehumane do konjev in mesto na čelu z županom Billom de Blasiojem jih želi zamenjati s starinskimi električnimi avtomobili. Prototip električnega avtomobila, ki ga je oblikoval Jason Wenig, so predstavili na newyorškem avtomobilskem sejmu. Kreator pravi, da bi jih prodal za okrog 175.000 dolarjev. Lastniki konjskih vpreg se seveda upirajo na vse kriplje, kajti to pomeni, da jim bodo naložili hudo breme nakupu električnega avtomobila, pri čemer si bo brke kot vedno omastilo tudi mesto z raznimi taksami.

Konjarje sicer najverjetneje čaka usoda newyorških kadilcev, ki so se prav tako neuspešno upirali »napredku« v času milijarderskega aktivističnega župana Michaela Bloomberga. Pomaga jim sicer igralec Liam Neeson in so zelo glasni, vendar pa se je z argumentom humanega postopanja z živalmi težko bosti. Mestni svet ustrezno prepoved konjev v parku že pripravlja.

Proti zamisli o električnih avtomobilih v parku je sicer organizacija Central Park Conservancy, ki skrbira za največjo umetno zelenico Manhattna. Po njihovem mnenju je več avtomobilov sredi peščev, tekavec, otrok, turistov in kolesarjev zadnje, kar park potrebuje. De Blasio se brani, da ne gre za dodatno prometno nevarnost, saj bodo avtomobili počasni.

Wenig pravi, da bodo njegovi avtomobili zunaj parka lahko vozili najhitreje 50 kilometrov na uro, v parku pa ne več kot deset kilometrov. Župan razlagata, da bodo vozila počasna, saj bodo prevažala turiste, ki si želijo kaj ogledati.

Makolan
OTTICA OPTIKA
Ul. dei Salici 1
34151 OPĆINE
tel. 040_213957
fax 040_213595

Makolan
SANART
Narodna ulica 47/1
OPĆINE
tel. 040 21 5252

Restavracija Diana
Općine - Narodna 11
tel. 040211176, 040211646

PLESKARSTVO
DEKORACIJE "STUCCO VENEZIANO"
SISTEMI Z MAVČNIMI PLOŠČAMI

Gruden

VARČEVALNI - FASADNI IZOLACIJSKI SISTEMI
Praprotn 9/G tel. 347 9900488 www.pitturazioni-gruden.com

RISTO BAR GROTTA
Restavracija, Pizzeria
Časopisi, Tobakarna
HOTEL Milič
od leta 1883
BRIŠČIKI 87 - 10, tel. 040.327330
www.ristobargrotta.it
ZAPRTO OB PONEDELJKIH

La Combustibile s.r.l.
TRST - DOMJO 38 TEL. 040.820331 - 810252

Vsem voščimo
vesele velikonočne
praznike!

VELIKA IZBIRA - IZLOŽBA V NOTRANJOSTI

Cvetličarna Nadja

Cvetje za
vsako priložnost!

Prosek 131 - Tel. 040 225450

SisLi HALE
SISTEMI LIGNEI
di ZERIALE ERVINO & EDWARD
Obračniška cesta Dolina 507/11, TS, tel/fax 040228877
E-mail: info@sisli.it - leskonsi@gmail.com - www.sisli.it

OD PROJEKTA DO REALIZACIJE

- izvajamo racionalne tehnično ter ekonomsko upravičene rešitve pri realizaciji manjših športno-industrijskih objektov
- izolacijski materiali in sistemi po novih zakonskih predpisih in namembnosti objekta
- prirejanje ostrešij za fotovoltaične sisteme

Center Hotel
**** Bazovica - Trst

Center Hotel
Ul. Igo Gruden, 43
34149 Bazovica (TS)
Tel. +39 040 9221334
www.centerhotel.it

Al Tiglio Pri Lipi
TRATTORIA GOSTILNA PIZZERIA

Al Tiglio Pri Lipi
Ul. Srečko Kosovel, 3
34149 Bazovica (TS)
Tel. +39 040 9220163
www.trattoria.centerhotel.it

KRALJ
POHISTVO
VOŠČI VESELO
VELIKO NOĆ
Općine • ul. Carsia 45
tel. 040.213579 • info@kralj.it

VELIKONOČNA SLIKOVNA KRIŽANKA

REŠITEV V NASLEDNJI ŠTEVILKI
NA STRANI PRIREDITEV

SESTAVIL LAKO	DELAVEC PRI POGREBNEM ZAVODU	GLAVNO MESTO V TESALJII (GRČIJA)	NAPADALEC NA POLITIČNO OSEBNOST	ČUT ZA ZAZNAVANJE VONJA	NEKDANJI NIGERJSKI ATLET (CHIDI)	PASMA MAJHNIH PSOV IZ SREDNJE AMERIKE	PRIJETNO DRAŽILO, NASLADILO	RENZO ARBORE	PRIJAVA ZA RIBOLOV													
ORODJEZA OBLIKOVANJE KOVICE																						
TUJE ŽENSKO IME																						
KRAJ PRI SEVNICI																						
VODJA SKUPINE AL KAIDA, ... LADEN																						
DANSKA IGRALKA NEMEGA FILMA NIELSEN																						
NEKDANJI NIZOZEMSKI KOLESAR (JAN)																						
	RADIJSKI ALI TELEVIZUJSKI NAPOVE-DOVALEC	TOVARNA V SARAJEVU REKA SKOZI RIM (ORIG.)																				
OKROGLO ŠTEVLO																						
JE LAJKO POSTELJNO, SPODNE IN TUDI MESECNO																						
ILKA VAŠTE																						
AMERIŠKA IGRALKA LYNN PRATT																						
OZVEZDJE NA JUŽNEM NEBU																						
ITALIJANSKA OPERNA PEVKA TEBALDI																						
																						
JAPONSKI REŽISER KUROSAVA	GLAVNO MESTO MAROKA	NEKDANJA FOTOGRAFSKA AGENCIJA PD	GRŠKI BOG VETROV	PRVI JUDOVSKI SVEČENIK	NAŠ SMUČARSKI DELAVEC CULOT	SPEV (ANGL.)	NAŠ PLAVALEC (ELIA)	NAŠ ODBOK-KARSKI KLUB	SEDANJI PARENTIUM	MINARET NA VRHU	ROMAN MAKSI-MA GORKEGA	KDOR BREZ-CILNO HODI	GLAVNO MESTO SENEGALA ZADOLŽITEV, OPRAVILA	LETOVISČE V ISTRI	LOCAL INTERNET REGISTRY	AM. IGRALEC PACINO	OTIS REDDING	AM. BOKSAR TYSON	AM. IGRALKA DEREK	DRŽALO ZA ROKOPISE	VZDEVK HINKA BRATOŽA	ITALIJANSKI KNJIŽEVNIK (UMBERTO)
RIMSKIE BOGINJE USODE																						
PRVI MITOLOŠKI LETALEC																						
GOSPODARSKA IN ŠPORTNA DEJAVNOST NA MORJU																						
POSVEČEN PROSTOR, SVETIŠČE																						
MEDNARODNA ZVEZA LETALSKIH SLUŽB																						

SLOVARČEK - AVON = reka v Angliji, levi pritok reke Severn • HAMM = mesto pri Dortmundu, v Nemčiji • IMO = nekdanji nigerijski atlet • ITP = oznaka za krvno bolezen (Idiopathic thrombocytopenic purpura) • NATALINO = smučarski delavec Culot • NIDIA = ital. košarkarica Pausich • OKI = vzdevek Hinka Bratoža • RAAS = nizozemski kolesar • RUMOR = nekdanji italijanski politik • VAR = reka v Franciji

Prej do novice na naši spletni strani
www.primorski.eu

Veselo Veliko noč
vam želita banki, ki se razlikujeta
in sta vam vedno ob strani.

